

14/5/133

श्री विलकाचार्यविरचिता

सामाचारी ।

प्रेरकः—पंडितप्रवरश्रीमल्लैनाचार्यविजयमोहनसूरीश्वरान्तेवासिविद्वद्वयप्रवर्तकमुनिश्रीप्रीतिविजयः

प्रकाशक—शा. नागरदास प्रागजीभाइ.

दोशीवाढानी पोळ—छमदावाढ.

धोर संवत् २४६०

कीमत रु. १-०-०

श्री आनंद प्रिन्टींग प्रेस—भावनगर.

विक्रम संवत् १९९०

अनुक्रमणिका.

विषयाधिकारः	पत्र. पृष्ठ.	विषयाधिकार.	पत्र. पृष्ठ.
१ सदेशचिरतिसम्यक्त्वारोपनन्दिविधिः ।	१-२	१० पौषघग्रहणविधिः ।	१५-१
२ केवलदेशविरतिनन्दिविधिः ।	८-२	११ सामायिकपौषघयोः पारण्याविधिः	१५-२
३ तेरहकोडिसयाहं इत्यादिमङ्गलैः श्रावकव्रता- भिग्रहाणां प्रत्याख्यानविधिः ।	८-२	१२ पौषघिकदिनकृत्यविधिः	१६-१
४ उपासकप्रतिमानन्दिविधिः ।	१०-१	१३ द्वात्रिंशद्विधतपःकुलकम्	१७-२
५ उपासकप्रतिमानुष्ठानविधिः ।	१०-२	१४ तपोयन्त्राणि	१९-१
६ उपधाननन्दिविधिः ।	११-१	१६ श्रावकप्रायश्चित्तयन्त्रकम्	१९-२
७ उपधानविधिः ।	११-२	१७ प्रव्रजनविधिः	२१-१
८ मालारोपणनन्दिविधिः ।	१३-२	१८ लोचनवेदनविधिः	२२-२
९ सामायिकग्रहणविधिः ।	१५-१	१९ उपस्यापनाविधिः	२३-१
		२० उपस्यापनाकथा	२४-२

१ पञ्चदशधिकारोऽत्र नास्ति ।

- २१ (रात्रिकदैवसिकपाच्चिकप्रतिक्रमणगर्भित)
 साधुदिनचर्याविधिः
 २२ (योगोत्क्षेपनिचेपपूर्वको) योगनन्दिविधिः
 २३ योगानुष्ठानविधिः
 २४ योगतपोविधिः
 २५ (योग) कालक्षमाश्रमणविधिः
 २६ (योग) सर्वयोगिनां कल्प्याकल्प्यविधिः
 २७ (गणियोगिनामुपहननविधिः) अथैषामुप-
 हननमुच्यते
 २८ अनन्यायविधिः

- २९ कालप्रहणविधिः
 ३० वसतिकालयोः प्रवेदनविधिः
 ३१ स्वाध्यायप्रस्थापनविधिः
 ३२ कालमंडलप्रतिलेखनविधिः
 ३३ वाचनाचार्यपदस्थापनाविधिः
 ३४ वाचनाचार्यविद्यायन्त्रलेखनविधिः
 ३५ आचार्यपदप्रतिष्ठाविधिः
 ३६ उपाध्यायपदप्रतिष्ठाविधिः
 ३७ महत्तरापदस्थापनाविधिः

४२-१
 ४४-२
 ४४-२
 ४५-१
 ४६-१
 ४६-१
 ४८-१
 ५०-१
 ५०-१

प्रस्तावना.

ॐ अर्हम् । अस्मिन् चतुर्गतिके संसारे सर्वे जीवा जीवितुमिच्छन्ति न तु मर्तुम्, एवं सर्वे जीवाः सुखमिच्छन्ति न तु दुःखम्, तथापि बहवो जीवा म्रियन्ते दुःखीयन्ति च चतुरशीतियोनिलक्षप्रमाणतः, स्वल्पा एव च जीवन्ति सुखीयन्ति च मुक्तिपदप्राप्ताः । सा च मुक्तिः सर्वैरिष्यते न तु लभ्यते कष्टसाध्यत्वात् । तदुपायोऽपि ऋते सर्वज्ञान केनापि ज्ञायतेऽतिसूक्ष्मत्वात् । सर्वज्ञैस्तु स्पष्टं प्रकृत्यत एव—“ज्ञानक्रियाभ्या मोक्षः,” “सम्यग्दर्शनज्ञानचारित्राणि मोक्षमार्गे” इत्यादिवचोभिः । तत्र जीवाजीवादिपदार्था ज्ञायन्ते येन तज्ज्ञानं सामायिकादिशास्त्रबोध, सदेवसद्गुरुसद्दर्शनेषु भद्धानं दर्शनम्, कर्ममलापनयनपूर्वकमोक्षनगरप्रापकं च चारित्रमिति । तत्रापि प्रथमं दर्शनं, ततो ज्ञानं, ततश्च चारित्र्यं, तदनन्तरमेव मोक्ष इत्येवं पूर्वं पूर्वं कारणम्, उत्तरोत्तरं च कार्यम्, एवं च मोक्षस्यानन्तरं कारणं चारित्र्यमेव तत्कारणाभ्यां ज्ञानदर्शनाभ्यां सहितमिति तत्त्वतः त्रयाणामेवैषा विधीन् दिदिद्वयः श्रीतिलकाचार्यपादा इमां सामाचार्य रचितवन्तो विधिपूर्वकगृहीतस्यैव सफलत्वात् ।

अस्या च देशविरतिसहितसम्यक्त्वप्रदृष्टविधिमार्गस्य महत्तरास्थापनावधि यावत् सप्तत्रिंशत्प्रकारा विधयः प्रदर्शिताः, ते च क्रमेणानुक्रमशिकाया विलोकनीयाः । तत्र सम्यक्त्वप्रदृष्टावसरे मिथ्यात्वत्यागस्यावश्यकत्वान्मिथ्यात्वहेतवः त्रिविधत्रिविधेन तद्वर्जनं च शास्त्रगाथाभिर्दर्शितम् । तथा च शङ्कादिदोषरहिततत्पालनेन देवमानुपमोक्षसुखावाप्तिः प्रतिपादिता । देशविरतिव्रत-

प्रहणे तद्गङ्गा यथाशास्त्रप्रमाणं च प्रदर्शितम् । उपासकप्रतिमाधिकारे एकादशप्रतिमास्वरूपं सविस्तरं गदितम् । उपधानविध्यधिकारे महानिशीथसूत्रसाक्षिपूर्वकं तपोमहिमा वर्णितः । भालारोपणाधिकारे मालावर्णनं तदुपबृंहणं तदनुशास्तिश्च कथिता । तपःकुलेकतपसां प्रकाशः तथैकृता कल्याणकृतयोगसि च दर्शितानि । प्रम्राजनविधौ प्रम्रजितस्य गुरुशिष्याकथनपूर्वं महामारतवचनेनापि प्रम्रज्याप्रभावो वर्णितः । उपस्थापनाकथायां शालिकणपञ्चकवर्धकरोहिणीदृष्टान्तं सविस्तृतं दत्तम् । साधुदिनचर्याविधौ साधोरुत्थानकालः, तदा विन्तनीयं, ईर्ष्यापथिकीप्रतिक्रमण, चैत्यवन्दना, कुस्वप्नदुःस्वप्नकायोत्सर्गः, गुर्वादिवन्दनं, स्वाध्यायध्यानं, प्रतिक्रमणम्, पौरुषप्रमाणज्ञानम्, पात्रोपकरणादिप्रतिलेखनं, चैत्यगृहगमनम्, चैत्यवन्दना, आहारविधिः, तदनन्तरकार्यम्, सायं प्रतिक्रमणं, शयनविधिः, इत्यादि सविस्तरं गदितम् । वाचनाचार्यस्थापनाविधौ वर्धमानविद्या, तर्जत्रम्, तल्लिखनेप्रकारः, अष्टारमष्टवलयम्, तद्वाहिरकाराणां स्थापनाविधिः, इत्यादि सर्वे सविस्तरं कथितं, तज्जपः तन्माहात्म्यं च गदितम् । एतेष्वन्येषु चाधिकारेषु तत्तद्विषयकविधिः सविस्तरः कथितः ।

अस्य सामास्यीकर्तुः श्रीतिलकाचार्यस्य जन्मभूमिः, जन्मसमयः, पितरौ, कुलम्, वीक्षासमयः, अवसानसमयः, इत्यादि सम्यगनुज्ञायते परतु (पूर्णिमागच्छीय पाठान्तरे आगमिकागच्छीय) श्रीचन्द्रप्रभसूरिशिष्यधर्मचोपशिल्यचक्रेश्वरसूरिशिष्यशिवप्रभमूरः शिष्योऽयं श्रीतिलकाचार्यः । अनेन च सम्यक्त्वशाखस्य धृतिः, प्रत्येकबुद्धचरितं, चैत्यवन्दना, प्रतिक्रमणसूत्रं, आवश्यकनिर्युक्तिधृतिः, वरावैकालिकधृति, जितकल्पविधृतिः, इत्यादयः कृतयः कृता इत्येतन्मान्वलिखितप्रशस्तौ स्फुटं दृश्यते । जीतकल्पविधृतिश्च सं. १२७४ वर्षे कृतेत्यन्यत्र दृश्यतेऽतस्तत्सत्ताकालोऽपि ज्ञायत इति ।

एतद्वन्त्येप्रेसकापीकरणसमये एकैव प्रतिशुद्धप्राया विजयकमलसूरीश्वरप्रशिष्यपण्डितप्रवरश्रीमज्जैनाचार्यविजयमोहनसूरीश्वरान्ते-
वासिविद्वद्वयप्रवर्तकमुनिवरश्रीप्रीतिविजयसत्काऽऽसीत् । ततो मुद्रिते ग्रन्थार्धप्राये द्वितीया प्रतिः तपगच्छाधिपति-शासनसम्राट्-
सूरिचक्रचक्रवर्ति-जगद्गुरु-श्रीविजयनेमिसूरीश्वरशिष्यश्रीविजयोदयसूरिसत्का मिलित्वा, साऽप्यशुद्धप्रायेति क्वाचिदेवोपयोगिनी
जाता । अस्या प्रेसकापी मया यथाज्ञेयोपशमं लिखिताऽपि प्रवर्तकश्रीप्रीतिविजयेन यथाशक्ति शोधिताऽस्ति ।

ग्रन्थेऽस्मिन् दृष्टिदोषादिना या काऽप्यशुद्धिर्जाता भवेत्सा विद्वद्वयैः शोधयित्वाऽनुप्राह्योऽहमिति सवितनयं प्रार्थयते—

शास्त्री जेठालाल हरिमोह
भावनगर.

। ॐ नमः पञ्चपरमेष्ठिन्यः ।
। श्रीतिलकाचार्योर्विरचिता ।

सामाचारी.

प्रणिधाय श्रीवीरं, वक्ष्ये सौख्येन गणभृतां ज्ञातुम् ।
सामाचारीं सम्यग्-दर्शननन्द्यादिविधिरूपम् ॥ १ ॥

अत्रैते कथनीयविधयः—सदेशविरतिसम्यक्त्वारोपनन्दिविधिः १ । केवलदेशविरतिनन्दिविधिः २ । “तेरहकोडिसपाहं”
इत्यादिभङ्गकैः श्रावकरूपताभिग्रहाणां प्रत्यारूपानविधिः ३ । उपासरूपप्रतिपानन्दिविधिः ४ । उपासरूपप्रतिपानजुष्टानविधिः ५ ।
उपधाननन्दिविधिः ६ । उपधानविधिः ७ । मालारोपणनन्दिविधिः ८ । सामायिरूपग्रहणविधिः ९ । पौषधग्रहणविधिः १० ।
सामायिरूपपौषधयोः पारणविधिः ११ । पौषधिकदिनकृत्यविधिः १२ । द्वारिगशिद्विषतपःकुलकम् १३ । तपोयन्त्राणि १४ ।
कल्याणकानि १५ । श्रावकरूपयश्चित्तयन्त्रकम् १६ । प्रज्ञाजनविधिः १७ । लोचनवेदनविधिः १८ । उपस्यापनाविधिः १९ ।
उपस्यापनाक्या २० । रात्रिकदैवसिकपाच्चिक्रमतिक्रमणभित्तसाधुदिनचर्याविधिः २१ । योगोत्क्षेपनक्षेपपूर्वको योगनन्दि-
विधिः २२ । योगानुष्ठानविधिः २३ । योगतपोविधिः २४ । योगक्षमाभ्रमणविधिः २५ । योगकल्प्याकल्प्यविधिः २६ ।

गणियोगिनामुपहननविधिः २७ । अनध्यायविधिः २८ । कालग्रहणविधिः २९ । वसतिकालयोः प्रवेदनविधिः ३० । स्वाध्यायप्रयापनविधिः ३१ । कालमण्डलमलिलेखनविधिः ३२ । वाचनाचार्यस्थापनविधिः ३३ । वाचनाचार्यविद्या-यन्यलेखनविधिः ३४ । आचार्यप्रतिष्ठाविधिः ३५ । उपाध्यायप्रतिष्ठाविधिः ३६ । महत्तरास्थापनविधिः ३७ ।

(१) तत्राग्रस्तावत्—इह शुभे दिवसेऽनुदृष्टचन्द्रले स्वगृहे स्वविभवोचितकृतचतुर्विधश्रीश्रमणसङ्घपूजाविधिः कृताङ्गमज्ञा-लनः परिहितापरपरिश्रुक्तनीनाव्यङ्गनिवसनोत्तरीयः ससङ्घः श्रावकः स्वगुरुभिः श्रावकैः सार्धं महाप्रभावनया जिनगृहे समाग-च्छति । ततो गुरुः संक्षिप्तवैत्यचन्दनया देवं वन्दित्वा समुपविश्य “क्षिप ॐ स्वाहे”ति पञ्चाक्षरीमन्त्रेण कृतात्मरक्षः संवीतयौतपोतिका कृतोचरासङ्गसङ्गताग्रेतनाञ्चलविहितमुखकोशश्रद्धालुश्राद्धकरकलकलितविशालस्यालनिवेशितान् वासान्-“ ॐ नमो अरिहंतायं, ॐ नमो सिद्धायं, ॐ नमो आयरियायं, ॐ नमो उवज्झायायं, ॐ नमो लोए सव्वसाहूयं, ॐ नमो ओदिजिणायं, ॐ नमो परमोदिजिणायं, ॐ नमो सव्वोदिजिणायं, ॐ नमो अणतोदिजिणायं, ॐ नमो अरिहञ्चो भगवञ्चो महावीरस्स सिन्धुओ मे भगवई महई महाविज्जा वीरे वीरे जयवीरे सेणवीरे वद्धमाणवीरे जयंतिए अपराजिए ॐ ह्रीं अण्हिए सज्जत्य नित्यारगयारगो भवइ । उट्ठावणाए गणिमोगाणुआए वा सत्तवारा जवेयव्वा नित्यारगयारगो भवइ, उत्तमट्ठपडिवञ्चो अमिमंतिपइ । तमो निव्विग्घेण नित्यरइ मुरो संगामे पविसंतो अपराजिओ भवइ, जिणकण्णसंमचीए सेमवइणी, जिनकल्या-रमेऽनया विद्यया वासनित्तेपे कृते जिनकल्यसमाप्तिमिप्पि क्षेमं करी भवति । इत्यनया वर्धमानविद्यया सप्त वारानभिमन्त्र्यैतन्मध्ये

श्रीकारं ईकारान्तनिर्गतेखात्रलयग्रयान्तकृतक्रौंकारयुक्तं विन्यस्य—“ दक्षः पलावण २ पडिजीवणं ३ च भूसुद्धि ४ संख ५ कलसे ६ य । जोगिणि ७ चक्रं ८ वज्रं ९ परमिट्टी १० गरुड ११ घरयो १२ य ॥ १ ॥ जिहामुद १ कलस २ परमेष्ठि ३ अंग ४ अञ्जलि ५ तहासणा ६ चका ७ । सुरही ८ पवयण ९ गरुड १० सोहगा ११ कयंजली १२ चेव ॥ २ ॥ ” एता मुद्रा निर्विकन्साध्यसाधनाय प्रदर्श्येष्ट्यान्तस्थगितकरः सौभाग्यमुद्रया ह्रींकारं एकविंशतिवारान् ध्यात्वा तान् पिण्डीकृत्य मुञ्चति । सम्यक्त्वमाही भगवत्स्तीर्थकृतः समवसरणस्य च यथाशक्ति पूजां विधाय तत्पुरः स्थापितसफलाक्षतस्थालः पूर्वाभिमुखः सुश्रावकेण सघट्टांशुरस्तधवाङ्गनया वा निर्मलाखण्डतण्डुलैर्भूताञ्जलिः उपरि न्यस्तनालिकेरीफलः पञ्चपरमेष्ठिनमस्कारपदद्वयं एकैरुजिनप्रतिभाये समुच्चरन् प्राणमथ आविरुजनैर्धवलमलेषु गीयमानेषु वाद्यमानेषु च विचित्रवादित्रेषु समवसरणं त्रिः प्रदक्षिणीकृत्य पुरःस्यजिनप्रतिमाग्रमुक्ताञ्जलिसत्काक्षतनालिकेरीफलो भणितसनमस्कारशक्रस्तवः क्षमाश्रमणत्रयप्रणताचार्योपाध्यायसर्वसाधुः समुच्चरिताङ्गाइजेसुदण्डको गुरोः पुरो भूत्वा क्षमाश्रमणदानपूर्वं भणति—इच्छाकारेण तुब्धे अग्रह श्रुतसामायिके १ सम्यक्त्वसामायिके २ देशविरतिसामायिके ३ आरोवेह । अयं गुरुर्वदति—आरोवेधो खमासमणाणं गोयमाईणं महामुणीणं इत्येणं । गृही (वदति)—इच्छं, क्षमा० इच्छाकारेण तुब्धे अग्रह सम्यक्त्वसामायिकश्चतुसामायिकदेशविरतिसामायिकश्चाङ्गारो- करड । गुरुः—अरेमो ! गृही—इच्छं क्षमा० इच्छाकारेण तुब्धे अग्रह सम्यक्त्वसामायिकश्चतुसामायिकदेशविरतिसामायिकश्चाङ्गारो- वणत्थं नंदिरणत्थं वासे निक्खिवेह । ततो गुरुः—निक्खिवामो खमासमणाणं गोयमाईणं महामुणीणं इत्येणं इत्युक्त्वा तस्य भून्यस्तजानोः स्वमुखान्नपस्तान्योन्यानतरिताहुलिकोशाकारकराञ्जलिपुटस्य हृदयमध्ये नमस्कारांस्त्वं चिन्तयेरित्युक्त्वा “ ॐ

नमो अरिहताणं हृदये, ॐ नमो सिद्धाणं सुखे, ॐ नमो आयरियाणं शिरसि, ॐ नमो उवज्जायाणं कवचं, ॐ नमो लोए सल्लसाहूणं ग्रहं ” इति मन्त्रेण यथोक्तस्याने करन्यासेन आत्मरक्षां कृत्वा पूर्वोक्तवर्धमानविद्यां त्रिवारमुच्चरन् शिरसि पूर्वभि-
मन्त्रितवासान्निक्षिपति । ततः स तत् शिरसि द्वीकारं त्रिपलितं क्रौंकारान्तं विन्यस्य तदुपरि गुरुः स्वहस्तं कृत्वा द्वीकारमेकविं-
शतियारान् ध्यायति । ततो गुरुस्तत्र वासान्निक्षिपन् नित्यारगपरगो हुज्जा नित्यारगो नियपइन्नाए पारगो संसारसमुदस्स
नाणदंसणचरित्तल्लखणेहि गुरुगुणेहि बुद्धिज्जा इति त्रिवारं भणति । गृही इच्छामो अणुसट्ठि इति वक्ति । पुनः गृही क्षमा०
इच्छाकारेण तुब्भे अग्गह सम्यत्त्वसामायि रूथुतसामायि रूदशविरतिसामायिकं आरोचउ । गुरुः—आरोधामो । गृही—इच्छं क्षमा०
इच्छाकारेण तुब्भे अग्गह सम्य० थुत० देशविरतिसामायि कारोपणत्थं नंदि करउ । गुरुः—रूरेमो । गृही—इच्छं क्षमा० इच्छाकारेण
तुब्भे अग्गह सम्य० थुत० देशविरतिसामायि कारोपणत्थं नंदि रूणत्थं चेईयाइ वंदावेह । ततः समुत्थाय गुरुः समवसरणाग्रे स्थित्वा
गृहिणं वागपाशं निर्वेश्य ईयापिक्कीं प्रतिक्रम्य प्रार्थितं चैत्यवन्दनादेशं दत्त्वा संसंघस्तेन सह चैत्यवन्दनां करोति, तद्यथा—

समवसरणमध्ये रत्तंसिहासनस्थान्, जगति विजयमानान् चामरैर्वीज्यमानान् ।
मनुजदनुजदैवैः संततं सेव्यमानान्, शिवपथकथकांस्तानर्हतः संस्तुवेऽहम् ॥ १ ॥

शिवयुवतिकिरीटान् शुष्कदुःकर्मकन्दान्, विमलतमसमुद्यत्केवलज्ञानदीपान् ।

अनणुमनुजदेहाकारतेजःस्वरूपान्, अधिगतपरमार्थान्नामि सिद्धान् कृतार्थान् ॥ २ ॥

अतुलितसत्त्वान् ज्ञातसिद्धान्ततत्त्वान्, चतुरतरगिरस्तान् पञ्चधाचारशस्तान् ।
 प्रथितगुणसमाजान्नित्यमाचार्यराजान्, प्रणमत युगमुख्यान् सत्क्रियावद्धसख्यान् ॥ ३ ॥
 प्रणयिषु पठनायाभ्युद्यतेषु प्रकामं, वितरत इह सौत्रीं वाचनामागमस्य ।
 अगणितनिजकष्टान् कामिताभीष्टसिद्धीन्, सरससुगमवाचो वाचकान् संस्तवीमि ॥ ४ ॥
 दशविधयतिधर्माधारभूतानभूतान्, श्रमणशतसहस्रानश्रमान् स्वक्रियायाम् ।
 सविनयमतिभक्त्याऽभ्युल्लसच्चित्तरङ्गः, सततमपि नमामि चामदेहांस्तपोभिः ॥ ५ ॥
 चतुर्गान् चतुर्वक्त्रं चतुर्धा धर्मदेशकम् । चतुर्गतिविनिर्मुक्तं नमामि जिनपुङ्गवम् ॥ ६ ॥

इत्यादिनमस्कारान् शक्रस्तवं च भणित्वा अरिहंतवेद्याणं० लोगस्त उज्जोगरे० पुक्खवरदीवड्डे० सिद्धाणं बुद्धाणं०
 कायोत्सर्गान् कृत्वा । ततः शान्तिनाथआराहण्यं करेमि काउस्सगं वंदणवचियाए० अथ सुयदेवयाए, सासणदेवयाए, सव्वेसि
 वेयावच्चाराणं अणुजाणावणत्थं करेमि काउस्सगं अन्नत्थ जससीएणं० कायोत्सर्गांश्च दत्त्वा तत्र शान्तिनाथाराधनार्थं कायोत्सर्गे
 सागरवरगंभीरान्तं चतुर्विंशतिस्त्वं शेषकायोत्सर्गसप्तके चाष्टोच्छ्वासं पञ्चपरमेष्ठिनमस्कारं विचिन्त्य नमोऽर्हत्सिद्धाचार्योपाध्याय-
 सर्वसाधुभ्यः इति भणनरहितं चतुर्विंशतिस्त्वश्रुतस्त्वकायोत्सर्गान्ते स्तुतिद्वयं तदुभयनपूर्वकं चापरकायोत्सर्गान्ते स्तुतिपट्कं

गुरुः स्वयमेव भणति, ताश्चेमाः स्तुतयः—

सत्केवलदंष्ट्रं, धर्मोद्विगतिधारम् । श्रीवीरवराहं, प्रातर्नुत वन्द्यम् ॥ १ ॥

भवकान्तारनिस्तार-सार्थवाहास्तु देहिनाम् । जिनादित्या जयन्त्युच्चैः, प्रभातीकृतदिग्मुखाः ॥ २ ॥

तोयायते मौर्ख्यमलापनीतौ, पद्मायते श्रीगणभृत्सरस्सु ।

राहूयते यत्कुमतेन्दुबिम्बे, तज्जैनवाक्यं जयति प्रभाते ॥ ३ ॥

किमियममलपद्मं प्रोद्वहन्ती करेण, प्रकटविकचपद्मे संश्रिता श्रीः सिताङ्गी ।

न हि न हि जिनवीरचीरनीरेश्वरस्य, श्रुतसितमणिमाला भाति भाते श्रुताङ्गी ॥ ४ ॥

यदि वाऽपराह्णे नन्दिः क्रियते तदा एतासां स्तुतीनां स्थाने इमाः स्तुतयो भवनीयाः, तद्यथा—

नमोऽस्तु वर्धमानाय, स्पर्धमानाय कर्मणा । तज्जयावासमोचाय, परोचाय कुतीर्थिनाम् ॥ १ ॥

येषां विकचारविन्दराज्या, ज्यायःक्रमकमलावलिं दधत्या ।

सदृशैरिति संगतं प्रशस्यं, कथितं सन्तु शिवाय ते जिनेन्द्राः ॥ २ ॥

कपायतापार्दितजन्तुनिर्वृतिं, करोति यो जैनमुखाम्बुदोद्भूतः ।
 स शुक्रमासोद्भववृष्टिसन्निभो, दधातु तुष्टिं मयि विस्तरं गिराम् ॥ ३ ॥
 श्वसितसुरभिगन्धालनभृङ्गीकुरंगं, मुखशशिनमजस्रं विभ्रती या विभर्ति ।
 विकचकमलमुच्चैः सत्स्वचिन्त्यप्रभावा, सकलसुखविधात्री प्राणिभाजां श्रुताङ्गी ॥ ४ ॥

शान्तिनाथादिस्तुतिचतुष्टयं च पूर्वाख्यापराद्वयोरप्येकमेव—

शान्तिनाथः स वः पातु, यस्य सम्यक् सभाजनम् । कृतं करोति निःशेषं, त्रैलोक्यं शान्तिभाजनम् ॥ १ ॥
 यत्प्रभावादवाप्यन्ते, पदार्थाः कल्पनां विना । सा देवी संविदे नस्ता-दस्तकल्पलतोपमा ॥ २ ॥
 या पाति शासनं जैनं, सद्यः प्रत्नूहनाशिनी । साभिप्रेतसमृद्धयर्थं, भूयाच्छासनदेवता ॥ ३ ॥
 ये ते जिनवचनरता, वैयावृत्योद्यताश्च ये नित्यम् । ते सर्वे शान्तिकरा, भवन्तु सर्वानुयक्षाद्याः ॥ ४ ॥

तत्त ऊर्ध्वस्य एव पञ्चमङ्गलनमस्कारं भणित्वा भून्यस्तजानुः शक्रस्तवं भणति । ततो जावंति चेइयाइ० । ततः क्षमा०
 जावंति के वि साहू० । ततः स्तोत्रं भणति । ततः कश्चिद्भणति-नमोऽर्हत्सिद्धाचार्योपाध्यायसर्वसाधुभ्यः ।

अरिहाण नामापुव्वं, अरहंताणं रहस्सरहियाणं । पयओपरमेट्ठीणं, अरिहंताणं धुयरयाणं ॥ १ ॥
 निद्वद्धअट्ठकम्मि-धणाण वरनाणदंसणघराणं । मुत्ताण नमो सिद्धाण, परमपरमिट्ठिभूयाणं ॥ २ ॥
 आयारधराण नमो, पंचविहायारसुट्ठियाणं च । नाणाणायरियाणं, आयारुवएसयाण सया ॥ ३ ॥
 वारसविहं तपुव्वं, दिताण सुयं नमो सुअहराणं । सययमुवज्झायाणं, सज्झायझाणजुत्ताणं ॥ ४ ॥
 सव्वेत्तिं साहूणं, नमो तियुत्ताण सव्वलोए वि । तवनियमनाणदंसण-जुत्ताणं बंभयारिणं ॥ ५ ॥
 एसो परमेट्ठीणं, पंचणह वि भावओ नमोकारो । सव्वस्स कीरमाणो, पावस्स पणासणो होइ ॥ ६ ॥
 भुवणे वि मंगलाणं, मणुयासुरविबुहखयरमहियाणं । सव्वेत्तिमिमो पढमो, होइ महामंगलं पढमं ॥ ७ ॥
 चत्तारि मंगलं मे, हुंति अरिहंता तहेव सिद्धा य । साहू य सव्वकालं, धम्मो य तिलोयमंगल्लो ॥ ८ ॥
 चत्तारि चेव तसुरा-सुरस्स लोयस्य उत्तमा हुंति । अरिहंतसिद्धसाहू, धम्मो जियदेत्तिओ सारो ॥ ९ ॥
 चत्तारि उ अरिहंते, सिद्धे साहू तहेव धम्मो य । संसारघोररक्खस-भएण सरणं पवज्जामि ॥ १० ॥
 ॐ अरिहओ नमो भगवओ महावद्धमाणसामिस्स । पणयसुरासुरसेहर-वियलियकुसमव्वियकमस्स

जस्स वरधम्मचक्कं, दिणयरविं व भासुरच्छायं । तेषण पज्जलंनं, वच्चइ पुरओ जिणंदस्स ॥ १२ ॥
आगासं पायालं, सयलं महिमंडलं पयासंतं । मिच्छचमोहतिमिरं, हरेइ तिण्हं पि लोयाणं ॥ १३ ॥
सयलंमि वि जियलोए, चितियमित्तो वि करेइ सत्ताणं । रक्खं रक्खसडायिणि-पितायगहजक्खभूयाणं
लहइ विवाए वाए, ववहारे भावओ सरंतो य । जूए रणे य रायं-गणे वि जयं विसुद्धप्पा ॥ १५ ॥
पच्चूसपओसेसुं, सययं भवो जणो सिवं जाणे । एवं झाएमाणो, मुखं पइ वाहणो होइ ॥ १६ ॥
वेयालरुद्दाणव-नरिंदकोहिंदिरेवईणं च । सब्वेसिं सत्ताणं, पुरिसो अवराजिओ होइ ॥ १७ ॥
विज्जु ण्व पज्जलंती, सब्वेसु वि अक्खरेसु मत्ताओ । पंचनमुक्कारपए, इक्किंके उवरिमा जाव ॥ १८ ॥
सत्तिसयलविमलनिम्मल-आयारसहियं च विन्नियं बिंदु । जोयणसयप्पमाणं, जालासयसहस्सदिप्पंतं
सोलससुयक्खरेसुं, इक्केकं अक्खरं जगुज्जोयं । भवसयसहस्समहणा, जं मिच्छिउ पंचनवकारो ॥ २० ॥
जो गुणइ इक्कमणो, भविओ भावेण पंचनवकारं । सो वच्चइ सिवलोए, उज्जोयंतो दत्त दिसाए ॥ २१ ॥
तवनियमसंजमरहो, पंचनमुक्कारसारहिनियत्तो । नाणतुरंगमजुत्तो, नेइ पुरं परमनिब्बाणं ॥ २२ ॥

सुद्धप्पा सुद्धमणा, पंचनमोक्कारसारहिनियुत्ता । ते तम्मि राहलग्गा, सिग्घं वच्चंति सुरलोए ॥ २३ ॥
 थंभेइ जलं जलणं, चितियमित्तो य पंचनमोक्कारो । अरिमरिचोरराउल-धोरुवसगं विणासेइ ॥ २४ ॥
 अट्टेव य अट्टसयं, अट्टसहस्सं च अट्टकोडीओ । रक्खंतु मे सरीरं, देवासुरपणमिया सिद्धा ॥ २५ ॥
 नम अरिहंताणं ति ति-लोयपुज्जो य संथुओ भयवं । अमरनरायमहिओ, अणाइ निहणो सिवं दिसड ॥ २६ ॥
 सव्वे पओसमच्छर-आहियहियया पणासमुवयंति । पगुणीकयधणुसइ, सोउं पि महाधणउ सहसा ॥ २७ ॥
 एय तिहुयणपणयाण, सोलसपत्तं जलंतादित्तसरं । अट्टारमट्टवलयं, पंचनमोक्कारचक्कमिणं ॥ २८ ॥
 सयलुज्जोइयभुवणं, विह्वियासेससत्तुसंघायं । नासियमिच्छत्तमं, वियलियमोहं हयतमोहं ॥ २९ ॥
 एयस्स य मज्झरथो, सम्महिट्ठी वि सुद्धचारित्तो । नाणी पवयणभत्तो, गुरुजणसुस्सूत्तणपरमो ॥ ३० ॥
 जो पंचनमोक्कारं, परमं पुरिसो पराए भत्तीए । परियट्ठेई अणुदिण, पयओ सुद्धप्पओ अप्पा ॥ ३१ ॥
 अट्टेव य अट्टसयं, अट्टसहस्सं च अट्टलक्खाओ । अट्टेव य कोडीओ, सो तइयभवे लहइ सिद्धिं ॥ ३२ ॥
 एत्तो परमो मंतो, परमरहस्सं परंपरायत्तं । नाणं परमं नेयं, सुद्धं ज्ञाणं परं क्षेयं ॥ ३३ ॥

हियंकनयमभेयं, पाइसमत्थं पराभवरणरक्खा । जोइयसुन्नं विंदुं, ताओ तारालवो मत्ता ॥ ३४ ॥
 सोलस परमस्करवीय-विंदुगन्धो जयुत्तमोजोयं । सो वारसंगवायर-महत्यपुन्वत्थपरमत्थो ॥ ३५ ॥
 नासेइ चोरसावय-विसहरजलणवंधणकयाइं । चित्तिजंतो रक्खस-रणरायभयाणि भावेण ॥ ३६ ॥

अथवा—

अर्हन्तः प्रययन्तु मङ्गलममी शृङ्गारयन्तः सदा, पादाम्भोजरजःकणैः क्षितिवधूं काश्मरिलेशैरिव ।
 तत्पार्यैकविदां सुवर्णरचनामाकर्ण्य येषां मुखात्, तत्तद्भावनाया रसेन लभते कल्याणकोटिं जनः ॥ १ ॥
 सिद्धाः सिद्धमनोरथाय ददतां मे मङ्गलं तेऽधुना, शुद्धध्यानविधासुधारसभरैर्निर्धौतसर्वाहसः ।
 ज्योतिःश्रीपरिरंभकेलिरसिका ये सिद्धिसौधान्तरं, प्राप्ताः स्वैरविलासमांसलमुदं खेलन्ति लीलालसांशः ।
 आचार्याश्चिरमत्र मङ्गलशतं विस्तारयन्तु क्षणे, विस्फूर्जत्कलिकालकल्मषमपीकालुष्यसर्वकथाः ।
 यद्व्याख्यानसुधारसं सरभसं भव्यैः पिवद्भिर्भृशं, मानुष्येऽप्यनुभूयते स्म विबुधीभावः स कोऽप्यद्भुतः
 तेऽमी मङ्गलमालिकामिह महे माहात्म्यलीलागृहाः, सद्यः संगमयन्तु सांप्रतमुपाध्याया दिशन्तो दिशम् ।

उदगच्छच्छ्रुतवाचनालहरयो येषां मुखाम्भःपते-खलेशं परिपूरयन्ति सहसा शिष्यैघिपाथोधरान् ॥४॥
 भूयासुर्भुवि भावमङ्गलभृतः सर्वेऽपि ते साधवः, श्रद्धाबिन्दुरबुद्धयः शिववधूसंवन्धवद्धस्पृहाः ।
 यैः पाथोधिर्वातिदुस्तरतरं(रः) सज्ज्ञाननिर्यामकै-धारेर्निर्वाणसंयमप्रवहणारूढैर्भवस्तीर्यते ॥ ५ ॥

इत्यादि । अन्यद्वा यद्यस्य परमेष्ठिनः स्तोत्रमायाति स तत्परमेष्ठिस्तोत्रं भणति । तत आचार्योपाध्यायसर्वसाधुक्षमाश्रमणानि
 दापयित्वा ब्रह्माङ्गलैरुदङ्कं भाणयित्वा च गुरुभिरासने उपविश्य मुखवस्त्रिकाप्रतिलेखनार्पूर्वं द्वादशावर्तवन्दनं दाप्यते । दत्तव-
 न्दनधासौ इच्छाकारेण तुभ्ये ब्रम्ह सम्यक्त्वञ्छ्रुतदेशविश्रामायिक आरोवड । गुरुः-आरोवामो । गृही-इच्छं, क्षमा०
 इच्छाकारेण तुभ्ये ब्रम्ह सम्यक्त्वञ्छ्रुतदेश० सामायिक आरोवड । गुरुः-करेभो । गृही-इच्छं, क्षमा० सम्य०
 श्रुतदेश० सामायिक आरोपणत्वं नन्दिकरणत्वं काउस्सगं करावड । गुरुः-कुरुतेत्युक्त्वा तं क्षमाश्रमणं दापयित्वा सम्यञ्छ्रुत०
 देश० आरोपणत्वं नन्दिकरावणत्वं करेभि काउस्सगं, ब्रम्हत्य ऊससीएणं० इत्यादि कायोत्सर्गं कारयति । स्वयं च गुरुः नन्दि-
 करणत्वं करेभि काउस्सगं इत्युक्त्वा कायोत्सर्गं करोति । तत्र चतुर्विंशतिस्त्वं सागरवरगंभीरान्तं चिन्तयति, पारयित्वा च तं
 पूर्णं भणति । ततो गृही क्षमा० दत्त्वा भणति-इच्छाकारेण भगवन् सम्यक्त्वदण्डकं उचरावड । ततः त्रिर्नमस्कारोच्चारणपूर्वं
 सम्यक्त्वदण्डकं भण्यते । स चायम्-ब्रह्मं भन्ते तुम्हाणं समीवे मिच्छतामो पडिकामि सम्मत्तं उवसंपज्जामि, तं जहा-दन्वओ
 खित्तओ काउओ भावओ । दन्वओ णं मिच्छत्तकारणाइ पक्खामि, सम्मत्तकारणाइ उवसंपज्जामि, नो से कप्पइ ब्रज्जप्पभिइ

अमृतियए वा अमृततियदेवयाणि वा अमृततियपरिगगहियाणि अरिहंतचेइयाणि वा वंदितए वा नमंसितए वा, पुठिं
अणालिचएणं अलविचए वा संलविचए वा, तेषि असणं वा पाणं वा खाइमं वा साइमं वा दाउ वा अणुप्पयाउं वा ।
खित्तओ णं सव्वलोए । कालओ णं जावज्जीवाए । भावओ णं जाव गहेणं न गहिज्जाभि, छुलेणं न छलिज्जाभि, संनिवाएणं
नामिहुज्जाभि, जाव अम्रेण वा केणइ परिणामवसेण एस परिणामो भे न परिवडइ, ताव मम एयं सम्महंसणं. मिच्छत्तं
दब्बभावमेयाभिस्सं पच्चक्खायं तिविहं तिविहेणं मणेणं वायाए काएणं न करेमि न कारवेमि करंतं पि अन्नं न समणु-
जायाभि, अइयं निंदामि पडुप्पन्नं संरेमि अणाययं पच्चक्खाभि, तं जहा-अरिहंतसखियं सिद्धसखियं साहुसखियं देव-
सखियं अप्पसखियं अमरय रायाभियोगेणं गणाभिओगेणं देवयाभिओगेणं गुरुनिगहेणं वित्तिकंतारेणं
वोसिरामि । मिथ्यात्वहेतवध्यामी—

चित्तट्टमि महनवमी, कित्तियसंकंतिसूरत्तासिगहणं । पेच्चभरणपिंडपाडण-गवाइदाणं च सप्पाइ ॥१॥

सत्तमिंपवमिगुणिया-तइया दो अट्टमी तिहिविसेत्ता । सिक्खरत्तिउत्तराण-एगारसिगउरिभत्ताइ ॥२॥

तरुगेवणकत्ताहल-अक्खयतइया म संडवीवाहो । रविवारसोमवारो, अलंजली बारासिपयाणं ॥३॥

गिब्भुत्तारणपरतित्थ-गमणखणकरणहोमकरणाइ । तह खित्तगुत्तयाइ-देवयापूयणं चेव ॥ ४ ॥

छम्मासियमासियवरि-सियाइ नवमियंतिज्जियं चैव । मिच्छत्तजत्तभोगण-लोइयगुरुपायपडणं च ॥ ५ ॥
महलवस्त्रमिमाइभरणं, कज्जलियामाहमालनवसत्ती । तरुनमणभोजदाणं, परवित्ताई बलेविया ॥ ६ ॥
दिसिवालबली उंवर-अंबिलिसत्थेरिचुल्लिपूयणया । दीवालियाइ दीवइ-दाणं मयगाण आगउरं ॥ ७ ॥
सम्मदिट्ठिजवखाइं, पूइणं जिणमप असदहणं । इच्चाइ मिच्छहेऊ, तिविहं तिविहेण वज्जिजा ॥ ८ ॥

इति व्याख्याय संघस्य वासाः समर्प्यन्ते । अथ प्रदक्षिणाहेतोः क्षमा० दत्त्वा गृही भणति-इच्छाकारेण तुम्हे अम्ह सम्य० भुत० देशसामायिक आरोपउ । गुरुः—आरोपामो । गृही-इच्छं, क्षमा० संदिसह किं भणामो ? । गुरुः—वंदिच्चा पवेयह । गृही-इच्छं, क्षमा० इच्छाकारेण तुम्हे अम्ह सम्य० भुत० देश० सामायिक आरोपिउ । गुरुः—आरोपिउं २ स्वमासमणाणं गोयमार्इणं महासुखीणं हत्थेणं नित्यारगणारगो हुञ्जा, नित्यारगो नियपयसाए पारगो संसारसमुद्दस्स नाण-दंसयचरिचलवत्सोहिं गुरुगुणेहिं बुद्धिजा, इति वारप्रयं भणन् तच्छिरसि वासान्निचिपति । गृही-इच्छं, क्षमा० तुम्हाणं पवेइयं संदिसह साहूणं पवेइयं उ । गुरुः—पवेयह । पुनर्गृही-इच्छं, क्षमाश्रमणं दत्त्वा पञ्चपरमेष्ठिनमस्कारप-दइयसुवरन् प्रतिप्रतिमं प्रबभंश्च स निषय गुरोः समवसरणस्य (च) प्रदक्षिणामेकां ददाति । अनया रीत्या क्षमाश्रमणालापकोच्चारयरीत्या द्वितीयां तृतीयां च प्रदक्षिणां इदतः सर्वोऽपि संवस्तस्य शिरसि वासान्निचिपति । ततो

गुरुपविशति । ततो गृही क्षमा० दत्त्वा भजति-तुम्हाबं पवेइयं साहूबं पवेइयं सदिसह काउस्सग्ग करुं ? । गुरुः-कुरुतेति वक्ति । ततो गृही क्षमा० दत्त्वा भजति-सम्य० भुत० देश० सामायिकारोपणत्वं करोमि काउस्सग्गं अकत्थ ऊससिएणं इति कायोत्सर्गं करोति । तत्र च सागरवरगंभीरान्तं चतुर्विंशतिस्त्वं चिन्तयति । पारिते च तं संपूर्णं भजति । ततः क्षमा-

भमणं दत्त्वा पसाउ करी अनुशास्ति दियउ, सा वेयम्—
 मिच्छत्तमहामोहं-धयारमूढाण इत्थ जीवाणं । पुत्तेहिं कह वि जायइ, दुलहो सम्मत्तपरिणामो ॥१॥
 जिणगुरुसुयमत्ते रओ, हियमियण्णजं पिरो धीरो । संकाइदोसरहिओ, अरिहो सम्मत्तरयणस्स ॥२॥
 सम्मत्तस्मि य लद्धे, ठइयाइ निरयतिरियदाराइ । दिव्वाइ माणुसाणि य, मुक्खसुहाइं साहीणाइं ॥३॥
 अत एव-सम्मत्तदायगाणं, दुप्पडियारं भवेसु बहुप्पसु । सव्वगुणमेलियाहि वि, उवयारसहस्सकोडीहिं ॥४॥

एवं गुरुभिरारुण्याते गृही क्षमाभ्रमणं दत्त्वा ब्रूते-भगवन् ! एवमेतत्, अशक्य एव तत्रमवतानां प्रत्युप-
 कारः । परं ममैते दशविधाः प्राणा इदं (मं) गृहसारं इयं च पुत्रपौत्रादिका संततिः प्रप्राजयितुं युष्माकमामाव्यं युष्माक-

मायचं, अतो निशङ्कैः स्वार्थे नियोन्यमिति । अथ गुरुः इच्छंति मयित्वाऽऽह—
 तदिदं दत्तमस्माभि-स्तव सम्यक्त्वमुज्ज्वलम् । पाल्यं प्रयत्नतो नित्य-मत्यन्ताभीष्टपुत्रवत् ॥१॥

छम्मासियमासियवरि-सियाइ नवमियंतिजियं चैव । मिच्छत्तजत्तभोगण-लोइयगुरुपायपडणं च ॥ ५ ॥
महलवस्वमिमाइभरणं, कज्जलियामाहमालनवसत्ती । तरुनमणभोजदाणं, परवित्ताई बलेविया ॥ ६ ॥
दिसिवालवली उंवर-अंबिलिसत्थेरिचुस्सिपूयणाया । दीवालियाइ दीवइ-दाणं मयगाण आगउरं ॥ ७ ॥
सम्मदिट्टिजक्खाइं, पूइणं जिणमप असइहणं । इच्चाइ मिच्छहेऊ, तिविहं तिविहेण वज्जिजा ॥ ८ ॥

इति व्याख्याय संघस्य वासाः समर्प्यन्ते । अथ प्रदक्षिणाहेतोः क्षमा० दत्त्वा गृही भवति-इच्छाकारेण तुम्हे अम्ह
सम्य० श्रुत० देशसामायिक आरोपउ । गुरुः—आरोपामो । गृही-इच्छं, क्षमा० संदिसह किं अयामो ? । गुरुः—वेदिता
पवेइय । गृही-इच्छं, क्षमा० इच्छाकारेण तुम्हे अम्ह सम्य० श्रुत० देश० सामायिक आरोपिउ । गुरुः—आरोपिउं र
त्तमासमयाणं गोयमार्इणं महापुत्तीयं हत्थेणं नित्थारगपारगो हुज्जा, नित्थारगो निययत्ताए पारगो संसारसइहस्स नाण-
इंसववरिचलवस्वोहिं गुरुगुणेहिं बुद्धिजा, इति वारअयं भवन् तच्छिरसि वासानिचिपति । गृही-इच्छं, क्षमा० तुम्हाणं
पवेइयं संदिसह साहणं पवेइयं उ । गुरुः—पवेइय । पुनर्गृही-इच्छं, क्षमाअमणं दत्त्वा पञ्चपरमेष्ठिनमस्कारप-
दइयह्वारन् प्रतिप्रतिमं प्रबभञ्च स निपद्य गुरोः समवसरस्स (च) प्रदक्षिणामेकां ददाति । अनया रीत्या
क्षमाअमणालापकोचारवरीत्या द्वितीयां तृतीयां च प्रदक्षिणां ददतः सर्वेऽपि संघस्तस्य शिरसि वासानिचिपति । ततो

गुरुपुत्रिणाति । ततो गृही क्षमा० दत्त्वा भवति-तुम्हावं एवेदं साहूवं एवेदं संदिसह काउस्सग कठं ? । गुरुः-कुरुतेति
 बक्ति । ततो गृही क्षमा० दत्त्वा भवति-सम्य० भुत० देश० सामाधिकारोपपत्त्यं करेमि काउस्सगं अमत्थ कससिएणं
 इति कायोत्सर्गं करोति । तत्र च सागरवरगंभीरान्तं बहुविशतिस्त्वं चिन्तयति । पारिते च तं संपूर्णं भवति । ततः क्षमा-

इति कायोत्सर्गं करोति । तत्र च सागरवरगंभीरान्तं बहुविशतिस्त्वं चिन्तयति । पारिते च तं संपूर्णं भवति । ततः क्षमा-
 भवत्वं दत्त्वा पसाउ करी अनुयास्ति दियउ, सा चेषय-
 मिच्छत्तमहामोहं-धयारमूढाण इरय जीवाणं । पुत्तेहिं कह वि जायइ, दुलहो सम्मत्तपरिणामो ॥१॥
 जियगुरुसुयभत्ते रओ, हियमियपियणुजं पियो धरिते । संकाइदोसराहिओ, अरिहो सम्मत्तरयणस्स ॥२॥
 सम्मत्तम्मि य लळे, ठइयाइ निरयतिरियदाराइ । दिव्वाइ माणुसाणि य, मुक्खसुहाइं साहीणाइं ॥ ३ ॥
 अत एव-सम्मत्तदायगाणं, दुप्पडियारं भवेसु बहुएसु । सव्वगुणमेलियाहि वि, उवयारसहस्सकोडीहिं ॥४॥

एवं गुरुभिराख्यातं गृही क्षमाभरणं दत्त्वा ब्रूते-भगवन् ! एवेमेतत्, अशक्य एव तत्रभवतां सम्यक्त्वप्रदानां प्रत्युप-
 कारः । परं ममैते दशविधाः प्राणा इदं (मं) गृहसारं इदं च पुत्रपौत्रादिका संततिः प्रप्राजयितुं युष्माकमाभाष्यं युष्माक-
 लदिवं दत्तमस्माभि-स्तव सम्यक्त्वमुज्ज्वलम् । पाल्यं प्रयत्नतो नित्य-मस्यन्ताभीष्टपुत्रवत् ॥१॥

यथा श्रीश्रेणिकेनेवा-वधार्यं सुलसथेव वा । रोहिण्या शालिवद्वृद्धिं, नेयं संप्रतिनेव वा ॥ २ ॥

। इति संदेशविरतिसम्यत्तवारोपविधिनन्दिः प्रथमोऽधिकारः समाप्तः ।

(२) अधुना केवलदेशविरतिनन्दिविधिः प्रारभ्यते-यस्तु विरतिं सर्वथाऽपि न प्रतिपद्यते, केवलं सम्यत्त्वमेवाङ्गी-
करोति, सम्यत्त्वसामायिकश्रुतसामायिक आरोपउ इत्यालापकेषूचरति, यः पुनः सम्यत्त्वं प्रतिपद्यान्तःकोटाकोटीकृतकर्म-
सप्तकस्थितीनां पश्योपमपृथक्त्वं चपति सति संजातदेशविरतिपरिणामस्तां प्रतिपद्यते, तस्य देशविरतिनन्दिः क्रियते । सा
च सर्वाऽपि प्राग्वत् । नवरं आलापकेषु देशविरति आरोपउ इत्याद्येवोच्चार्यते, सम्यत्त्वदण्डकस्थाने चायं देशविरतिदण्ड-
को भण्यते-अहर्षं भंते ! तुम्हाणं समीचे अविरर्दो पठिकमामि देसविरर्दे उवसंपज्जामि, तं जहा-दब्बो खेत्तओ कालओ
भावओ । दब्बओ खं थूलगपाणाइवायविरमणाइदुबालसवयाइं जहागहियभंगेणं । खित्तओ खं सब्वलोए । कालओ खं
जावजीवाए । भावओ खं जाव गहेणं न गहिज्जामि, छलेणं न छलिज्जामि, सन्निवाएणं नाभिसुज्जामि, ताव मम एसा
थूलगपाणाइवायाइविरमणरूवा देसविरर्दे, अविरर्दे दब्बभावमेयमिआ पच्चक्खाया । अर्दयं निदामि इत्यादि वोसिरामीति
यावत् । प्रदक्षिणाश्च परिग्रहप्रमाणटिप्पनकं हस्ते समर्प्य दाप्यन्ते ।

। इति केवलदेशविरतिनन्दिविधिः द्वितीयोऽधिकारः समाप्तः ।

(३) अधुना तेरहकोटिसयाइं इत्यादिमङ्गकैः आवकवताभिग्राह्यां प्रत्याह्वानविधिः तृतीयोऽधिकारः प्रारभ्यते—

दुविहं त्रिविहेयोगो, दुविहं दुविहेण बीयओ होइ । दुविहं एगविहेणं, एगविहं चैव त्रिविहेणं ॥१॥
 दुविहं त्रिविहेणं, एगविहं दुविहेण पुण छट्ठो । नीसेसभंगअंते, उत्तरगुणअविरया दोन्नि ॥२॥
 एगविहं दुविहेणं, एगविहं इगविहेण पुण छट्ठो । अवरतसम्मगद्धिः केवलं सम्यक्त्ववान्

उत्तरगुणो रात्रिभोजनविरामरूपस्त्वद्वाप्न केवलरात्रिभोजननियमवानित्यर्थः । अवरतसम्मगद्धिः केवलं सम्यक्त्ववान्
 इत्यधिकौ द्वौ मङ्गौ—
 पढमवए छ वभंगा, ते छगुणिया हवंति दुइयवए । ते वि छगुणा तइयवए, इय जा बारसवए भंगा॥३॥
 भंगा दुवालसाणं, विवयाण जहसंखमेगमाईहिं । संजोगीहिं गुणिओ, ते मेलविओ भणियसंखा ।४।
 तेरह कोडिसयाइं, चउरासी कोडि बारस य लक्खा । सत्तासीइ सहस्सा, दुन्नि सया दोहि अब्भहिया ।५।

भङ्गकोट्टारणाय चैवं योजना—
 भङ्गाः प्राक्प्राकृत्वतस्यात्र, ते षट् षट्त्रिंशदादयः । षट्भिः प्रत्येकमायोज्या, अष्ट्याष्ट्ये त्रतभङ्गकैः ।६।
 न्यस्ते मुखे राशियुगे—५धोऽङ्काग्र्यः हतेष्वधस्तनोर्ध्वेषु । लब्धैर्हरोर्ध्वगाङ्केषु, हतेष्वङ्गादिसंयोगाः ।७।

अथवा—

ऊर्ध्वाधराप्रिमान्यस्त-राशेर्भक्ता अभोऽङ्गकैः । कल्पितैकाग्रहेत्वाद्यैः, संयोगा एककादयः ॥ ८ ॥

इह यः सर्वात्मना द्वादश ब्रह्मनि ग्रहीतुं न समर्थः तस्यैकादिब्रतविषये एतेषां कथितभङ्गानां मध्यादेकादिभङ्गस्य प्रारब्धे नन्दिर्न क्रियते, प्रत्याख्यानमात्रं स कार्यते । यथा-अहं भंते ! तुम्हायं समीवे दम्बभ्रो खं थूलगं पाणाइवायं संक्ष्पभ्रो निरवराहं दुविहं तिविहेयं पक्षक्खामि । अहं भंते ! तुम्हायं समीवे दम्बभ्रो खं थूलगं घुसावायं जीहाखीपाह-हेतुं कञ्जालीयाहं पंचविहं दक्खिआहअविसए दुविहं तिविहेयं पक्षक्खामि । एवं अदिआदायं खसखणयाइयं चोरंकारकारयं रायनिगरकरं सचिआबिसदम्बविसयं दुविहं तिविहेयं पक्षक्खामि । एवं मेहुयं दुविहं तिविहेयं देवि एगविहं तिविहेयं तेरिच्छं एगविहं एगविहेयं परकलत्तं पक्षक्खामि । एवं अपरिमियं परिगहं पक्षक्खामि एगविहं एगविहेयं घणघन्नाइनव-विहवरयुविसयं इच्छापपरिमाणं उवसंपज्जामि । अहं भंते ! तुम्हायं समीवे दम्बभ्रो खं पढमगुखज्वयं दिसिपरिमाणं पडिवज्जामि । एवं दम्बभ्रो खं भोगुवभोगं भोअखभो अयंतकायवज्जबहुबीजराइभोगयाहं, कम्मभो पनरस कम्मादायाहं इंगाल-कम्माइयाहं बहुसावज्जखरकम्माहं रायामिभोगं च परिहरामि । एवं दम्बभ्रो खं अज्जआणाइउज्जिहं अज्जत्थदंडं परिहरामि । तथा अहं भंते ! तुम्हायं समीवे दम्बभ्रो खं सामाइयेदेसावगासियं पोसहोववासं अतिहिसंविभागं च जहासचीए पडिव-ज्जामि, खिचभ्रो खं सम्बलोए, कालभ्रो खं जावजीवाए, भावभ्रो खं जाव भहेयं न गहिज्जामि, छलेयं न बल्लिज्जामि, सन्निपाएयं नाभिमुज्जामि, ताव अहमेयं अभिगहं गिण्हामि, अइयं निंदामि० पूर्ववत् यावत् वोसिरामि । तृतीयोऽधिकारः समाप्तः ।

(४) उपासकप्रतिमानन्दयोऽपि सम्यक्त्वनन्दिवत् । केवलं दर्शनप्रतिभा आरोपह इत्याद्यालापकोच्चारणकृतभेदः । दण्डकाग्र दृष्यं दृश्यं, ते चामी-अह भंते । तुम्हाणं समीपे पढमं दंसखपडिमं उवसंपज्जामि । तं जहा-दब्बओ खित्तओ कालओ भावओ । दब्बओ खं संकाइयाइपरिविहियाइं रायाइछाकिडियो विवज्जियाइं मिच्छत्तमोहणीयकम्मखओवसमस-मुत्थाइं सम्मईसणदलियाइं । खित्तओ खं इत्थ अन्नत्थ वा । कालओ खं मासमेगं । भावओ खं जाव गहेणं । ताव मम एसा दंसणपडिमा समारोविया अरिहंतसखियं० अन्नत्थणाभोगेणं सहसागारेणं महत्तरागारेणं सखसमाहिवत्तियागारेणं वोसिरामि १ । अहं भंते ! वीयं वयपडिमं उवसंपज्जामि । तं जहा-दब्बओ खेत्तओ कालओ भावओ । दब्बओ खं पंचाइयार-विसुद्धं धूलं पायाइवार्यं धूलं सुसावाय धूलमादिआदाणं धूलं मेडुणं धूलं परिगहं ज(ह)गहियमंमेहि य परिहरामि । खित्तओ खं इत्थ अन्नत्थ वा । कालओ खं दुभि मासा । भावओ खं जाव गहेणं न० ताव मम एसा वयपडिमा समारोविया अरिहं-तसखियं० अन्नत्थणाभोगेणं २ । अहं भंते ! तुम्हाणं समीपे तइयं सामाइयपडिमं उवसंपज्जामि, तं जहा-दब्बओ खित्तओ कालओ भावओ । दब्बओ खं सामाइयदब्बाइं । खेत्तओ खं इत्थ अन्नत्थ वा । कालओ खं तिभि मासा । भावओ खं जाव गहेणं० ताव मम एसा सामाइयपडिमा समारोविया अरिहंतसखियं० अन्नत्थणाभोगेणं० वोसिरामि ३ । अहं भंते० चउट्ठि पोसहपडिमं उवसंपज्जामि, तं जहा-दब्बओ खित्तओ भावओ । दब्बओ खं पोसहदब्बाइं । खित्तओ खं इत्थ अन्नत्थ वा । कालओ खं वत्तारि मासा । भावओ खं जाव गहेणं० ताव मम एसा पोसहपडिमा समारोविया अरिहंत-सखियं० अन्नत्थणाभोगेणं० वोसिरामि । चतुर्थोऽधिकारः समाप्तः ॥

(५) पंचमोऽधिकारः प्रारभ्यते—अनुशास्तयश्च तत्करणविधिकथनं । तच्चेदम्-उपासकानां प्रतिमाः-प्रतिष्ठाः, ताश्चैकादश ।

दंसणवयसामाइय-पोसहपडिमा अबंभसच्चित्ते । आरंभपेसउदिट्ठ-वज्जए समणभूए य ॥ १ ॥

तत्र प्रथमप्रतिमायां मासमेकं राजाभियोगादिपद्विहितं पञ्चातिचारवर्जनविशुद्धं सम्यक्त्वमनुपाख्यं पार्श्व-
स्यादयो न वन्दनीयाः । तथा प्रातः सायं चार्धविंशे विकाले च किञ्चिद्ने प्रहरद्वये त्रिवेलमध्यप्रचालनपूर्वं अष्टप्रकारं
जिनार्चनं पार्श्वस्यापितस्थापनाचार्योऽग्रे ऐर्यापथिकीं प्रतिक्रम्य देवाग्रे चैत्यवन्दनादित्रिकालमपि संपूर्णं कार्यम् १ ।
द्वितीयायां त्रतप्रतिमायां पञ्चातिचारविमुक्तानि स्थूलप्राणातिपातविरमणादीनि पञ्चाणुव्रतानि यथागृहीतमङ्गेन मासद्वयं
पाख्यानि २ । तृतीयायां सामायिकप्रतिमायां त्रीन्मासान् उभयमन्ध्यं सामायिकमवश्यं ग्राह्यं ३ । चतुर्थ्यां पौषप्रतिमायां
चतुरो मासान् अष्टमीचतुर्दशीपूर्णिमाऽमावास्यासु नियमेन सर्वतोऽपि चतुर्विधः पौषधः कार्यः ४ । पञ्चम्यां प्रतिमायां
पञ्च मासान् रात्रिमोजनत्यागः । आद्यप्रतिमाचतुष्के कदाचिज्जरेण कपलायनमान्धादौ कारणे रात्रिमोजनं स्यात्, अस्यां
तु महत्स्यपि कारणे रात्रिमोजनं न कर्तव्यमित्यर्थः, अस्नायिता, दिवा ब्रह्मचर्यं, रात्रौ कुतपरिमाणाता, पौषघदिनेषु च सक-
लामपि रात्रिं कायोत्सर्गः ५ । षष्ठ्यां षण्मासानपि अहोरात्रब्रह्मचारी ६ । सप्तम्यां सप्त मासान् सचित्ताहारवर्जकः ७ । अष्ट-
म्यामष्टौ मासान् स्वयमारंभत्यागी ८ । नवम्यां नव मासान् अन्वेनाप्यारंभकारापञ्चवर्जी ९ । दशम्यां दश मासान् आ-

षाकर्मवर्जकः दुरद्युण्डः शिखाधारी ना सर्वः पूर्वप्रतिमोक्तविषयः सर्वास्वपि प्रतिमासु विज्ञेयः प्रथमामेकादशीं च विना ।
स च दशमप्रतिमास्थः—

जं निहियमत्यजायं, पुच्छंताणं सपुत्तमाईणं । जइ जाणइ तो साहइ, अह न वि तो बेइ नो जाणे ॥१०॥
खुरमुडोलो पणव, रयहरणपडिगही समयभूए । विहरइ इगारस मासे, इगारपाडिमाइ समयघरे ॥११॥

भिन्नागतद्वैतं भणति—पडिमापाडिवजस्त सावयस्त साविण ! भिक्खं देहि । चतस एव च संप्रति प्रतिमाः श्रावकैरु-

द्यन्ते । शेषास्तत्त्वष्टम्यादिषु सकलरात्रिकायोत्सर्गकरणाशक्तेर्नाचरिताः ।

इति पंचमोऽधिकारः समाप्तः ।

(६) नन्दीवर्णनं वेदम्—

सदारम्भोक्षासं सुरसदनवर्णयत्प्रौढरङ्गं, परार्थप्राधान्यं मतमिव सतां विश्वश्रूरीभावम् ।
स्फुरत्कल्याणाढ्यं सुरशिखरिवत् पद्मवत् श्रीनिवासं, तदीहृद्योष्माकं जयति नितरामद्य नन्दीविधानम् ।
उपधाननन्दिरीप सम्यत्तवनन्दिवत् । नवरं प्रथमोपधाननन्द्या—इच्छाकारेण तुग्मे अमृद पंचमंगलमहासुयक्खं च उद्देसउ
इत्याद्यालापकेषुचार्यम् । अदचिणान्नयेऽपि च इच्छाकारेण तुग्मे अमृद पंचमंगलमहासुयक्खं च उद्दिट्ठु इत्युक्ते उद्दिट्ठु २ स्वमा-

(५) पंजमोऽधिकारः प्रारभ्यते—अनुशास्त्वपत्र तत्करणविविधकथनं । तच्चेदम्-उपासकानां प्रतिमाः-प्रतिष्ठाः, तार्थकादयः ।

दंसणवयसामाइय-पोसहपडिमा अबंभसच्चित्ते । आरंभेसउद्दिट्ठ-वज्जाए समणभूए य ॥ १ ॥

तत्र प्रथमप्रतिमायां मासमेकं राजाभियोगादिपद्विहिकारहितं पञ्चातिचारवर्जनविशुद्धं सम्यक्त्वमनुपाक्यं पार्श्व-
स्यादयो न वन्दनीयाः । तथा प्रातः सायं चार्धविने विकाले च किञ्चिद्दने प्रहरद्वये त्रिवेलमप्यङ्गप्रक्षालनपूर्वं अष्टप्रकारं
जिनार्चनं पार्श्वस्थापितस्थापनाचार्याग्ने ऐर्यापथिकीं प्रतिक्रम्य देवाग्ने चैत्यवन्दनादित्रिकालमपि संपूर्णं कार्यम् १ ।
द्वितीयायां त्रयप्रतिमायां पञ्चातिचारविमुक्तानि स्थूलप्राणातिपातविरमणादीनि पञ्चाणुव्रतानि यथागृहीतमङ्गेन मासद्वयं
पाण्यानि २ । तृतीयायां सामायिकप्रतिमायां त्रीन्मासान् उभयमन्ध्यं सामायिकमवश्यं ग्राह्यं ३ । चतुर्थ्यां पौषषप्रतिमायां
चतुरो मासान् अष्टमीचतुर्दशीपूर्णिमाऽमावास्यासु नियमेन सर्वतोऽपि चतुर्विधः पौषधः कार्यः ४ । पञ्चम्यां प्रतिमायां
पञ्च मामान् रात्रिमोजनत्यागः । आद्यप्रतिमाषतुष्टके कदाचिज्ज्वरेण कपलायनमान्द्यादौ कारणे रात्रिमोजनं स्यात्, अस्यां
तु महत्पि कारणे रात्रिमोजनं न कर्तव्यमित्यर्थः, अस्नायिता, दिवा ब्रह्मचर्यं, रात्रौ कृतपरिमाणता, पौषषदिनेषु च सक-
लामपि रात्रिं कायोत्सर्गः ५ । षष्ठ्यां षण्मासानपि अहोरात्रब्रह्मचारी ६ । सप्तम्यां सप्त मासान् सचित्ताहारवर्जकः ७ । अष्ट-
म्यामष्टौ मासान् स्वयमारमत्यागी ८ । नवम्यां नव मासान् अन्येनाप्यारंभकारापबवर्जी ९ । दशम्यां दश मासान् आ-

वाक्यमर्पवर्त्रकः दुरमुण्डः शिखाधारी वा सर्वः पूर्वप्रतिभोक्तविधिषु सर्वास्वपि प्रतिमासु विज्ञेयः प्रथममेकादशीं च विना ।

स च दशमप्रतिमास्थः—

जं निहियमत्यजायं, पुच्छंताणं सपुत्तमाईणं । जइ जाणइ तो साहइ, अह न वि तो वेइ नो जाणे ॥१०॥
जं निहियमत्यजायं, पुच्छंताणं सपुत्तमाईणं । विहरइ इगारस मासे, इगारपाडिमाइ सयणघरे ॥११॥
सुरमुंडोलो पणव, रयहरणपडिगही समयभूए । विहरइ इगारस मासे, इगारपाडिमाइ सयणघरे ॥११॥

भिन्नागतवैयं भणति—पश्चिमापविष्यस्त सावयस्त साविण ! भिक्खं देहि । चतस एव च संप्रति प्रतिमाः आवकैरु-

हन्ते । शेपास्त्वष्टम्यादिषु सकलरात्रिकायोत्सर्गकरणाशक्तेर्नाचरिताः ।

इति पंचमोऽधिकारः समाप्तः ।

(६) नन्दीवर्णनं चेदम्—

सदारम्भोल्लासं सुरसदनवर्णयत्वप्रौढरङ्गं, परार्थप्राधान्यं मतसिव सतां विश्ववन्दूरिभावम् ।
स्फुरत्कल्याणाढ्यं सुरशिवरिवत् पद्मवत् श्रीनिवासं, तदीदृग्यौष्माकं जयति नितरामय नन्दीविधानम् ।
उपधाननन्दिनपि सम्यक्त्वनन्दिनवत् । नवरं प्रथमोपधाननन्द्या—इच्छाकारेण तुम्हे अम्ह पंचमंगलमहासुयक्खं उदेसउ
इत्याद्यालापकेषूचार्यम् । प्रदक्षिणात्रयेऽपि च इच्छाकारेण तुम्हे अम्ह पंचमंगलमहासुयक्खं उदिहु इत्युक्ते उदिहु २ खमा-

समसायं गोयमार्शं महासुखीयं हत्येयं जोगो कायम्बो इति गुरुणा वाच्यं । ततो गृहिणा इच्छामो अणुसष्टि इत्यभिधेयम् इत्येव विशेषः । द्वितीयोपधानन्यां च पठिकमणसुयक्संघ ढरेसउ इत्यादि भण्यते ।

इति षष्ठोऽधिकारः समाप्तः ।

(७) अनुशास्तिषोपधानविक्रयनम् । अथवा—

चर्केऽध्वा स्ववशस्त्वया शुभगतेर्दूरीकृतं दुष्कृतं, संसारः प्रतनुः कृतः सुकृतिनां पर्षत्सु रेखा कृता । सत्यंकार इवेह शाश्वतसुखस्वीकारसंस्थापने, दत्तस्तत्त्वधिया विधिस्तिस्तमहो यत्तीव्रमेतत्तपः ॥१॥

इत्यादि । स चोपधानविधिः—

पठम दुइ उवहाणे, दुवालसं अंबिलट्टु अट्टमगं । उववासतिगं अंबिल-बत्तीसा तइयउवहाणे ॥१॥
तुरिप चउत्थमंबिल-तिगं तथा पंचमे चउत्थतिगं । पणवीसं अंबिलाणि य, चउत्थ पंचंबिला छट्टे । २।
वज्जंतो वावारं, विगहाओ अट्टरुद्धजाणे य । उवहाणमवीसामं, कुणइ अहोरत्त पोसहिओ ॥३॥
अहसो हविज्ज वालो, दुट्टो वा तरुणओ वि हु असत्तो । तो उवहाणपमाणं, पूरिजा आयसत्तीप ॥४॥
नवकारसहियपहिं, पणयालीसाइ होइ उववासो । पोरसि चउवीसाप, वीसाप सट्टपहरेहिं ॥ ५ ॥

सोलस चारस अट्टहि, दुतिचउआहारपूरउड्डेहिं । दसहिं तिहारवड्डेहिं, बियासणएहिं अट्टहिं उ ॥६॥
 एगासयेहिं चउहिं, निठिवगइयतिगेण अंबिलदुगेणं । तक्कंबिलेण एगेणा-यरणाउ इमं नेयं ॥७॥
 भयवइयउवहाणं तवंतस्स लगइ बहुकालो । तोसविणा नवकारं, जइ मरइ कहं लहइ सुगइं ? ॥८॥
 गोयम उवहाणमिणं, जइ य चिय जेण काउमाढत्तं । तेण तयच्चिय पत्तं, नवकारं मुणसुइय आणा ॥९॥
 कन्नाहेडयपढिओ वि, सव्वकज्जाणि कुणइ पायमिमो । उवहाणविहीइ पुणो, पढिउ सुलहं कुणइ बोहिं
 जो अकयविहीउ इमं, गोयम गिणिहज्ज दिज्ज वा कोइ । अरिहंतसिद्धसाहू, सो आसाइज्ज तह य सुयं
 इय कयउवहाणतवो, नवकारं इरियचियवंदणयं । समवसरणच्चवंदण-वायणपुण्वं गहेसु सुत्तत्थं ॥१२॥
 तं सरवंजणमत्ताहिं, गारवीसामठाणपरिसुद्धं । संदेहे वीमंसिय, पुच्छिय निस्संकियं कुज्जा ॥ १३ ॥
 तयणु तिहिकरणहोरा-मुहुत्तनक्खत्तजोगलगम्मि । तह चंदवले तारा-वलेइ अइसोहणे संते ॥१४॥
 भत्तिभरनिब्भरेणं, हरिसवसुल्लासियबहुलपुलपणं । सद्धासंवेगपरेण, परमवेरगजुत्तेणं ॥ १५ ॥
 विगलियघणरागदोस-मोहमिच्छत्तमल्लकलंकेणं । उल्लासिरविउलनिम्मल-अज्झवसापण सडेणं ॥१६॥

आणेरुणं गुरुणो, संधं च चउव्विहं च नियगेहे । देवालयपडिमाए, कयपूयाए पुरो ठाउं ॥ १७ ॥
जिणनाहकहियगंभीर—समयकुसलेण सुद्धचित्तेणं । सह बहुगणेण गुरुणा, सधेणं तह सवंधूहिं ॥ १८ ॥
निअसिरिरइयकरकमल—मउलिणा जंतुरहियओगासे । निस्सकं सुत्तथं, पए पए भावयंतेणं ॥ १९ ॥
तिहुयणगुरुजिणपडिमा—विणिवेसियनयणमाणसेहि तहा । वंदियजिणविवेणं, धन्नो हं मन्नमाणेणं २०
तो उव्वेसिय स गुरु, साहू संधं च नमवि भत्तीए । तदुचियसिचयाईहिं, पूए वि गुरुं सपरिवारं ॥ २१ ॥
अह कच्चूरियचंदण—कुंकुमंतंवलतोडराईहिं । धोयत्तिकंचुयाईहि य माहिए सव्वसंधम्मि ॥ २२ ॥
तो गरुयपवंधेणं, कायव्वा देसणा गुरुहि तया । अक्खेवणि विक्खेवणी चउहा ।
तत्तो संगीएणं, मंगलधवलोहि दिज्जमाणेहि । भट्टनगारियमगण—जणण दाणं पयच्छंतो ॥ २३ ॥
चउविहसंधसमान्निय—गुरुहि साहिओ जिणालएगंतुं । करिवि जिणपूयमाहिमं, कारेई सावगो नंदिं २४
सद्धासंवेगपरं, सूरी नाऊण तं तओ भव्वं । चियवंदणाइकरणे, इय वयणं भणइ विउलमई ॥ २५ ॥
भो भो देवाणुप्पिय, संपाविय नियजम्मसाफलं । तुमए अज्जप्पभिइं, तिकालं जावजीवाए ॥ २६ ॥

वंदेयन्वाइं चेई-याइं एगगमुइयचित्तेणं । खणभंगुरम्मि मणुय-त्तणम्मि इणमेव जं सारं ॥२८॥
 तत्थ तुमे पुव्वन्हे, पाणं पि न ताव होइ पेयव्वं । नो जाव चेइयाइं, साहू वि य वंदिया विहिया ॥२९॥
 मज्झमे पुणरवि वं-दिऊण नियमेण कप्पए भुत्तुं । अवरन्हे वि तह च्चिय, सयणं पि न जुज्जए काउं ॥३०॥
 एवमाभिगहव्वं, काउं तो वड्डमाणविज्जाए । अभिमंतिऊण गिन्हइ, सत्त गुरू गंधमुट्ठीओ ॥३१॥
 तस्सुत्तमंगदेसे, नित्थारगपारगो हविज्जंति । उच्चारेमाणु च्चिय, निक्खिइ गुरू सुपणिहाणो ॥३२॥
 एयाए विज्जाए, पभावजोएण एस किर भव्वो । अहिगयकज्जाण लहू, नित्थारगपारगो होउ ॥३३॥
 तत्तो जिणपडिमाए, पूजादेसाउसुरभिगंधं । अमिलाणं सियदामं, गिण्हय गुरूणा सहत्थेणं ॥३४॥
 तस्सोभयलब्धेसुं, आरोवंतेण सुद्धचित्तेणं । निस्संदेहं गुरूणा, वत्तव्वं परिसं वयणं ॥ ३५ ॥
 भो भो सुलद्धनियजम्म-निचियअइगुरुयपुत्तपठभारो । नारयतिरियगईओ, तुज्झ अवस्सं निरुद्धाओ ।
 नो बंधगो सि सुंदर, तुममित्तो अयसनीयगोयाणं । नो दुलहो तुह जम्मं-तरे वि एसो नमुक्कारो ॥३७॥
 पंचनमुक्कारपमा-वओ य जम्मंतरे वि होहिंति । जाईकुलरूवरु-गसंपया तुह पहाणाओ ॥ ३८ ॥

अन्नं च इमाञ्चो चिय, न हंति मणुया कया वि जियलोए । दासा पेसा दुब्भगा, नीया विगल्लिंदिया चेव ३९
किं बहुणा जे गोयम, विहिणा एयं सुयं अहिज्जिता । सुयभणियविहाणेणं, सुद्धे सल्ले अभिरमंति । ४०।
ते नो जइ तेणं चिय, भवेण निव्वाणमुत्तमं पत्ता । तोऽणुत्तरगेविज्जा-इएसु सुइरं अभिरमेउं ॥ ४१ ॥
उत्तमकुलस्मि उत्तम-सत्त्वंगोवंगसाल्लिणो जीवा । सयलकलापत्तट्ठा, जणमणआणंदणा होउ ॥ ४२ ॥
देविंदोवमरिद्धी, दयावरा दाणविणयसंपन्ना । निव्विणणकामभोगा, चरित्तधम्मं अणुट्ठेउं ॥ ४३ ॥
सुहसाणानलानिद्ध-धाइकम्मिधणा महासत्ता । उप्पन्नविमलनाणा, विगयमला ज्ञात्ति सिज्झंति ॥ ४४ ॥
एसो उवहाणविही, महानिसीहिस्मि अत्थि वित्थरञ्चो । भणिञ्चो समासञ्चो पुण, समवायंगे वि एस तवो

सप्तमोऽधिकारः समाप्तः

(८) मालारोपणनन्दिरपि प्रथमप्रदक्षिणात्रयादारभ्य द्वितीयप्रदक्षिणात्रयपर्यन्ता सम्बक्त्वनन्दिवत् । केवलं इच्छाकारेण तुम्हे
अम्ह पंचमंगलमहासुयखंषपिडकमणसुयक्खंषसक्तथञ्चो अरिहंतचेइयत्थञ्चो चउवीसत्थञ्चो सुयत्थञ्चो सिद्धत्थञ्चो अणुजा-
णउ इत्येवमालापकेपूच्चार्य । द्वितीयप्रदक्षिणात्रयमण्ये च अणुभाञ्चो २ खमासमणां गोयमाईखं महासुणीखं हत्थेणं सम्मं
धारिजा इति गुरुक्ते इच्छामोऽणुसट्ठि इति आद्योक्तिः । प्रदक्षिणानन्तरं च पञ्चमङ्गलापलुङ्गाकाद्योत्सर्गं कारयित्वा नियम-

विशेषप्रदानं तदनन्तरं पुनरपि वन्दनकं प्रदाप्य प्रत्याख्यानकारापणं । तत उपधानविधिनिस्त्यारगपारगोहोदपर्यन्तो
 यास्यः । ततः पुनरपि वासार्पणं । ततः परमेश्वरशरणामुक्ताया मालाया अभ्यागमः । ततः तप्तो जिणयद्विभाण इत्यादि
 गाथाः सिन्धुमन्त्रीविपर्यन्ता वाच्याः । ततो वर्धमानविद्यया वारध्वयः मालाभिमंत्रणं, मालाया उपरि ह्रींकारं विन्यस्य
 मन्त्रादर्शनं । ततः “ अर्हन्तः प्रथयन्त्विति ” परमेष्ठिस्तवभणनं ।

निव्वुइपहसासणयं, जयउ सया सव्वभावदेसणयं । कुसमथमयनासणयं, जिणिदवरवरिसासणयं । १।

इति मण्डिता—

जह लद्धजयस्सरणे, कुणंति पुज्जा वि मंगलं लोए । तह उवहाणतवं ते, करंति तह मंगलं गुरुणो ॥१॥

इत्युक्त्वा मण्यस्य कण्ठे मालां रोपयन्ति । ततो गुरवः संनिपद्यात्मसहितस्य समवसरणस्य त्रिः प्रदक्षिणा दापयन्ति ।

गुरवः संवत्सरे तद्विधायि वासाभिलिपन्ति । ततोऽनुशास्ति (ददति)—

छंद सग्वरा—

भक्तिः श्रीवीतरागे भगवति करुणा प्राणिवर्गे समग्रे,
 दीनादिभ्यः प्रदानं श्रवणमनुदिनं श्रद्धया वागमस्य ।

आतङ्कः पातकेभ्यो गुरुषु च विनयो मुक्तिमार्गानुरागः,

सद्गो निःसङ्गचित्तैः सुयतिभिरभितः श्रेयसे कृत्यमेतत् ॥ १ ॥

मालावर्णनम्—

स्फूर्जद्वंगवती सुसूत्ररचना प्रोद्दामकाधोद्भवा, अत्यंतं स (सु)दलातुलैः शतदलस्तोमैः सदा मोदकृत् ।

आरोढुं गगनाग्रं शिवपदप्रासादमुच्चैस्तरं, मालाऽसौ तव राजते गुरुतरा निःश्रेणिवन्मण्डिता ॥१॥

भूयः कालभवे मनोरथतरा बुद्ध्या न हृदयेर्हृदि, प्रोत्सर्पत्सुमनोविलासवसतिर्वद्धः सुसूत्रैर्गुणैः ।

अत्यन्तोपतपःप्रसूतसुकृतश्रीखेलनान्दोलकः, पुष्पातु प्रमदं स एष भवतामुद्दाममालामिषात् ॥२॥

इत्यादि । तदुपवृहणं च—

विन्यस्तः कलशः कुलेऽय विमले वंशे पताका पुन-र्लाभोऽप्राहि तनोर्मनोरथतरुनीतो विकासं परम् ।

अथात्मा गमितस्त्वयाऽनघधिया श्रेयःश्रियः पात्रतां, किंचाद्य स्वमनुष्यजन्म सफलीचक्रे महेनामुना १

॥ इति मालारोपणविधिः अष्टमोऽधिकारः समाप्तः ॥

१ शिवं शुभधियाशुदा० इति पाठान्तरम् ।

(९) अथ मामापिकप्रदशविधिः—वमा० इच्छाकारेण मगवन् ! संदिसह सामापिकमुदपची पढिलेहउं, इच्छं मथित्वा मुखव-
श्रिकी प्रतिलेगुयति । ततः वमा० इच्छा० मामापिक संदिसावउं । इच्छं वमा० इच्छा० मामापिक ठाउं, इच्छं, नमस्कार-
पूर् करेमि मंते मामादपं मारते ओगं पबकरामि जाननियमं पज्जुवासामि १ दुविहं तिविहेणं मणेयं वायाए काएणं न
करेमि न कारवेमि तस्म मंते पढिकमामि निदामि गरिहामि अप्पाणं वोसिरामि, इत्युक्त्वा वमा० इच्छा० वर्षासु कटास-
रउं गेयकाते पुंदेणउं संदिमावउं इच्छं० वमा० इच्छा० कटासणइ पुंदेणइ वा ठायहं० इच्छं । ततः वमाश्रमणेनादेशं
आइय ईपापिणी प्रतिकम्प वमा० इच्छा० सग्गाउ संदिसावउं, इच्छं, वमाश्रमणं दत्त्वा, इच्छा० सग्गाउ करउं, इच्छं,
थिनमस्काराचारणं इति ।

॥ नयमोऽधिकारः समाप्तः ॥

(१०) अथ पौषप्रहणविधिः—प्रथममीर्यापिणी प्रतिकम्प वमा० इच्छा० पोसहमुदपची पढिलेहुं, इच्छं, इत्युक्त्वा
ता प्रतिलेगुयति । ततः वमा० इच्छा० पोसह संदिसावउं, इच्छं, वमा० इच्छा० पोसह ठाउं, ठाएइ, इच्छं, नमस्कारोच्चा-
रणपूर्व करेमि मंते पोसहं, आहारपोसहं देसओ, दिवसपौषवे रात्रिपौषवे वा, जइ अहोरचं पालइ तो सज्जओ, सरिरसकार-
पोसहं सज्जओ, वंमचेरपोसहं आहारपौषववत्, अन्वावारपोसहं सज्जओ, चउकिरि वि पोसहे ठामि सावज्जं ओगं पबकखामि
आइ दिवसं दिवससेसं व राइ वा अहोरचं वा पज्जुवासामि दुविहं तिविहेणं इत्यादि प्राग्वत् । एष स्थापनाचार्याग्ने ग्रहण-

१ पावञ्जणउं प्रत्यंतरम् । २ पावञ्जणं वा प्रत्यंतरं ।

विधिः । गुर्वग्रे तु गुर्वदिशादनन्तरं इच्छामिति मग्नानं । पौषधे गृहीते सामायिकमप्युक्तविधिनावश्यं ग्राह्यं, पारिते च तत्र वदपि पारयितव्यम् ।

॥ दशमोऽधिकारः समाप्तः ॥

(११) अथोमयोः पारयविधिः—धमा० इच्छा० गृहपत्नी पडिलेहुं । इच्छं, इत्युक्त्वा तां प्रतिलिख्य धमा० इच्छा० सामायिक पारुं । गुरुर्वक्ति-पुत्रो वि. कायन्वं । गृही-इच्छं, धमा० इच्छा० सामायिक पारिं । गुरुः—उज्जमो न मुत्तव्वो । एवं पौषधपारणमपि, केवलं पौषधालापः कार्यः । ततो गृही इच्छं मखित्वा नमस्कारपूर्व—

छउमरयो मूढमणो, किञ्चित्तिमिच्चं पि संभरइ जीवो । जं च न सुमरामि अहं, मिच्छामि दुक्कडं तस्स । १।
जं जं मणेण वद्धं, जं जं वाएण भासिअं पावं । जं जं काएण कअं, मिच्छामि दुक्कडं तस्स ॥ २ ॥
सामाइयवयजुत्तो, जाव मणे होइ नियमसंजुत्तो, छिंदइ असुहं कम्मं, सामाइय जत्तिया वारा ॥ ३ ॥
पौषधपारणे त्वयं गाथाऽधिका—

सागरचंदो कामो, चंदवडिंसो सुदंसणो धन्नो । जेसिं पोसहपडिमा, न खंडिया जीवियंतेवि ॥ १ ॥

सामायिक अथवा पोसह विधि लिखो, विधि पारिं, बे कांइ अविधि कीधी ते सविहि मिच्छामि दुक्कडं.
। एकादशाधिकारः समाप्तः।

(१२) द्रमा० इच्छा० चैत्यवन्दना करुं इच्छं, इत्युक्त्वा चैत्यवन्दनां करोति । द्रमा० इच्छा० आचार्योपाध्यायसर्वसाधून् वन्दते । अङ्गाइजेसु० दण्डकं भणति । आप पौषधिककृत्यविधिः—प्रातः पौषधे गृहीते द्रमा० इच्छा० मुहपत्नी पडिलेहुं । इच्छं भणित्वा तां प्रतिलिख्य द्रमा० इच्छा० उपधि संदिसावडं, इच्छं, द्रमा० इच्छा० उपधि पडिलेहुं, इच्छं भणित्वा पटीं प्रतिलिख्य परिधाननिवसनं प्रतिलेखयति, ततः शेषवस्तूनि । अत्र चौपवासिकाः प्रथममेव प्रोक्षणकं निवसनं च प्रति- लिख्य पश्चादुपधिप्रतिलेखनादेशं गृह्णाति । उपधिप्रतिलेखनानन्तरं च स्वाध्यायादेशं गृहीत्वा स्वाध्यायं कुर्वन्नास्ते, गुरोर्व्या- ख्यानं वा शृणोति । पादोनग्रहरे च प्रतिलेखनां भणित्वा मुखचस्त्रिकां प्रतिलिख्य यदि भुंक्ते ततो वर्तुलकं प्रतिलेखयति । ततो गुरुं वन्दित्वा आचक्षिष्यया पौषधशालाया निर्गत्य जिनगृहे नैपेधिक्या प्रविश्य देवं वन्दित्वा ततो यदि तत्र गुरुः स्यात्तदा तदग्रे द्रमाभ्रमणेनावश्यकं कृत्वा नो वेदन्यथापि निर्गत्य नैपेधिक्या उपाश्रये प्रविशति । यदि च हस्तशताद- धिकमन्तरं स्यात्तदा ईयां प्रतिक्रम्य गमनागमे आलोचयति । पौषधशाला हुता आवसी करी नीसिरिया देवगृहि देव वाद्या निसिद्दी करीउ उपाश्रय आभ्या, आवते जाते जं खडियं जं विराहियं तस्स भिच्छामि दुक्कडं । भोजनकाले च द्रमा० इच्छा० मुहपत्नी पडिलेहुं, इच्छं, इत्युक्त्वा तां प्रतिलिख्य द्रमा० इच्छा० पारावडं नवकारसहियं पोरसि साढपोरसि पुरिभट्टु गंठि- सडियं वा किउं त्रिहारं चउहारं आबिलं निविडं एकासखिडं बियासणइं भात पाणी विगइं पारावडं । इच्छं, इत्युक्त्वा नम- स्कारं भणित्वाऽऽवश्यकं कृत्वा गृहे याति । तत्रापि स्थापनाचार्यं संस्थाप्य ईयां प्रतिक्रम्य गमनागमनमालोच्य देवं वन्दि- त्वा द्रमाभ्रमणेः आचार्योपाध्यायसर्वसाधून्ध ।

काऊण संविभागं, सरणं च जईण करि वि सज्जायं । मुह कर भाणे पेहिय, नवकारं भणिय जेमेई ॥१॥

मोहनमाजनं च प्रवक्ष्य पयः पिवति । ततः पौषधशालायां नैषधिक्या आगत्य देवान् आचार्योपाध्यायसर्वसाधूंश्च
बन्दिरवा बन्दनकं दत्त्वा प्रत्याख्याति । अथावशिक्या बहिरुच्चारभूमिं गत्वा उच्चारप्रसवणे कृत्वा आचम्य नैषधिक्या वस-
तावागत्य ईर्षां प्रतिक्रम्य गमनागमने आलोचयति, उपाभय हुंता आवसित करित बहिरभूमि नैर्ऋत्याद्यभिमुख गिया दिसा-
स्रोतं कियत थंढिल पढिलेहिया उच्चारप्रसवण किया । अथ शौच किउं निसीही करित वसति आव्या आवते० । पाश्चात्यप्रहरे
स्थापनाचार्याग्रे वमा० इच्छा० पढिलेहण करउं, इच्छं, वमा० इच्छा० पोसहसाल दंडासणउं देसउं, इच्छं, इत्युक्त्वा मुखव-
म्रिकां प्रोक्षनकं सनिपथं स्थापनागुरुं निवसनं च पूर्ववत् प्रतिलिख्य उपाभयं प्रमृज्य पुंजकमुच्छृत्य जीवान् विशोभ्य पुंजकं
स्यक्त्वा ईर्षां प्रतिक्रम्य गुरोरे मुखवम्रिकां प्रतिलिख्य वमा० इच्छा० सज्जाउ करउ इत्युक्त्वा स्वाध्यायं कृत्वा वमा०
इच्छा० उवहि थंढिल संदिमावउं, इच्छं, वमा० इच्छा० उवहि थंढिल पढिलेहिसउं, इच्छं इत्युक्त्वा सर्वमुपधिं प्रतिलिख्य
उपविश्य स्वाध्यायं करोति पठति वा । ततः संध्यायां ।

संधारंते दुहओ, थंढिल हत्यप्पमाण पढिलेहे । छ छ मुत्तुच्चारकण, ण हियासि हियासि छच्च बहिं ॥१॥

पश्चात्प्रतिक्रम्य स्वाध्यायं कृत्वा रात्रिप्रहरे गते उक्तविधिना मुखवम्रिकां प्रतिलिख्य वमा० इच्छा० राईसंधारओ संदि-

इच्छं भवित्वा मुखवस्त्रिकां पुनः प्रतिलेखयतीति । उपधानानुष्ठाने उक्तविधिना मुखवस्त्रिकां प्रतिलिख्य वन्दनकं दत्त्वा क्षमा० इच्छा० कटासण्डं संदिसावडं, इच्छं, क्षमा० इच्छा० कटासण्ड इ ठाडं, इच्छं, क्षमा० इच्छा० पवयण्डं पवेयहं, इच्छं, क्षमा० इच्छा० पवमगलमहासुयस्त्रुधर्वदुवालसुपइसारिसिडं, इच्छं, पुनर्वन्दनकं दत्त्वा प्रत्याख्यानं गृह्णाति । मध्याह्नानुष्ठाने च उक्तविधिना मुखवस्त्रिकां प्रतिलिख्य क्षमा० इच्छा० सज्जाड करडं, इच्छं इत्युक्त्वा स्वाभ्यामं कृत्वा उपवासी क्षमाभमयाभ्यां उचहि यंढिल संदिसावडं उचहि० पहिलेहुं इत्युक्त्वा वन्दनकं दत्त्वा क्षमा० इच्छा कटासण्डं संदिसावडं, इच्छं क्षमा० इच्छा० कटासण्ड इ ठायह इच्छं इत्युक्त्वा काष्ठासनं प्रतिलेखयति । पारणककारी च स्वाभ्यायानन्तरं प्रथमं वन्दनकेन प्रत्याख्याय उपविश्यदिलसंदेयनप्रतिलेखनादेशं गृहीत्वा द्वितीयवन्दनकेन काष्ठासनसंदेयनप्रतिलेखनादेशं गृह्णाति ॥

। द्वादशाधिकारः समाप्तः ।

(१३) नमिऊण वद्धमाणं, तवस्सरुवं कहेमि भवियाणं । जेण इमे जाणेडं, तवे तवंतीह सिवहेडं ॥ १ ॥
चउवीसजियाणं पणकल्लाण दिणेषु होइ तवियव्वं । सत्तीइ नाणपंचमी-तवं पि सययं पि कायव्वं । २
पंचसतापुरिमेगा-सण निव्विगइ अंबिलोववासमया । इंदियजयस्मि चउ पुण, कसायविजप् पुरिमवज्ज ३
पुरिमेगासणरहिया, तिम्लजया हुंति जोगसुद्धीप् । नाणे दंसणचरणे, उववासतिगं तिगं होइ ॥ ४ ॥

सावडे, इच्छं, चमा० इच्छा० राईसंथारह ठाईसु, इच्छं, चमा० इच्छा० चैत्यवन्दना कर्ष, इच्छं इत्युक्त्वा तां कृत्वा चमा०
३ आचार्यादींश्च चन्दित्वा संस्तारकभूमिं प्रमृज्य संस्तारकं प्रतिलिख्य निश्चिप्य निसीद्दी नमो खमासमणानं गोयमाईणं
महाद्युणीणं इति मणित्वा तन्त्रोपविश्य मुखवस्त्रिकया कायं प्रतिलिख्य—

जइ मे हुज्ज पमाओ, इमस्स देहस्सिमाइ रयणीए । आहारमुवाहि देहं, सव्वं तिविहेण वोसिरियं । १।

अणुजाणह संथारं, धाहुवहाणेण वामपासेण । कुक्कुडपायपसारण, अतरंत पमज्जए भूमिं ॥ २ ॥

अणुजाणह परमगुरु, गुणगणयणेहि मंडियसरीरा । बहुपडिपुत्ता पोरिसी, राईसंथारए ठामि ॥ ३ ॥

नमस्कारं मणित्वा नमस्कारं भणन्नुत्तिपतः इयां प्रतिक्रम्य कुस्वप्नदुःस्वप्नकायोत्सर्गं चै-
त्यवन्दनां प्रतिक्रमणं च कृत्वा प्रतिलेखनाकाले च चमा० इच्छा० पडिलेहण करडे, इच्छं इत्युक्त्वा मुखवस्त्रिकां प्रतिलेख्य
प्राग्बहुपधिप्रतिलेखनादेशं आदाय उपधिं प्रतिलिख्य वसतिं प्रमृज्य पुंजकमुद्धृत्य विशेष्य त्यक्त्वा इयां प्रतिक्रम्य स्वा-
ध्यायं कृत्वा द्यौर्द्रमानन्तरं स्वेच्छया पौपधं पारयति । उपधानपौपधे चायं विशेषविधिः—प्रातः प्रतिलेखनायां त्रिप्रहरि-
काप्रतिलेखनायां च प्रतिलेखनाभयानानन्तरं मुखवस्त्रिकां प्रतिलेख्य चमा० इच्छा० अंगपडिलेहण संदिसावडे, इच्छं, चमा०
इच्छा० अंगपडिलेहण करसिडे, इच्छं, चमा० इच्छा० पोसहसाला संदिसावडे, इच्छं, चमा० इच्छा० पोसहसाल पडिलेहसिडे,

१ भूसियसरीरो, प्रत्यन्तरम् ।

इच्छं मयित्वा मुखवस्त्रिकां पुनः प्रतिलेखयतीति । उपधानानुष्ठाने उक्तविधिना मुखवस्त्रिकां प्रतिलिख्य वन्दनकं दत्त्वा क्षमा० इच्छा० कटासण्डं संदिसावडं, इच्छं, क्षमा० इच्छा० कटासण्डं ठाडं, इच्छं, क्षमा० इच्छा० पंचमंगलमहासुयस्संघपूर्वदुवालसुपइसारिसिडं, इच्छं, पुनर्वन्दनकं दत्त्वा प्रत्याख्यानं गृह्णाति । मध्याह्नानुष्ठाने च उक्तविधिना मुखवस्त्रिकां प्रतिलिख्य क्षमा० इच्छा० सज्जाड करडं, इच्छं इत्युक्त्वा स्वाध्यायं कृत्वा उपवासी क्षमाममणाय्यां उवहि यंहिल संदिसावडं उवहि० पडिलेडु इत्युक्त्वा वन्दनकं दत्त्वा क्षमा० इच्छा कटासण्डं संदिसावडं, इच्छं क्षमा० इच्छा० कटासण्डं ठायह इच्छं इत्युक्त्वा काष्ठासनं प्रतिलेखयति । पारणककारी च स्वाध्यायानन्तरं प्रथमं वन्दनकेन प्रत्याख्याप उपधिस्यंहिलसंदेशनप्रतिलेखनादेशं गृहीत्वा द्वितीयवन्दनकेन काष्ठासनसंदेशनप्रतिलेखनादेशं गृह्णाति ॥

। द्वादशाधिकारः समाप्तः ।

(१३) नमिऊण वद्धमाणं, तवस्सरुवं कहेमि भवियाणं । जेण इमे जाणेडं, तवे तवंतीह सिवहेडं ॥१॥
चउवीसजिणाणं पणकल्लाण दिण्णेषु होइ तवियव्वं । सत्तीइ नाणपंचमी-तवं पि सययं पि कायव्वं । २।
पंचस्रतापुरिमेगा-सण निव्विगइ अंबिलोववासमया । इंदियजयम्मि चउ पुण, कसायविजए पुरिमवज्ज ३
सखरहिया, तिम्मिलया इति जोगसुखीए । नाणे दंसणचरणे, उववासतिगं तिगं होइ ॥ ४ ॥

सुयभणियाइ इमाइं, जा तव चरणाइ कुणइ भावेणं ।
खविऊण कम्मरासिं, सिवसिरितिलओ स होइ गुरु ॥ २५ ॥

तपःकुलकं समाप्तम् ।

। त्रयोदशाधिकारः समाप्तः ।

(१४) एषां सर्वेषां च तपसामारभे गुरुपार्श्वे दक्षिमा० इच्छाकारेण तुल्ये अम्ह अमुक तप अणुजाणउ । गुरुः—
अणुजाणामो । गृही-इच्छ, अमुक तप अणुजाणाधणस्थं वासे निवलेवेह । गुरुः—निवलेवेमो, इत्युक्त्वा उक्तविधिना
वासान्निधिपति । वासनिक्षेपविधिः । वीसस्थानकदंडक । अहं भते ! तुम्हाणं समीवे वीसस्थानकतव उवसंपज्जामि, ते
जहा-दण्वओ ॥ ४ ॥ दण्वओ णं वीसस्थानकतवं, खित्तओ णं इत्थ अअत्थ वा, कालओ णं जाव छम्मासं, भावओ णं
जाव गहेणं न गिज्जामि, छलेणं न छलिज्जामि, सन्निवाएणं नाभिमुज्जामि, जाव अन्नेण वा केण य परिणामवसेण परिणा-
मो मे न परिवट्ठइ, ताव मम एयं वीसस्थानकतव तिविहं तिविहणं वोसिरामि ॥ १ ॥ सिंहानिष्क्रीडितद्वयं २ कनका-
वली रत्नावली मुक्तावली ३ एतानि पंच तपांसि परिपाटीचतुष्केण कार्याणि । प्रथमायां परिपाट्यां सर्वरसैः पारणकं, द्वि-
तीयस्यां निर्विकृत्या, तृतीयस्यामलेषकृतैः, चतुर्थ्या तु आचाम्लैः पारणकविधिः । अथ भद्रे तपांसि दिन ७५ पारणक-

निव्वाणपयं पटुणो, छहिं उववासेहिं रिसहनाहस्स। मासेण उ सेसाणं, वीरजिण्हिंदस्स छट्ठेणं । १५।
 अंबिल वीसा वीसा, चउवीस वि जिणाण दवदंती। एगुत्तरबुद्धिका-सखेहि पुण वडमाणे य ॥ १६ ॥
 भदिपगाइपणंता, महभदिसगंतिगाइं भट्टुत्तरे। पंचाइनवंता मह-भट्टुत्तरे पणाइगारंत्ता ॥ १७ ॥
 अणुपंतिं मज्झंकरं, आई काउं कमेण सेसियरे। पण सत्त पंच सत्त य, लयाउ ठाविज्ज तवचउगे ॥ १८ ॥
 हवइ गुणरयण संव-च्छरम्मि एगेग दिवसओ पढमे। जो सोलदिणेहिंतो, पारणयं सोलसममासे । १९।
 अंबिलदुगे वि इग दुति, अट्टट्ट तिगा य गंठियजुगे वि। एगाइ सोलसंता, उभओ चउवीस तिगपयगे ॥
 कणगावलि तह रयणा-वली वि किंतु दुग गंठियगेसु। मुत्तावली इगंतर, इगाइ सोलंत उभओ वि । २१।
 पंतिजुयले वि पढमं, इक्केको तो दुगाइ सोलंता। तं मज्झे एगंतर, एगाई चउदसंतओ वि ॥ २२ ॥
 पनरस दुन्ह वि मज्झं-मि सीहनिक्कीलिण् तवे गरुण्। लहुयम्मि पुण तवंता, पंतीओ अट्ट गोमज्झे । २३।
 एगाई एगोत्तर-बुद्धीए जाव अंबिलाण सयं। बुद्धितरे चउरयं, आयंबिलवडमाणम्मि ॥ २४ ॥
 दंसणवयसामाइय-पोसहपडिमाअबंभसच्चित्ते। आरंभेपसउद्धिट्ट-वज्जए समयभूए य ॥ २५ ॥

सुयभगियाइ इमाई, जा तव चरणाइ कुणइ भवेणं ।
खविऊण कम्मरासिं, सिवसिरितिलओ स होइ गुरु ॥ २५ ॥

तपःकुलकं समाप्तम् ।

। त्रयोदशाधिकारः समाप्तः ।

(१४) एषां सर्वेषां च तपसामारंभे गुरुपात्रे चित्ताकारेण तुभ्ये अहम् अमुकं तप अणुजाणतु । गुरुः—
अणुजाणामो । गृही-इच्छं, अमुकं तप अणुजाणायान्तर्यं-वासं निवर्त्तयेह । गुरुः—निवर्त्तयेहो, इत्युक्त्वा उक्तविधिना
वासाभिविपति । वासनिर्घेदविधिः । वीसस्थानकदंडक । अहं भवे ! तुम्हाणं समीवे वीसस्थानकतवं उवसंपज्जामि, तं
जहा-दब्बओ ॥ ४ ॥ दब्बओ णं वीसस्थानकतवं, तिचओ णं इत्थ अस्सथ वा, कालओ णं जाव छम्मासं, भावओ णं
जाव गहेणं न गिज्जामि, छलेणं न छलिज्जामि, सन्निवाएणं नाभिभुज्जामि, जाव अजेण वा केण य परिणामवसेण परिणा-
मो मे न परिवट्ठे, ताव मम एयं वीसस्थानकतवं तिविहं तिविहं वोसिरामि ॥ १ ॥ सिंहनिष्क्रीडितद्वयं २ कनका-
यली रत्नायली मुक्कायली ३ एतानि पंच तपांसि परिपाटीचतुस्केण कार्याणि । प्रथमायां परिपाट्यां सर्वरसैः पारणकं, द्वि-
वीयस्यां निर्विकृत्या, तृतीयस्यामलेपकृतैः, चतुर्थ्यां तु आचाम्लैः पारणकविधिः । अथ भद्रे तपसि दिन ७५ पारणक-

दिन २५ सर्वाग्र मास ३ दिन १० । महामेद्रे तपसि दिन १९६ पारणकदिन ४९ सर्वाग्र मास ८ दिन ५ । भद्रोत्तरे तपसि दिन १७५ पारणकदिन २५ सर्वाग्र मास ६ दिन २० । सर्वतोमेद्रे तपोदिन ३९२ पारणकदिन ४९ सर्वाग्र मास १४ दिन २१ ॥

॥ चतुर्दशाधिकारः समाप्तः ॥

’(१६) प्रायश्चित्तानि-ज्ञानाचारे वासकुंपी आफली अ घोति देवपूजा प्रमादि प्रतिमा पाढी, पाटी पोथी टीपणह शुक्र लागई, पण लागुं, शुक्र अचर माळिउ, पोथी भूमि पाढी, ठवणारिउ चालिउ पाळिउ, भूमि हारविउ, अकाल पाठादिक, अष्ट-विषहानातिचार, गुरु आशातना कीधी, मिथ्यात्वं सर्वेष्वेतेषु जयन्य मध्यम उत्कृष्ट ४ नमस्कारावली नाशते स्थापनाचार्थप्रतिस्तेखने द्वात्राशातनाया ४ अर्थोशातनायां प्रतिमापुस्तिकापट्टिकादीनां प्रमादेन संगे प्रदीपनादौ वा दाहे नवकारापणे शुद्धिः । दर्शनाचारे शंकादौ अतिचारे ५ दर्शनातिचाराएके द्वादशव्रतातिचारेषु देशतः ४ सर्वतः ४ गुरुद्रव्यभोगे २५ देवगुर्वबन्दने पार्श्वस्यादौ मत्वे वात्सल्ये च० । देवज्ञानद्रव्यभोगे ज० म० उ० ६ तावच्च तत्रान्यत्र वा देयं । चारित्राचारिषु० अमे० वायुप्रत्येकवनस्पतिनिष्कारणसंघटे २५ । अगाढपरितापे० गाढपरितापे० उपद्रवे ४ । निष्कारणानन्तकायसंघटे २५ । अगाढपरितापे० गाढपरितापे० ४ उपद्रवे ४ । चन्दनिकाकीटिकानगरशुपरिभूमिवृत्त्यादिषु स्तानजलोषावे आद्यादिप्रबोः ए संस्कारादिछर्दने शेषे अगलिताम्बुन्यापारणे गण्यमानस्य वा छर्दने अशोधितेन्वनस्याग्नौ क्षेपे शिरःकण्डूयने केशविरलीकरणे शरलेष्टादेः क्रीडार्थमन्यतः क्षेपेऽपि सहस्राज्जामोगाद्वा द्वित्रिचतुरिन्द्रियाणां स० अगाढपरि० ४

१ पञ्चदशाधिकारोऽत्र नास्ति ।

उप० ४ सकत्साक्षाद्वा द्विप्रचतुःपञ्चेन्द्रियाणां वा मृषाद्दत्तमैथुनपरिग्रहेषु विराधितेषु क० ५ । एकस्य द्वीन्द्रयादिवधो
 द्योरेन्द्रयादशानां, ततः परमसंख्यातानामपि १० अप्रायश्चित्तानि जलौकसां मोचने ४ मृषावादे परिग्रहे जघन्य मध्यम ४
 उरुष्ट ४ सर्वपरिग्रहभंगे स्वाध्यायलघ १००००० । स्वगृहेऽदचादानलघसहस्रादिकं ज० मध्यमेऽपि ज्ञाते ४ अज्ञाते तूच्छटे
 क० ५ ज्ञाते तूच्छटे जातकभङ्गे कन्याण० स्वाध्याय १००००० । मैथुने स्वदारे इत्वरे वेश्यादौ अनाभोगाजियमभङ्गे यथासंख्यं
 ४२ । ६ । ज्ञानतस्तु तिसृष्वपि पञ्चकन्याणं । कुलवध्वा सह मैथुने स्थूलतयाऽपि विधवाया वृहत्कुमारिकाया वा कन्याण ५ ।
 स्मातहीनजातिपरदारभोगे स्वाध्यायलघ १००००० । अज्ञाततद्भोगे पक्षाघाते कन्याण ५ । उत्तमे राज्ञामास्यदारादौ
 अज्ञात्वा सेविते १८००००, ज्ञात्वा सेवने मूलं । स्त्रियाः शीलस्य वत्ताङ्गगे कन्याण ५ स्वाध्याय १००००० । अज्ञात्वा
 मधुपचुंबरिभोगे ४, ज्ञात्वा तु भोगेर्हीरि परिवादे असतरोटिअभ्याख्यानदानवैश्वन्यपट्टविवाहकन्याफलग्रहणेषु ४ । टिड्म-
 कानां क्रीडार्थं परणे० दिग्भवनार्थं दंडयोर्भंगे सामायिकातिथिसंविभागयोरकरणे निःकारणं निशाशने निषिद्धानन्तकाया-
 शने निषिद्धप्रत्येकपुष्पफलादिभोगे ४ । देशावकाशिकस्य यथाप्रतिज्ञातपौषस्य चाकरणे ४ । कर्मोदाने निषिद्धासेवनेषु ६ ।
 मद्यमांसयोरनाभोगाद्भोगे ४ । आक्रधा भोगे कन्या० ५ । कषायेषूत्कटेषु घातपस्य यावद्वर्षेभ्य आलोचनो गृह्णाति तावन्ति
 पंचकन्याणानि । धीर्याचारविधीयते प्रमादाच्चत्प्रतिक्रामति । एवमासीनो वन्दनकं दत्ते न दत्ते (वा) शक्तोऽप्यालस्यादासीनः
 प्रतिक्रामति ४ । तपाचारे पर्वतिथिषु अतिथिषु वा यथागृहीतं तपो ग्लानत्वाभावेऽपि न करोति ४ । चरमप्रत्याख्यानाकरणे०

द्रव्यसचिदाभिग्रहभंगे विकृत्यभिग्रहभंगे पंचकं । विस्मृत्याशेषाभिग्रहभंगे २५ । ग्रंथिसहितादिभंगे नमस्कारसहितभंगे
 घ पानाहारेण नमस्कारः १०८, स्वाद्याहारेण २०८, खाद्याशनाभ्यां तु भंगे० पुरिमादिभंगे च पुरिमाद्येव । बालालोचनादौ
 बहुतमे वा पापे पाप्मासिकमेव । शक्तस्य यथाप्राप्तं, अन्यस्य तो (तु) पौषधिकप्रायश्चित्तानि, आवाश्रयकीनैपेधिव्ययी न
 करोति । अप्रतिस्तेखितस्थितिलेऽप्युत्पृजति, अप्रमाद्वितकुट्यादौ उठिगर, अप्रमार्ज्य आसनादि गृह्णाति गृह्णाति वा, अप्रमार्ज्य
 द्वारमुदपाटयति पिघत्ते वा, अप्रमार्ज्य कायं कंठयते, उपर्षि न प्रतिस्तेखयति, वसति न प्रमार्जयति, पयस्त्यक्त्या नेर्या
 प्रतिक्रामति, पातयित्वा मृगवस्त्रिकां लभते, सर्वेष्वेतपु पंचकं प्रायश्चित्तं । पातितमुखवस्त्रिकाया अल्लामे नमस्काराबलि
 यनेषी, प्रातः स्वाध्यायाकरणे अपीरिते भुञ्जीत पयः पिबेद्वा २५ । पुञ्जकान्तगृह्णाति० रात्रावासलेति भयन् प्रमार्जयंश्च न
 हिद्वे० वार्ति करोति रात्रौ संस्मृत्युजति भुक्त्योरित्यतो वंदकेन न प्रत्याख्याति निःकारणं दिवा स्वपिति विकथां करोति
 ४ । सावद्यं मापते संस्तारकमसंदेय ४, साकारमप्रत्याख्याय ४, संस्तारकगाथामनुचार्य शेते असत्यं वक्ति ४ । ज० म ४
 उ ४, अगृह्णा उपविष्टः प्रतिक्रामति० यथोक्ता चैत्यवन्दनां न करोति० पुंसः स्त्रीसंघट्टे ४ स्त्रियाः पुरुषसंघट्टे सान्तरसंघट्टे०
 अंचलसंघट्टे १२५ । जलानिनिविद्युत्स्पर्शतेजःस्पर्शने ज० २५ मध्यमे ४ उत्कृष्टे० विद्योरे ४ । दकमृत्तिकागमनागमने पृथि-
 स्यपेतेजोवनस्पतिसंघट्टादिषु चतुर्षु भिजमासादीनि । अनन्तकायसंघट्टादौ लघुकादीनि । पंचेन्द्रियसंघट्टादौ गुरुकादीनि ।
 समस्तभावक आविक्राद्यां प्रायश्चित्तदानविधेः सामाचारी यंत्रकाणि पंचकादीनि पंचविंशत्यधिकानि भिजमासमुत्कलानि

लघुमासं पुरि० गुरुमास आबिल गुरुचतुर्मासं आ० गुरुचतुर्मासं उ० लघुपणमासं पणं गुरुपणमासमष्टमं एकद्वित्रिचतुः-
पंचरन्यासेषु सर्वाण्यपि नि० पु० ए० आ० उ० तर्पासि यथासंख्यं एकैकादिसंख्यानि भवन्ति ।

॥ पौढ्याधिकारः समाप्तः ॥

(१७) अथ प्रयाजनविधिः—प्रथमे मातापित्रादिभिः प्रव्राज्यस्य कतिपयदिनप्रदचक्रुल्लोककस्य स्वविभवोचितयति-
प्रायोग्यतदर्थे विसाधितानेकचक्रपात्रकंबलस्य प्रव्रज्यादिने सप्तचस्य गुरोराहूय स्ववेश्मन्युपवेशितस्य पुरोभूय क्षमाश्रमणं
दत्त्वा सच्चिदमिषां गृह्णीत इत्युक्त्वा प्रव्राज्यहस्तेन स्वगुरोः साधूनां सार्धानां च कंबलवस्त्रपान्नाद्यैः प्रतिलाभनां विधाय
भ्रातृकथाविकायां च पुष्पतांमूलधौतपोतिकाद्यैः पूजां कृत्वा पुनः प्रव्रज्यादिनादवर्गादिने संख्यायामभिनवक्षुब्धलक-
यांग्यचोलपट्टकाटिदोरिकापटीकंचलिकाप्रोञ्छनकरजोहरणमुखचक्रिकापत्रकदोरकाकोरवस्त्रखंडचद्वारापट्टलिकानिक्षिपकोरपट्टेन
वेष्टयित्वा व्यपलयित्वा यद्वा साधुभिः प्रगुणीकृतपटलकस्य ग्रहणाय घबलमङ्गलमुखरा विचित्रवादित्रध्वनिघोत्साहमानाः
आयिका अपि स्वगृहात् गुरुवसतावागत्याभिमंत्र्य गुरुभिरपितं पटलकमादाय तथैव गायन्त्यः स्वगृहे गच्छन्ति । प्रव्रज्या-
दिनादवर्गाद् प्रव्रज्यादिने च वारकेण चतनरासंस्कारस्य शिखामात्ररहितविहितभद्राकरणस्य अष्टोत्तरशतसंख्येनवीनैर्वा
रागठुकैः स्नपितस्य चन्दनरसविलिप्तस्य कस्तूरिकापत्रवल्गरीमुखमंडितमुखस्य आमुक्तमुक्ताकनककुसुमाद्यलंकारस्य परि-
हितदिब्यदुर्लभस्य मातृपितृष्वसुस्वस्त्रादिभिः प्रोचणं कारयित्वा पुनः प्रव्राज्यस्य स्वगृहाभिमुखोपवेशितस्य तिलकादिमंगलं
कृत्वा तत्करेण स्वगृहाभिमुखानचतान्मंगलार्थं क्षेपयित्वा युष्माकं गृहे आदिद्वाद्विद्वर्मवतु इत्याशिषं दापयित्वा वाजिनि वारणे

शिविकायां वाऽधिरूप्य घणकफुल्लिकाखारिकखर्ज्वस्वसोलकनालिकेरनारंगदाडिमादिखादिकां दापयित्वा लोहटिकरूपकद्र-
म्यबाहुलिकादिदानं च कारयद्भिर्बल्यंगलसगीतकर्महाप्रभावनया सघवाशिरःस्थं पटलकं सहादाय ससंवेन गुरुणा सह
धृत्यदारमागम्य प्रोक्ष्य कारयेत्, ततो मध्ये गत्वा गुरुः संक्षिप्तचैत्यवन्दनां कृत्वा उपविश्य वासानभिमंत्रयति, प्रव्रज्यश्च
सग्यवत्वनद्युक्तविधिना जिनविषमसमवसरखार्चनप्रथमप्रदक्षिणादिकं कृत्वा गुर्वग्रे क्षमाश्रमणं दत्त्वा मण्यति-इच्छाकारेण
तुन्मे अग्रे सर्वविरतिसामायिक आरोपण, इच्छं, क्षमा० इच्छा सर्वविरतिसामायिकआरोपणत्वं नंदि करण, इच्छं, क्षमा०
इच्छा० सर्वविरतिसामायिक आरोपणत्वं नंदिकरणत्वं वासे निविश्वेह, इच्छं । ततस्तस्य सम्यक्सर्वगृहीतुरिव गुरुर्वास-
निक्षेप करोति । ततः क्षमा० इच्छाकारेण तुन्मे अग्रे साहुपाउगं वेतं समप्येह । गुरुः-समप्यामो इत्याद्युत्तवाऽभिमंत्रित-
यासंबेषमभिमंत्र्य चोलपट्टकट्टिदवारिकापटीरूपं समर्पयति । स तं वासनिक्षेपमभिमंत्रितं कराञ्जलिनाऽऽदाय शिरस्यारो-
पयति । ततो गीतार्थसाधुस्तमीशान्या नीत्वा वेपं परिधापयति, गृहिषेपालंकारादिकं मात्रादिर्घट्टांचलेन गृह्णाति । ततो
यद्विषेपागत्याञ्चल गृत्वा क्षमा० इच्छा० स० सा० आरोपह, इच्छं, क्षमा० इच्छा० स० सामायिकआरोपणत्वं नंदि
करणं, इच्छं, क्षमा० इच्छाकारेण तुन्मे अग्रे सम्य० सा० आरोपणत्वं नंदिकरणत्वं अग्रे चेद्याह वेदावेह, इच्छं । ततः
प्राग्निदिवेक्ष्यवेदनायां अहारास्तेषु दंढकमण्यन्यन्तायां कृतायां आसीनस्य गुरोः शिष्यः क्षमाश्रमणं दत्त्वाऽऽह इच्छाकारेण
तुन्मे अग्रे पञ्चावेह, इच्छं, क्षमा० इच्छाकारेण तुन्मे अग्रे पञ्चावयणत्वं गोवमाहमाष्टाणिनित्येवियधम्मज्झयं समप्येह,
इच्छं, ततो वासेरभिमंत्र्य सप्रोक्षनक सहस्रवक्षिकं चर्मध्वजं गुरुः समर्पयति । ततः प्राग्निदिवेक्ष्य गुरुः शिष्यं वेदनक दाप-

यति सर्वविरासामधिकारोपणार्थं कायोत्सर्गं कारयति । अथ संघस्य वासानर्पयति । आसत्वे लगेने शिष्यः घमा० इच्छा-
 करोतु तुन्मे अम्ह लोयं करेह, इच्छं, ततो रघामभिभ्रंय नमस्कारं मणित्वा त्रिः केशोत्पाटनं करोति । नमस्कारत्रयं मणि-
 रत्ना बासाभिमन्त्रितदक्षिणकर्णे लगित्वा लग्नवेलायां करेमि मंते इत्यादि दंडकं त्रीन् वारान् शिष्यं भाषयति । ततः सम्प-
 स्यनंदाभिव सर्वविरासामायिकामिलापेन प्रदक्षिणात्रय दापयित्वा सर्वविरत्यारोपणकायोत्सर्गं च कारयित्वा उपविश्य
 गुरोः शिष्यः घमा० इच्छाकारेण तुन्मे अम्ह नामस्यापनां कुरु । ततो गुरुः साञ्छिरसि वासान् निक्षिपन् नाम ददाति ।
 ततः शिष्यः घमा० साठ करी अनुयास्ति दिउ । अथ गुरुः अनुयास्ति ददाति—

धन्यस्त्वं कृतकृत्य, एव स भवान् शौर्यं तवाद्योत्थितं, श्लाघ्यं चाथ मनुष्यजन्म भवतस्त्वज्जीवितं जीवितम्
 येनासौ भववार्धिलंघनविधौ निश्छिद्रपोतोपमा, प्रव्रज्या समवापि दुर्लभतमा स्वाचार्यनिर्यामका ॥१॥
 कोपः कंपमवाप मानमतुलं मानः पुनर्मुक्त्वान्, संरंभं त्यजति स्म दंभहतकः क्षोभं च लोभोऽभजत् ।
 व्यामोहं च जगाम मोहनपतिलेभे भवस्ताननवं, प्राप्ते संघमराज्यमव्य भवति क्षुब्धास्तवान्तर्द्विपः ॥२॥
 संतोषस्तोषपोषं समभजदसमं बोधमाधात्प्रबोधः, प्रापोत्सेकं विवेकः प्रशमनपतिनोत्तंभिता वैजयन्त्यः ।
 वैराग्यं रंगमागाद्गिनयनवनटेर्नाटितं नाट्यमुच्चैर्-जति ते संयमश्रीपरिणयनविधौ कस्य नैवोत्सवोऽभूत् ३

अहो पवित्रीकृतमद्य गोत्रं, कुलं च चक्रे सकलं समुज्ज्वलम् ।

नाम स्वकीयं लिखितं च चन्द्रे, प्रव्रज्यया स्वीकृतया त्वयाद्य ॥ ४ ॥

अप्पडिवंधो सयय, कायव्वो गामनगरबंधूसु । नियदेहे वि य सुंदर, ममत्तबुद्धी न कायव्वा ॥ ५ ॥

धन्नाण निवेसियइ, धन्ना गच्छंति पारमेईए । पारं इमीइ गंतुं, पारं दुक्खाए वज्जंति ॥ ६ ॥

धन्ना जणणी जणओ वि गुणनिही बंधवा य सुकयत्था । पव्वज्जाए जोगं, पुचं परिवालियं जेहिं ॥ ७ ॥

महाभारतेऽप्युक्तमस्ति—

तावद्धमन्ति संसारे, पितरः पिंडकांक्षिणः । यावत् कुले विशुद्धात्मा, यतिः पुत्रो न जायते ॥ १ ॥

अथ यः सप्तम्यत्त्वः सर्वविरतिं प्रतिपद्यते स सर्वविरतिसामायिक आरोपउ इत्यालापकानुच्चार्यते, यस्त्यगृहीतसम्यत्त्व-
स्तत्स्वीकरोति स सम्यत्त्वसामायिकश्रुतसामायिकसर्वविरतिसामायिक आरोपउ इत्यालापकानुच्चार्यते । इति ।

॥ प्रव्राजनविधिः सप्तदशधिकारः समाप्तः ॥

(१८) वासवस्त्रेवो वेसो, वीवं रयहरणं वंदणुस्सगो । वासप्पणमट्टाउ, सामाइयपयाहिनामअणुसट्ठी १

गुतेः पुरतो मुखवस्त्रिकां प्रतिबिरुय चमा० । अथ लोचकापणप्रवेदनविधिः—इच्छा० लोचं संदिसावउं, इच्छं,

दमा० इच्छा० सोप करावउं, इच्छं, चमा० इच्छा० उचासणइ संदिसावउं, इच्छं, चमा०, उचासणइ ठासिउं, इच्छं ततो
 सोपकारस्य पुरतो दमा० पमाउ करी सोच करी, लोच करउं इत्युक्त्वा विधिना लोचं कारयित्वा
 सोपकारस्य दादुरिधामया कृत्वा इरियं पट्टिमिय चेइयाइ वंदिचा अद्वाइजेसु मयित्वा सुहपति पडिलेहिचा वंदययं
 दाऊल भनइ-इच्छाकरेण मगवन् । संदिसह लोचपवेयं । गुरु मणइ-पवेयह । सा० इच्छं, चमा० संदिसह किं मणामो ? ।
 गुरु मणइ-वंदिचा पवेयह । सीसो मणइ-इच्छं, चमा० केसा मे पजासीया । गुरु मणइ-दुकरं कयं इंगिणी साहिया ।
 सीसो दमा० तुगहायं पवेयं संदिसह । साहूयं पवेयह । गुरु० पवेयह । सी० इच्छं, चमा० पंचपरमोष्टिमणनं चमा०
 तुगहायं पवेयं साहूयं पवेयं संदिसह काउस्तमग करउं । गुरु० करेह । सीसो इच्छं, चमा० केसेसु पजासिखमाणेसु समंजं न
 इदियाधियं इइयं कपराइयं तस्म तद्वाचणीयं करेमि काउस्तमगं इयाइ मणइ, उज्जोयं चितेइ पारिचा उज्जोयं मणइ । तओ
 धम्यसाहूयो वंदइ, सध्वे सुहलोचं पुच्छति ।

॥ अष्टादशाधिकारः समाप्तः ॥

(१९) अयोपस्यापना विधिः—प्रथमदीधितिशिष्यो नंदिद्वयेन यतिप्रतिक्रमणयंत्रं तथा नंदिद्वयेन दशवैकालिक-
 प्रथमयत्वं आपाम्ब्लादियोगवाहे तेन पाठ्यते पश्चाच्चनिकायास्तद्यतनां च ज्ञाप्यते । ततो यतनाऽस्य परिणता इति
 श्रुत्वा गीतार्थेन साधुना परीक्षा कार्यते, सा चयं-गीतार्थसाधुर्नवांशेष्येण सह वहिर्गच्छन् हरितकायस्योपरि प्रव्रजति,
 सोऽपि यदि पृष्ठलग्नस्तर्पय गच्छति ततो नाद्याप्युत्थापनायोग्यः । अथ नायाति स्थित्वा मणति-पंडितमिथाः पूर्वैर्हरि-

तत्कायसंघट्टोऽपि निवारितः तत्कथं भवद्भिः तदुपरि गम्यते ? ततो गीतार्थसाधुर्वक्ति-चुल्लक ! विस्तृता वयं, मिच्छामि
दुक्कहं ति मणित्वा निवर्तते, इत्यनयां परीक्षया उत्थापनायोग्यं ज्ञात्वा गुरुः प्रशस्ते सुहृत्ते समवसरणं मंढयित्वा उत्था-
पनार्थं तं नवशिष्यमाहवयन्ति । शिष्योऽथागत्य गुरुणाभग्रे क्षमाश्रमणपूर्वकं मणति-इच्छाकारेण तुभे अग्ने पंच महाव्व-
याहं राह्मोयणवेरमणच्छट्टाहं आरोवहु । गु० आरो० । शि० इच्छं, क्षमा० पंच महाव्वयाणं राह्मोयणवेरमणच्छट्टाहं आरो-
वणत्थं नंदि करह । गु० करेमो । शिष्य इच्छं, क्षमा० पंच राह० आरोवणत्थं नंदि करह । गु० करेमो । शिष्य
इच्छं, क्षमा० इच्छा० पंच० राह० आरोवणत्थं नंदि करणत्थं वासे निक्खिवह । गु० निक्खिवेमो । शिष्य इच्छं । गुरुर्वा-
सामिच्चिपति नित्यारग० । शि० इच्छामो अणुसहिं मणित्वा क्षमा इच्छा० पंच० राह० आरोवेह । गु० आरो० । शि०
इच्छं, क्षमा० इच्छा० पंच० राह० आरोवणत्थं नंदि करहु । गु० करेमो । शि० इच्छं, क्षमा० इच्छा० पंच० राह० आरोपणत्थं
नंदि करणत्थं वेदयाहं वंदावह इत्यादि चैत्यवन्दनकदापनं पंचमहव्वयाहं राह्मोयणवेरमणच्छट्टाहं आरोपउ इति भाणयित्वा
गुरुः आरोपेमो । शिष्य क्षमा० आरोवणत्थं काउस्सगु करावउ । करोवेमो क्षमा० पंच० आरोवणत्थं करेमि० लोयस्सं
उरच्छवास २५ प्रमाणं गुरुशिष्यौ कुरुतः । शिष्यः क्षमा० पसाउ करी पंचमहाव्रतरात्रिमोज्जनवेरमणषष्ठ उचरावउ । ततो
गुरुस्त्रिर्मस्कारमुच्चार्य एकैकं महाव्रतं त्रीन् त्रीन् वारान् भाणयित्वा लग्नवेलायां इवेदयाहं पंचमहव्वयाहं इत्यादि त्रिभाण-
यति । यावन्नलग्नवेला नायाति तावन्महाव्रतानि व्याख्यानयति, सर्वव्याख्यासमाप्तौ च संघवासापेण प्रदक्षिणाकायोत्सर्ग-
वत्तुर्विशिष्टस्त्वभयनं यावत् प्राग्बत् केवलं प्रदक्षिणायां पंचमहव्वयाहं राह्मोयणवेरमणच्छट्टाहं आरोवह इति शिष्योक्ते

गुरुर्वक्ति-आरोपेभो रुमासमखाणं गोपमार्दिणं महासुणीयं हत्येणं सुचेणं अत्येणं तदुमएणं । तथा इच्छा० पच आरोवियाइं
इच्छामो अणुसद्धि इति शिष्योक्ते गुरुर्वक्ति-गुरुगुणेहिं बु 'आरोपामो खमासमखाणं' गोअमार्दिणं 'महासुणीयं'
इत्येय सुचेण । पुनः शिष्यः क्षमा० पसाउ करी दिग्वंघ करउ । गुरुर्वक्ति-गुरुगुणेहिं बुद्धिज्ञा इति विशेषः, कायोत्स-
र्गानन्तरं सुखवद्विषां प्रतिलिख्य वन्दनकं दत्त्वा इच्छाकारेण० पवेयणं पवेउं । गुरु मयाह-पवेयह । शिष्य इच्छं, क्षमा०
इच्छा० पंचमहाव्रतराग्निमोजनेवेरमणंछहु आरोवणरयं निरुहु करोसिउं । गुरु करिज्यो । शिष्यो वन्दनकं दत्त्वा आचामाम्ल-
प्रमयाख्याने करोति । पुनः शिष्य क्षमा० पसाउ करीउ दिग्वंघ करउ । गुरुः करेमो इत्युक्त्वा तच्छिरसि चासाभिचिपन्
दिग्वंघमेय करोति-हे उपोषन । तुज्झ वेरयाखा शाखा कोटिगणं गणं चंद्रकुल कुल गुरु अमुक उपाध्याया इमे इत्युक्त्वा
वच्छिरसि चासाभिचिपन् दिग्वंघमेवं करोति-अहो ! महचरा महचरेत्यधिकं । शिष्य इच्छं, क्षमा० पसाउ करीउ अनुशास्ति
दियउ । सा चंय.

॥ एकोनविंशाधिकारः समाप्तः ॥

(२०) दृष्ट्याः शुद्धमहाव्रतानि सततं कुर्याः सदैव क्षमां, ज्ञानाभ्याससरिज्जलैरविरतं चित्तार्णवं पूरयेः ॥
यावज्जीवमतीवतीव्रविनयेराराधयेः स्वान् गुरुन्, साधो किंवहुना प्रमादरहितः शश्वत् क्रियायां भवेः । १ ।
तथा-पंचमहोव्याइं, पच सालिकणय उव । रोहिणिवहुनाएणं, वड्डेयव्वाइं रोवेउं ॥ २ ॥

तस्यात्रेयं कथा—

पुरे राजगृहे श्रेष्ठी, निपुणो धनवान् धनः । भार्या भद्रेति तस्याभू-
 ऋद्रिका शीलशालिनी ॥ १ ॥
 धनपालो धनदेवो, धनदो धनरक्षितः । चत्वारस्तनयास्तस्य, पुरुषार्थो इवांगिनः ॥ २ ॥
 धनश्रीर्धनदेवी च, धन्या च धनवत्यभूत् । सहचर्यश्चतस्रोऽमू-
 स्तेषां छाया इवाद्भुताः ॥ ३ ॥
 दध्यिवान् वार्धके श्रेष्ठी, धर्मः कार्योऽधुनाऽवयोः । ततो बधूपरीक्षा-
 ऽन्त-विधेया मे यथोचितम् । ४ ।
 ततो निमंत्रयामास, दिने श्रेष्ठी द्वितीयके । सर्वान् वैवाहिकान्
 बन्धून्, नानाभोज्यान्यकारयत् । ५ ।
 भोजनानन्तरं श्रेष्ठी, सर्वेषां पश्यतां सताम् । आहूयाहूय
 सर्वासां, बधूनामार्पयत् करे ॥ ६ ॥
 पञ्च पञ्च कणान् शाले, रत्नानीव प्रयत्नतः । ऊचे च प्रार्थिता
 मेऽमी, पुनरप्यास्तथाविधाः ॥ ७ ॥
 आया दध्यौ बधूः श्रेष्ठी, निश्चितं विकलोऽभवत् । नो चेत्
 कृत्वेदं मला-पकं दद्यात् किमीदृशम् ? । ८ ।
 योग्योऽभूदालुमद्यैवं-विधे स्वजनसंगमे । हारो वा मुकुटो
 वाऽपि, विस्फुरन्मणिमौक्तिकैः ॥ ९ ॥
 वृद्धीभवतः पञ्चा-निष्ठी मनुजस्य वर्धते यस्मात् । दुर्भाषिता
 रुषयता, निस्त्रपता कृपयता भीतिः । १० ।

उज्झांचकार साऽतस्तान्, एहावकरवद्बहिः । अर्पयिष्येऽर्थितानन्यान्, शालीनाकृष्य कोष्ठकात् ॥ ११ ॥
 द्वितीया भुकिशीलत्वा-मिस्तुष्याभुंक तान् पुनः । शुभ्रावेव वचो नेति, पुनरर्प्या इमेऽर्पिताः ॥ १२ ॥
 तृतीया तु कंढान्त-र्ग्रन्थो वध्वाऽचिपत्प्रथीः । तान् कियद्ग्रन्थः कियद्ग्रन्थोऽथ, दिनेभ्यः समभालयत् ॥ १३ ॥
 चतुर्थी तु समाहूय, समीपग्रामतोऽग्रजम् । अर्पयामास तान् शालीन्, बभावे चेति तं प्रति ॥ १४ ॥
 घान्धवामी प्रयन्धेन, यद्वाः श्रेष्ठिना ततः । उत्प्लोप्त्वा वृद्धिमानेयाः सर्वेऽपि प्रतिवत्सरम् ॥ १५ ॥
 माननीया न च स्वेपां, न परेषां तु जातुचित् । मूढकेषु पृथग्वध्वा, धारणीयाः प्रयत्नतः ॥ १६ ॥
 विधायोत्सवं तादृचं, वधूभ्योऽदायदीदृशम् । ज्ञायते कारणं नात्र, स्वजनाश्चेति दध्यिरे ॥ १७ ॥
 न च निःकारणं श्रेष्ठी, चेष्टते धीमनोधनः । पुनस्तदर्थनायां च, द्यकमेतद्भविष्यति ॥ १८ ॥
 पृष्ठे वपे पुनः श्रेष्ठी, कृत्वा तादृशमुत्सवम् । तथैव प्रार्थयामास, वधूभ्यस्तान् कणान् सुधीः ॥ १९ ॥
 आद्याऽऽर्पयत्कणान् पञ्च, श्रेष्ठिनः सोऽथ पृष्ठवान् । त एवैतेऽथ सोचे ते, उज्झिताः कोष्ठगास्त्वमे ॥ २० ॥
 द्वितीया त्ववदत्तात्, स्थित्वा रहसि तत्त्वणात् । अपनीय त्वचं त्वेषां, भचयामि स्म तानहम् ॥ २१ ॥

पुनस्तृतीययाऽऽनीय, स्वार्थकारकऋणिकाम् । ग्रन्थिमाछोढ्य तातस्य, त एवाप्यन्त शालयः ॥ २२ ॥
 चतुर्थी पुनराचख्यौ, तानानेतुमितः पितः । मध्वंधुसन्निधौ ग्रामे, प्रेष्यतां शकटव्रजः ॥ २३ ॥
 तदाकर्ण्य जनाः श्रेष्ठी, दधुः सर्वेऽपि विस्मिताः । किमेतदेतया प्रोक्त-मवागमनसगोचरम् ॥ २४ ॥
 ततः पप्रच्छ तां श्रेष्ठी, सुते ! किमिदमुच्यते ? । तत्करणपंचकहेतोः, किं शकटौघैः करिष्यसि ? ॥ २५ ॥
 अथोच्चैः सा मया भ्रातुः, याश्चान्ते भुवि रोहिताः । आद्येऽब्दे पंच पल्लयस्तै-र्जातास्ताभिश्च मूढकः ॥ २६ ॥
 तेन मूढशतं तस्मात्, पंच मूढसहस्रकाः । तैः पंच मूढसङ्घाणि, व्ययशुद्धानि जज्ञिरे ॥ २७ ॥
 श्रेष्ठी तत्क्रिययाऽरज्यत्, सर्वोऽपि स्वजनस्तथा । शशंसे साऽथ तैः सर्वै-स्तदानीं विस्मिताननैः ॥ २८ ॥
 अहो अस्याः कलाकाऽसौ, विचारः कीदृशो हृदि ? । मतिः संभाव्यते नेयं, सरस्वत्या अपि ध्रुवम् ॥ २९ ॥
 अयापृच्छजनान् श्रेष्ठी, संप्रत्यावाप्तुमावपि । करिष्यावो जिनेन्द्रस्य, धर्मं निर्मलमानसौ ॥ ३० ॥
 कुटुम्बभारमारोप्य, तनयेषु स्तुषासु च । गृहकृत्यं ततः किं किं, क्व क्व ज्ञातं नियोज्यताम् ॥ ३१ ॥
 हुं ज्ञातोऽस्याधुना भावः, परीक्ष्यं कृतामुना । ऊचुस्तेऽथ त्वदन्यो न, ज्ञाता तत्स्वयमादिश ॥ ३२ ॥

उज्जनं सर्वमप्याथा, भुक्तिकृत्यं द्वितीयका । कोशेश्वर्यं करोत्वप्या, सर्वेश्वर्यं चतुर्थिका ॥ ३३ ॥
 इत्युक्तं श्रेष्ठिना सर्वे-वैदु मेने विकल्मषम् । श्रेष्ठयथानाययद्रामात्, तस्याः शालीनिनः शतैः ॥ ३४ ॥
 अयोज्झिता भोगवती, रक्षिता रोहिणी, तथा । यथार्थानीति नामानि, तासां दत्तानि तेजैः ॥ ३५ ॥
 ततस्त्वमपि भोः साधो !, मा स्म भूस्तिस्मृणां सदृक् । रोहिणीसदृशो भूया, व्रतान्यारोपयन् जने ॥ ३६ ॥

भवताऽपि च चतुर्थवपुष्व् शालिसमानपंचमहाव्रतानि प्रतिपालनीयानीति वदन् गुरुः शिरसि वासाभिधिपति । ततः सर्वेऽपि साधवः साध्यः भावकाः भाविकाश्च तच्छिरसि वासाभिधिपन्ति । वासेषु निधिष्यमाणेषु शिष्य इति वदति-यत् अमृदायं तुम्हेहि गुरुहि पंच महन्वयाहं आरोविष्याहं वि जग्मपति । इत्युपस्थापनाधिक्रिया समाप्ता ।

इच्छामि ख० इच्छाका० तुम्हे अमृद अमृक मंडली अणुजायाहि खमा० संदिसद कि भयाभि ? । गुरु वंदित्वा पवेहं । शिष्य-इच्छं, खमा० इच्छाका० अमृक मंडली अणुजाया इच्छामो अणुसहि । गुरु भणइ-अणुजाया २ खमासमयायं गोयमार्दयं महा० अमृगमंडली अणुजाया । शिष्यः-इच्छं, खमा० तुम्हायं पवेइया संदिसद साहूयं पवेपमि । गुरु-पवेह । शिष्य-इच्छं, खमा० नउकार खमा० तुम्हायं पवेइया साहूयं पवेइया संदिसद काउस्सग गुं करउं । गुरु करउं खमा० अमृगमंडली अणुजाया करमे का० लोग० उच्छ्वास २७ सारी० लोग० १ ।

सुप्ते अत्ये भोयण-काले आवस्सए यं सज्जाए । संघारए यं मंडलि, अंबिलए सत्ततो कुणइ ॥१॥

अत्रोपधानतपसी चानुष्ठानं केवलं असुखमंडलि अणुजायावयत्वं निरुद्ध करिसत्तं । इति भेदाः ॥

॥ विंशतिचकारः समाप्तः ॥

(२१) अयं साधुदिनचर्याविधिः—इह साधवः पाश्चात्परात्रिघटिकाचतुष्टयसमये पंचपरमेष्ठिनमस्कारं पठन्तः समुत्थाय—

किं मे कडं किं च मे किञ्चमेसं, किं सक्कणिज्जं न समायरासि ।

किं मे परो पासइ किं च अथा(प्पा), किं वा खलियं न विवज्जयासि ॥ १ ॥

इत्यादि विचिन्त्य ईर्यापथिकीं प्रतिक्रम्य चैत्यवन्दनां कृत्वा समुदायेन कुस्वप्नदुःस्वप्नकायोत्सर्गं गुरुत्वं वन्दित्वा यथाल्येष्टं साधुवन्दनं, आवकाणां तु मिथो वन्दनं मणितं । ततः क्वचं आदेशादनेन स्वाध्यायं विधाय ततः क्षमा० इच्छा० पढिकमणइ ठाउँ, इच्छं, क्षमा० सम्बस्स वि राइयदुब्बितियदुग्मासियदुब्बिट्टियहमणिववणिकाइं मिञ्छामि दुक्कडं । शक्रस्तवमणनं । ततश्चारित्रशुद्ध्यर्थं करोमि मते काउस्सगं उज्जोयचित्तं । न पुनरादावेव अतिचारचिन्तनं, निद्राप्रमादेन स्मृतिवैकल्पसंभवात् । ततो दर्शनशुद्ध्यर्थं लोगस्स उज्जोअगर उज्जोयचित्तं । ज्ञानशुद्ध्यर्थं पुक्खरवर उस्सगो, अचक्खु-विसइ जोगु वोसिरियउ इत्याद्यतिचारचिन्तनं । आवकाणां तु नावम्मि दंसब्बंमि चि माथाएकचिन्तनं । ततो मंगलार्थं सिद्धात्वं बुद्धाद्यभिमति स्तुतीनां मणनं, गुरूपचि पेइयं, वंदयं, उपविश्य प्रतिक्रमवत्प्रमणनं अण्णट्टिओमि आराइआए

मनिषा वंदयं धामलय, यदि पचाथाः साधवो भवन्ति तदा त्रयाणां तत्क्रियानां तत्र रात्रिके देवसिके पात्रिकादिसत्क-
 एषुदप्रतिष्ठाभयेषु सम्यगितारः सकल धामलकप्रश्नं मणन्ति धमणीयास्तु परपचियं पदात् अविहिता सारिया वारिया
 चोदया पटिचोदया मयेण बायाए काएण वा भिच्छामि दुक्कटं इति मणंति । अप वंदणयपुब्ब छम्मासियचित्तणत्थं आय-
 रिएउवन्नाए उस्सग्गा छम्मासियचित्तयं करिण पचनखाणं आव उल्लोयं मणित्ता मुहपत्तिपटिलेहणं वंदणयं पचनखाणं
 इच्छामो अणुसुद्धिं, विद्याल्लोचनदलं० इति स्तुतित्रयमणनं शुक्रस्तवः पूर्णा चेत्यवन्दना अस्तोत्रा आवकाणां तु सस्तो-
 द्रा, वमात् सापु वमा० इच्छा० बहुवेल सेंदिसावतं, इच्छ, वमा० बहुवेल करिसतं, इच्छं, वाचार्योपाध्यायसर्वसाधुवमा-
 भमद्यानि मुहपची रयहरयं निसिअ दुगचोलपट्टसंधारोउत्तरपट्ट कप्पतिय दस पेहा उग्गाए सरे इयत्तां वेलाया प्रतिलेखना-
 भयनं मरहो वाहुपची वि य इत्यादि भावना गायामणनं इति प्रामातिकप्रतिक्रमणविधिः । संग्रहगाथा—

सामाहरिउस्सग्गो, देवगुरुवंदणं च सज्झाम्भो । उस्सगतियं पुत्ती, वंदणमालोयणं मुत्तं ॥ १ ॥

वदणयं त्यामणं वंदणं च छम्मासियं च मुहपची । वंदणपच्चखाणं, तिचिमुई देववंदणया ॥ २ ॥

पणो मुखपक्षिका रजोहरण पादप्रोक्षणं चोलपट्टकं च प्रतिलिख्य वमा० इच्छा० पटिलेहउ, इच्छं इत्युक्त्वा गुरोः
 संस्तारकाणुपधि प्रतिलिख्य वमा० इच्छा० मुहपची पटिलेहउ इत्युक्त्वा मुखवस्त्रिकां प्रतिलेखयति । ततः वमा० इच्छा०
 उवहि सदिसावत, इच्छं, वमा० उवहि पटिलेहउ, इच्छं, संस्तारकोषरपट्टपट्टीकंचलिकादिकं प्रतिलिख्य वसतौ प्रमार्जि-

तावां कार्यके उद्वृष्टे सर्वेऽपि गुरोरेषु स्वाध्यायमहन्वामागत्य स्वाध्यायं कृत्वा वामाभयवद्वयेन उपयोगकामोत्सर्ग एक-
विंशतिः कुर्वन्ति, ततो यथाज्येष्ठं चंदित्वा-साधवः पठन्तः सन्ति । शतिकांते तु मुखवस्त्रिकां प्रतिलिख्यः स्वाध्यायोपयोगो
कृत्वा वामाभयवाम्यां कण्यं संदिसावडे कण्यं पढिगारिसडे इत्युक्त्वा कण्यं शूरयन्ति । प्रहरानन्तरं चासंदेशितोऽपि कल्पते
शुद्धीतुं कल्पः । ततः पादोनौषधीसमयं कृत्वा प्रतिबेखनां अभ्यसि । तन्मसानोपायभागः—

आसाढे मासे दुपया, पोसे मासे चउप्पया । चित्तसुप्पसु मासेसु, तिप्पया हवइ पोस्सी ॥ १ ॥

अंगुलं सत्तरत्तेण, पक्खिणं तु दुरंगुलं । वड्डणं हायए वावि, मासेण चउरंगुलं ॥ २ ॥

जिट्ठा मूले आसाढसावणे छहि अंगुलेहि पढिलेहा । अट्ठहि वीयतियंमि, तइए दस अट्ठहि चउत्थे ॥ ३ ॥
इत्युद्देशतः पौरुषीज्ञानं । निश्चयतश्चेत्त-

अयणाईण दिणगणे—गट्ठिभाईए लद्धे । उत्तरदाहिणमाई, पोरिसिपयसुद्धपक्खेवो ॥ १ ॥

अयनं उत्तरायणं दक्षिणायनं च त्र्यशीत्यधिकशतदिनप्रमाणं । तत्र पूर्वोत्तरायणप्रथमदिने मकरसंक्रान्तौ चतुर्भिः
पादैः प्रतिबेखनां भवति, सूर्यदक्षिणायनप्रथमदिने कर्कसंक्रान्तौ पदद्वयेन । तत्रोत्तरायणदिनगणे १८३ अष्टगुणे एकषष्टि-
भक्ते लक्षं चतुर्विंशत्यंगुलरूपं पदद्वयं, तदुत्तरायणान्त्यदिने पदचतुष्टयात्प्राप्यते । दक्षिणायनदिनगणे तु त्रयाङ्गुले लक्षं

पदद्वयं, उदन्त्यदिने पदद्वयोपरि प्रविष्यते । एवं क्रमेण सूर्यपक्षे ऽग्रहरद्वया-
धिरुपचदशदिनरूपेऽंगुलद्वयं, मूर्ध्निमसे चतुःप्रहराभिक्रित्रिंशदिनरूपेऽंगुलचतुर्धं दधियायनानन्तरं वर्धते
हीयते, इति नैबधिकं पीठपीठानं ।

अथ पात्रोपकरणं प्रतिष्ठित्य आचरियक्या चैत्यगृहे गत्वा चैत्यवन्दनां विधाय निसीही, नमो खमासमन्त्राणं गोय-
मार्देवं महागुणीयं ति मयंतः प्रविरय प्रतिक्रान्तेर्योः पठंतः सन्ति, मिधाचर्याकाले च सुखवस्त्रिकां प्रतिलिरूप्य क्षमां
इच्छां ठाप्नु करुं इच्छं इत्युक्त्वा पात्राणि प्रतिलिरूप्य पात्रवन्दे निधिष्य गृहीत्वा तुषकं वादाय प्राहृत्य
आचरियकी कृत्वा ।

अवस्त्रीयमहाणसिद्धि-संजुओ जयइ गोयमो भयवं । जस्स पसाएणज्ज वि, साहुणो सुत्थिया भरहे । १ ।

इति भवित्वा शुणप्सिताप्रीतिकस्थापनाकुलवर्चं शेषेष्वाटित्वा द्विचत्वारिंशदोषविशुद्धं भक्तपानक्रमादाय वसतिद्वारमा-
गत्य सुखवस्त्रिकया शिरःपुरोभागं प्रमार्ज्य रज्जोहत्वा पादौ प्रमृज्य निसीही नमो इत्यादि भयन्तोऽन्तः प्रविरय कंबलीं
पटीं चाविलयिन्यां विलग्न्य ऊर्ध्वस्था एव नत्वा ऐर्यापथिकीं प्रतिक्रामन्ति, कायोत्सर्गे च किं कस्य गृहेऽटितं को वा इति-
त्कायादिसंघट्टादिकोऽतिचारः संजात इति विचिन्त्य चतुर्विंशतिवृत्तं भवित्वा क्षमां इच्छां गमणागमण्य अलोयइ, इत्यं
उपाभये हुंता आबसी करीउ चहुठाओ नडिगिया पाहुउ उदवउं पढिग्गहिबउं निसीही नमो इत्यादि भवित्वा वसतिं पइहा,

भावे वाते वं खंडियं जं विराहियं तस्स मिच्छामि दुक्कह, चमा० इच्छा० पाहुडीइवंडं आलोयं, इच्छं, सोढी व्यापारंती एगद। तपोगलिया अढाविया इत्यादिक्रमेण सर्वमालोच्य आगिलिया पाळिलिया पाहुलिया सच्चा सेसा साहुपाउग्गा दुरात्तेइय दुप्यंकिंतमचपाणगोअरचरी पढिकमंडं, इच्छं, पढिकमामि गोअरचरियाए इत्यादि तस्स मिच्छामि दुक्कहं ति पर्यंतं उक्त्वा तस्स उचरीकरयेयं ति भवित्वा कायोत्सर्गं कुर्वन्ति, तत्र च—

अहो जियेहिं असावज्जा, वित्ती साहूण देसिया । सुक्खसाहणेउस्ता, साहूदेहस्स भारणा ॥ १ ॥

इति गाथां विचिन्त्य चतुर्विंशतिसूत्रं भवति । ततः चमा० इच्छा० पारावंडं नवकारसहिड क्रियं चउहार विगइं विवासवइ विपासवइ मातपाखी पारावंडं, इच्छं, नमस्कारं भवित्वा चमा० इच्छा० चेत्यवंदना करिसंडं मत्थेण वंदउ पसाओ करिउ अनुग्रहउ इति भवन्तः गुरोः पात्रादि दर्शयित्वा भूमी पिपायं सुञ्चति, ततश्चेत्यवन्दनो विधाय स्वाभ्यां कुर्वति—

वेयणवेयावच्चे, इरियट्ठाए य संजमठाए । तह पाणवत्तियाए, छट्ठं पुण भम्मचित्ताए ॥ १ ॥

जइ सगढक्खावंगो, कीरइ भवइयाकारणा नवरं । तह संजमभवइया-ट्ठयाए साहूण आहारो ॥ २ ॥

अरतं विरतं वावि, सुइयं च असुइयं । अणं राज इवामुक्कं, मंथुकुम्मासमोययं ॥ ३ ॥

चायालीसेसणसं-कढम्मि गहणम्मि जीव न हु छलिओ । इन्हि जह न छलिज्जसि, भुंजंतो रागदोसेहि ॥ ४ ॥
 घत्तीसं किर कवला, आहारो कुच्छिपूरओ भणिओ । पुरिसस्स महिलियाप, अट्टावीसं भवे कवला ॥ ५ ॥
 अद्धमसणस्स सब्वं-जणस्स कुब्जा दवस्स दो भागे । वाउयवियारणट्टा, छब्भागं ऊणयं कुब्जा ॥ ६ ॥
 अद्धमसणस्स सब्वं-जणस्स कुब्जा दवस्स दो भागे । न ते विब्जा चिकिस्संति, अप्पाणं ते चिकिस्संति ॥ ७ ॥
 हियाहारा मियाहारा, अप्पाहारा य जे नरा । न ते विब्जा चिकिस्संति, भुंजिब्जा सुद्धाचित्तो य ॥ ८ ॥
 रागेण सङ्गलं, दोसेण सभूमगं वियाणाहि । रागदोसविमुक्को, भुंजइ इह पक्खिवणसोही ॥ ९ ॥
 असुरसुरं अचवचवं, अद्ध्यमविलं वियं अपरिस्ताडि । मणवयणकाययुत्तो, भुंजइ इह पक्खिवणसोही ॥ १० ॥
 अणवज्जाहाराणं, साहूयं निच्चमेव उववासो । उत्तरगुणवुड्ढिकप, तह वि हु उववासमिच्छंति ॥ ११ ॥
 पिडं अमोहयंतो, अव्वरित्तीइच्छं । वारित्तम्मि असंते, सब्वा दिक्खा निरथया ॥ १२ ॥
 जीवा सुहेसियो तं, सिवम्मि सो संजमेण सो देहे । सो पिडेसण सदोसो, पडिक्खे इमो नेया ॥ १३ ॥
 दुल्लहा य मुहादाई, मुहाजीवी वि दुल्लहा । मुहादाई मुहाजीवी, दो वि गच्छंति सोगइ ॥ १४ ॥

इत्यादि । ततः साधुषु सर्वेष्वङ्गेषु योजनमण्डन्यासविधेषु अनुग्रहं कुरुतेति मन्त्रः साधुन् यथादष्टं निमंत्रयंति ।

एव यदि कोऽपि किञ्चिद्विच्छेददा तत्तस्य दृष्टुः, न वा कोऽपीच्छेदत उपविष्टा एव सुखवशिकां प्रतिलिख्य क्षमा० इच्छा० अग्निवागता भवन्ति-भोवदमं हलिं ठावदं, अन्ये तु नैतद्वदन्ति, किं तु यावरतं पटिगाइतं, इच्छं, क्षमा० इच्छा० समु-
 रेतु करतं, इच्छं, ततो मुख प्रतिलिख्य शयोक्तविदिना युजते, मुक्ताति च क्षमा० इच्छा० का० पात्रप० करतं, इच्छ-
 मित्युक्त्वा पात्राणि प्रक्षान्त्य त्तत पीत्वा तर्पयित्वा तानि रुचयित्वा एकान्ते विमुच्य, ऐर्यापयिर्की प्रतिक्रम्य देवान् वंदित्वा
 उच्चारभूमिं व्रजन्ति, तत्र क्षमा० इच्छा० का० ईसान वोसिरितं इत्युक्त्वा सुदस्वदिलं नैर्ऋत्यकोशे उच्चारप्रसवणे कृत्वा
 उत्तराय क्षमा० इच्छा० निर्वतं ३ पठेत् इच्छं इत्युक्त्वा शौचं विधाय का ईसान वोसिरी निर्वा ३ या वोसिरे २ इत्यभि-
 धायगत्य निष्पीही नमो इत्यादि भणतो त्रसतो श्रविश्य ऐर्यापयिर्की प्रतिक्रम्य, क्षमा० इच्छा० शमयागमूय, आलोयदं
 उपाभय हुंता आवसी करितं बहिर्भूमि गिया दिसान्नोत कियत यदिलं पटिलेदियं का ईसान वोसिरि निर्व्यात्रेया निसीही
 करीत वसति आन्या आवते० । अथ पठति त्रिप्रहारिकायां च क्षमा० इच्छा पटिलेदिया करतं इच्छं, क्षमा० इच्छा वसति-
 द्वासवतं, वेतिसतं, इच्छं, इत्युक्त्वा मुखवशिकां पादप्रोदनं चोलपट्टं च प्रतिलिख्य क्षमाभरणेन शुर्वासनादीनि
 प्रतिलिख्य वसतो प्रमात्रितायां कार्यके उच्छृते समुदायेन गुरोश्च मुखवशिकां प्रतिलिख्य, स्वाध्यायं कृत्वा वन्दनं दत्त्वा
 प्रत्यावमप क्षमा० इच्छा० उज्जिधदिल संदिभावत, इच्छं, क्षमा० इच्छाए उवदिबंदिल पटिलेदेसितं, इच्छं, ततो गुरुन्
 वेदित्वा साधून् परस्परं यदाक्रमं प्रब्रम्य पात्राणि प्रतिलिख्य सिक्तं कृत्वा रजोहृत्पादि संस्तारकान्तमुपधि प्रतिलिख्य
 पठन्तः सन्ति, संध्यायां यदा दश २ का-के-रस्वदिलानि प्रसूयमीव तिलाः प्रतिलेखयन्ति । ततो गोचरपर्यायविक्रमव-

दिवसपरिमप्रायश्चित्तकायोत्सर्गाः । ततो नवागतानां व्रमा० इच्छा० पटिकमखमंडलिसङ्गायमंडलिसथारामंडलि ठायइ
 इति मयनपूर्विकाज्येनां त्वेषा एव संपूर्णा चैत्यवन्दनाऽस्तोत्रा । ततो गुरुन् वंदित्वा यथान्येष्टुं साधुवन्दन व्रमा० इच्छा०
 पटिकमखइ-ठायइ, इच्छं, व्रमा० सम्बस्त वि देवसियं० करेमि मंते काउत्सगो समग्रं दिनातिचारिचिन्तार्थ, भावकाणां
 तु नाशमि दंसयमि इति गाथाएकचिन्तार्थ । अथ उज्जोयं मयिचा मुहपचीयेइयं वंदणयं आलोययं उपाविश्य पटिक-
 मखाग्र मयन्ति । ततः कन्सुट्टिमोमि आराहयाए मयिचा वंदणयं खामणयं वंदणयपुत्वं चरित्तसुद्धिनिमित्तं आयरियउवज्जाए.
 काउत्सगो उज्जोपदुगविषयं । ततो दंसयसुद्धिरेतं उज्जोयं मयिचा उत्सगो उज्जोयवितणं तओ नाणसुद्धिकए पुत्तखवर
 काउत्सगो उज्जोयवितणं । अथ शुद्धचारित्रदर्शनधुताविचारामंगलार्थ, सिद्धाणं बुद्धाणं पंच गायाः मयित्वा सुपदेवयाए
 उत्सगातीए पुई नसुकारं मयिचा मुहपोचीयेइयं । ततो यथा राज्ञा कार्ययादिष्टा पुरुषाः प्रथम्य गच्छन्ति कुवकार्याः
 प्रथम्य निषेदयन्ति, एवं साधवोऽपि गुर्वादिए वंदनकपूर्वं चारित्रादिशुद्धिं कृत्वा पुनर्निवेदनाय वंदनं दत्त्वा । मयन्ति-
 इच्छामो अणुसट्ठि नमोऽस्तु वर्धमानयेति स्तुतित्रयमयनं शुक्रस्तवस्तोत्रमयनं दुक्खवखमो कम्मवखमो आचार्योपाध्याय-
 सर्वसाधुसमाधमयानि, व्रमा० इच्छा० सज्जात संदिसावर्त, व्रमा० इच्छा० सज्जात करुं । ततः स्वाध्यायं कृत्वा 'गुरुन्
 वदित्वा यथाज्येष्ठ साधुवन्दनं, इति देवसिक्प्रतिक्रमविविधिः । संग्रहगाथाः—

जिणसुखिवंदणअइआ-उत्सगोपासिवंदणालोप । सुचं वंदणस्वामण-वंदण तिन्नेव उत्सगगा ॥१॥

चरणदंसणनाथे, उज्जोअ दुसि एकइकया । सुयदेवया दुस्सग्गा, पोत्ती वंदणं तिसुईत्तं ॥ २ ॥

पाविकदिने तु देवसिकप्रविक्रममध्ये अग्गुट्ठिओमि आराहंणाए वंदामि जिआ चउवीसं इत्यनन्तरं पक्खियसुह-
पणीपेइयं वंदययं संबुद्धा खामयं पात्तिके प्रयाणां चतुर्मासके पंचानां सप्तारिके सप्तानां साधूनां । अथ पक्खियालोयणं
पाविकचतुर्मासिकसांवत्सरिकालोचनेषु पटिकमहं चउत्तेय्यं खंडेय्यं अट्टमेय्यं इत्यादेशेन चामयं गुरुर्ददाति । ततो गुरु-
वेन्दनकं दत्त्वा इममालापकं भवति, गुर्वभावे सर्वे साधवः आवका वा समं वंदनकं दत्त्वा इममालापकं भवति । ततो गुरु-
स्त्रयाय भक्ति-इच्छाकारेण अष्टकतपोवनं । । ततः स गुरुन् वंदित्वा भवति-इच्छासो अणुमट्ठि । अथ गुरुर्मयति-अग्गु-
ट्ठिओ हं पचेयखामयेयं अग्गिमत्तपक्खित्तं खामेत्तं । शिष्याः-अहमपि खामेमि तुभ्ये इत्युक्त्वा गुरुचरणलग्नः गुरुभ्यः किंचि-
मतपयुः खामेमि पक्खिय पक्करसन्धं दिवसायं पक्करसन्धं राईयं जं किंचि अपाचियं परपचियं इत्यादि सकलमपि चामयकं
भवति अहो तपोवनं ! अर्घपित्तअसमाधातुअसंतोपुस्यातुकाइत्तं जं तुभ्य किं तं सर्वं वमे भिच्छामि दुक्कट्ट । शिष्यस्तु
भवति-प्रमो ! जं कोई मइ अमपि अविनय आवक्का आशातना ननुगुक्की तहिं सर्वेहिं पसाउ करीत्तं खमेत्तं भिच्छामि
दुक्कट्टं । एवं सर्वेऽपि साधवो यथाज्येष्ठं चामयकं कुर्वन्ति । आवकस्त्वेवं भवति-प्रमो ! जं कोई मइ अमपि अविनयो
अवक्का ततन तुम्ह की तहिं सब्बहिं पसाउ करी खमेत्तं भिच्छामि दुक्कट्टं । एवं सर्वेऽपि साधवो यथाज्येष्ठं चामयकं कुर्वन्ति ।
आवकस्त्वेवं भवति-प्रमो । अग्गुट्ठि तुहं पचेयखामयेयं अग्गिमत्तपक्खित्तं खामेत्तं । साधुः-अहमपि खामेमि तुभ्ये इति ।

ततः धादः साधुपादलग्नः रामेति पवित्रय इत्यादि सकलमपि धामणकं भणति । साधुस्तु परपत्तिर्यंति पदात् अविहिणा
 सारिया पारिया चारिया चोदया पढिचोदया मण्येण वा वायाए वा मिच्छामि दुक्कंति भणति । आवकाणां तु
 भियः धामणा एवं ज्येष्ठो भणति इच्छाकारइ अमुकसरोववादं । कनिष्ठोऽप्याह-वांदं खामउ । ततो द्वावपि भणतः खामेभि
 पवित्रयं पद्मसन्धं दिवसाणं पद्मसन्धं राईणं जं किंचि अपत्तिर्यं परपत्तिर्यं अविहि मारिया वारिया भणिया सिया मिच्छामि
 दुक्कंति । लघुस्त्विति मयान् ज्येष्ठस्य जानुनोर्लगति । पुनर्वादिउ खामउं द्वावपि भणतः । एवं सर्वेषु चमिंतेषु उत्संघटितां मुखव-
 धिरां प्रातिहि । य देवयदनकं दग्गा देवासियं पढिकंता इच्छाकारेण भगन् पवित्रय पढिकमावेइ इति गुरुक्केऽन्येप्येत-
 न्नपत्ति । ततो गुरुमणति-सम्भं पढिकमह । ततः सर्वेऽपि धमाधमण दत्त्वा करेमि भंते सामाहयं० इच्छामि पढिकमिउं
 ज्ञां मे पवित्रमो अदयारो कम्मो इति भणित्वा गुरुराह-इच्छाकारेण अमुकतपोधन ! स मत्थेण वंदिस्वा भणति-इच्छामो
 अणुसद्धि । गुरुवेक्ति-पाटियसुत्तु काढिउं सकिसि । स वंदिस्वाऽऽह-तुम्हारं पसाइं । पुनर्गुरुराह-इच्छाकारिं पाखिय-
 यमउं काढउं । सोऽथ वंदिस्वाऽऽह-इच्छा० पाटियसुत्तु काढउं, इच्छं, धिर्नमस्कारानुचार्य पाचिकसूत्रमूर्धस्थो भणति,
 शेषसाधवस्तु पर्यंकज्जगोदोदिकादिववुरसीत्यासनस्थाः कायोत्सर्गस्थाः वा यथाशक्ति शृण्वति, आवकास्तु क्षमा० इच्छा०
 पाचिकसूत्र सांगलउं, इच्छं, इत्युक्त्वा शृण्वंति, केवलानां च आवकाणां प्रतिक्रामतां एकः स्थापनाचार्यो ज्ञमा०
 इच्छा० पवित्रयसुत्तु मणउं, इच्छं, ऊर्ध्वस्थः प्रतिक्रमणसूत्रमेव पाचिकालापेन भणति, शेषाः शृण्वंति । तदनु सर्वेऽप्यु-
 पविश्य प्रतिक्रमणसूत्रं गणंति अणुसद्धिभोमि आराहणाए० वंदामि विण्णे चउवीसं, करेमि भंते सामाहयं इच्छामि ठाउं

काउत्सर्गं० चतुर्विंशतिसूत्रान् चंदेसु निम्नलयेत्यंतान् १२ चितयंति । अथ तं सकलं भणित्वा मुहपत्नी पेश्यं चंद-
ण्यं समासिखामणा पवित्रयखामणाणि चत्वारि सावयाओ चत्वारि खामसमणाणि दिति, तत्राद्ये पाक्षिकक्षामणे तुम्भेहि
समं द्वितीयो अहमवि वदावेमि चेइयाहं, तदए सच्चं आयरियस्स संतिं चउत्थे नित्यारगपारगा होहि चि गुरुक्के।शि-
प्याः इच्छामो अणुसट्ठि इत्याहुः । गुरुराह-देवसिणिजिउ, एवं चातुर्मासके पवित्रयशब्दस्थाने चातुर्मासकालापः सांव-
त्सरिकालापः मूलगुणोत्तरगुणकायोत्सर्गो चातुर्मासके विंशतिः सांवत्सरिके चत्वारिंशं चतुर्विंशतिसूत्राः सनमस्काराधिन्यन्ते ।
तथा अतदेवताकायोत्सर्गस्थाने भवनदेवताकायोत्सर्गः तदीयस्तुतिमण्यं च । इति पाक्षिकप्रतिक्रमणाविधिः । संग्रहगाथे—
मुहपत्नी चंदण्यं, संवुद्धा खामणं तहालोए । चंदण पचेयखामणाणि चंदणं सुत्तं ॥ १ ॥

सुत्तं अब्बुट्ठाणं, उत्सर्गो पुत्ति चंदणं देव । सम्मत्तखामणाणि य, चउरो तह थोभवंदणया ॥२॥
अथ प्रतिक्रमणसमाप्यनन्तरं स्वाध्यायमधीत्य प्रथमे रात्रिर्वागे व्यतिक्रान्ते साधवः समुदायेन मुखवस्त्रिकां प्रसिलि-
क्य वमा० इच्छा० राईसंयारइवाइसउ, इच्छं, वमा० इच्छा० चैत्यचंदना करउं, चैत्यचंदनां कृत्वा आचार्योपाध्याय-
सर्वसाधून् त्रिभिः वमाश्रमणैर्वदित्वा अट्टाइछेसु दंडकमुचार्य संस्तारकमंहर्ष्यां गत्वा, सुवं प्रमार्ज्य संस्तारकं उत्तरपट्टं
च प्रतिलिख्य मेलयित्वा, सुवि प्रस्तरार्थे निसीही नमो इत्यादि भणन्तः संस्तारके उपविश्य नमस्कारं सामाधिकं पंच
महाव्रतानि रात्रिभोजनविरमणपष्ठानि रात्रौ चतु० शरणातुरप्रत्याख्यानै—

जइ मे हुज्ज पमाओ, इमस्स देहस्स इमाए रयणीए । आहारमुवहि देहं, सव्वं तिविहेण वोसरियं ॥१॥
 अणुजाणह संस्थारं, वाहुवहाणेण वामपासेण । कुक्कुडपायपसारण, अतरंत पमज्जा भूमिं ॥२॥
 अणुजाणह परमगुरु, जो गुणगणयणमंडियसरीरो । बहुयाडिपुन्ना पोरिसि, राईसंधारए ठामि ॥३॥

। एकविंशोऽधिकारः समाप्तः ।

इत्युद्यार्थं स्वपिति । (२२) अथ योगनंदिविधिः—तत्र शिष्य क्षमा० इच्छाकारेण तुल्ये अम्ह जोगं
 दियइ । गुरु उक्खिउवामो । शिष्य इच्छ, क्षमा० इच्छा० जोगउक्खिवणत्थं चेइयाइ वंदावेह । गुरुः वंदावेमो । शिष्य
 इच्छ क्षमा० इच्छाकारेण भगवन् संदिसह चैत्यंदना करउं । गुरु-करेह । शिष्य इच्छं मणित्वा नमस्कारइस्तवचैत्यंदना
 साचार्योपाध्यायसर्वसाधुक्षमाश्रमणां अट्ठाइजेसु दंडकान्ता करोति । अथ मुखवस्त्रिका प्रतिलिख्य वंदनकं दत्त्वाऽऽह—
 इच्छा० जोगु उक्खियइ । गु० उक्खि० । शिष्य इच्छं, क्षमा० इच्छा० जोगउक्खिवणत्थं काउस्सग करावउं । गु०
 करावेमो । शि० इच्छं, जोगउक्खिवणत्थं करोमि काउस्सगं इत्यादि सत्तावीसुस्सासं उज्जोयं चितइ पारित्ता तं सकलं
 भयइ । एवं योगोत्तीर्णस्य निक्षेपविधिरपि, केवलमनुष्ठाने एवमणं एवेयइ इच्छं इत्थनन्तरं क्षमा० इच्छाकारेण भगवन्
 सदिसह षड्पन्न विगइ पारणउं करिसउं, इच्छं, क्षमा० इच्छा० विगइ लेसिउं, इच्छं, क्षमा० इच्छा० विगइ लिया-
 वणी काउ० सु । गु० करउं । इच्छं विगइ लियावणी करोमि काउस्सगमित्यादि । कायोत्सर्गे नमस्कारं चिंतयति ।

पाठो वात्सेपनिचेपौ कालिकानामेव योगानामारंभे तदुत्तरणे च, तथा पुनरुचीर्यापि तत्संधट्टकरणारंभे तानि कृत्वोच-
राणां च क्रियते, न पुनरुत्कालिकानामावश्यकदीनां । शि० क्षमा० इच्छा० आवश्यकश्चतस्कंधु उदिसद्गु । गुरु उदि० ।
शिष्य इच्छं, क्षमा० इच्छा० आ० उदिसणत्थं नंदि करुं । गु० करेमो । शि० इच्छं, क्षमा० इच्छा० आव० उदिसणत्थं
नंदिकरणत्थं वासे निखेवेह । गुरु निखेवेमो इत्युक्त्वा प्राग्वत् वासनिषेपं करोति, तदंते नित्यारग० इति भणति ।
शिष्य इच्छं, क्षमा० इच्छा० आवश्यक उदिसद्गु । गुरु उदि० । शिष्य इच्छं, क्षमा० इच्छा० आव० उदिसणत्थं नंदि
करु । गुरु करेमो । शिष्य इच्छं, क्षमा० इच्छा० आव० उदिसणत्थं नंदिकरणत्थं चेहयाइ वंदावह । गुरु वंदावेमो
इत्युक्त्वा सीसे वामपासे ठविचा तेसि समं चेहयाइ वंदह । तद्यो सीसे वंदणगं दाविऊण आवश्यक उदिसणत्थं नंदि-
करणत्थं काउस्सगं अप्पणा समं कारेवेइ प्रागुक्तंनंदिवत् । ततः शिष्य क्षमा० पसाउ करीउ नंदिसूत्र संभलावउ । ततो
गुरुनेरस्कारणं मणित्वा नंदिसूत्रं आवयति, तचेइ-नाणं पचविहं पण्णत्तं, तं जहा-आभिणिवोहियणां
सुयनाणं ओहिनाणं मणपजवनणं केवलनाणं । तत्थ वचारि नाणाइं ठप्पाइं ठवणिजाइं नो उदिसिज्जंति
नो समुदिसिज्जंति नो अणुनविज्जंति सुयनाणस्स उदेसो समुदेसो अणुआ समुदेसो पवत्तह । जइ सुयनाणस्स उदेसो
समुदेसो अणुआ अणुओगो पवत्तह किं अंगपविट्टस्स उदेसो समुदेसो अणुआ अणुओगो पवत्तह
अंगवाहिरस्स उदेसो समुदेसो अणुआ अणुओगो पवत्तह ? अंगवाहिरस्स उदेसो समुदेसो अणुआ
अणुओगो पवत्तह ? । अंगपविट्टस्स वि उदेसो समुदेसो अणुआ अणुओगो पवत्तह अंगवाहिरस्स वि उदेसो ४

पवचह । जह अंगपादिरस्स वि उदेसो ४ पवचह किं आवस्सगस्स उदेसो समुदेसो अणुजा अणुओगो पवचह आवस्सगव-
 शरितस्स उदेसो समुदेसो अणुजा अणुओगो पवचह । आवस्सगस्स वि उदेसो समुदेसो अणुजा अणुओगो
 स्सगवरिचस्स वि उदेसो समुदेसो अणुजा अणुओगो पवचह । जह आवस्सगस्स उदेसो समुदेसो ४ पवचह । सन्वेसि
 पवचह किं सामादयस्स चउवीसत्थयस्स वंदणयस्स पटिकभणस्स काउस्सगस्स पच्चक्खाणस्स उदेसो ४ पवचह । समुदेसो
 वि एएसि उदेसो समुदेसो अणुजा अणुओगो पवचह । जह आवस्सगवहरिचस्स उदेसो समुदेसो अणुजा अणुओगो पवचह ।
 किं कालियस्स उदेसो समुदेसो अणुजा अणुओगो पवचह उकालियस्स उदेसो समुदेसो अणुजा अणुओगो पवचह ।
 कालियस्स वि उदेसो समुदेसो अणुजा अणुओगो पवचह उकालियस्स वि उदेसो समुदेसो अणुजा अणुओगो पवचह ।
 जह उकालियस्स उदेसो समुदेसो अणुजा अणुओगो पवचह किं दसवेयालियस्स १ कप्पियाकप्पियस्स २ चुल्लकप्पियस्स ३
 महाकप्पियस्स ४ उववाइयस्स ५ रायपसेणियस्स ६ जीवाभिगमस्स ७ पन्नवणाए ८ महापन्नवणाए ९ नंदीए १० अणु-
 ओगदाराणं ११ देविदत्थयस्स १२ तंदुलवेयालियस्स १३ चंदविज्झयस्स १४ पमायप्पमायस्स १५ पोरिसिमंडलस्स १६
 भंडलप्पवेसस्स १७ गणिविजाए १८ विजाचरणविणिब्धयस्स १९ क्षाणविमत्तीए २० मरणविमत्तीए २१ आयचिसोहीए
 २२ संलेहयासुयस्स २३ वीयरामसुयस्स २४ विहारकप्पस्स २५ चरणविहीए २६ आउरपच्चक्खाणस्स २७ महापच्चक्खा-
 णस्स २८ । सन्वेसि पि एएसि उदेसो समुदेसो अणुजा अणुओगो पवचह । जह कालियस्स उदेसो समुदेसो अणुजा
 अनुओगो पवचह किं उत्तरज्झयणाणं १ दसाणं २ कप्पस्स ३ ववहारस्स ४ इसिमासियाणं ५ निसीहस्स ६

महानिर्गहस्म ७ त्वं पुदीवपन्नचीए ८ धरपन्नचीए ९ चंदपन्नचीए १० दीवसागरपन्नचीए ११ खुड्डियाविमाणपविमत्तीए
१२ महड्डियाविमाणपविमत्तीए १३ अंगचूलियाए १४ वगचूलियाए १५ विवाहचूलियाए १६ अरुणोववायस्स
१७ बरुणोववायस्म १८ गरुलोववायस्स १९ धरणोववायस्स २० वेलांघरोववायस्स २१ वेसमणोववायस्स २२
रेविंदोववायस्स २३ उट्टाणसुयस्स २४ समुट्टाणसुयस्स २५ नागपासियावलियाणं २६ निरियावलियाणं २७
बन्दिदसाणं २८ आसीविसमावणाणं २९ दिट्ठीनिसमावणाणं ३० चारणसमणमावणाणं ३१ महासुमिणमावणाणं
३२ वेयगिणिसमावणाणं ३३ ? । सन्वेसि पि एएसि उदेसो समुदेसो अणुआ अणुओगो पवचइ । जइ अंगपविट्टस्स
उदेसो समुदेसो अणुआ अणुओगो पवचइ कि आचारस्स १ सुयगटस्स २ ठाणस्स ३ समवायस्स ४ विवाहपन्नचीए ५
नापायम्मकराणं ६ उरामगदसाणं ७ अंतगटदसाणं ८ अणुचरोववाइयदसाणं ९ पन्हावागरणाणं १० विवागसुयस्स ११
दिट्ठिवायस्स १२ ? । सन्वेसि पि एएसि उदेसो समुदेसो अणुआ अणुओगो पवचइ । इमं पुण पट्टवणं पट्टच्च इमस्स सा-
इस्स इमाए साट्ठणीए ॥ अमुगस्म सुयकण्ठस्स अमुगस्स अंगस्स वा उदेसं नंदी अणुआ नंदी वा पयट्ठए । नंदी सम्मसं ।
इमं पुण बट्टवणं इति बाग्यां शिष्यशिरसि वासाभिधिपन् निर्मेणति । ततः संघवासायेणं प्रदक्षिणात्रयदानं उदेशानका-
पोसगं यावत् प्राग्नं दिवत् । केवलं प्रदक्षिणात्रयमध्ये अन्यथापि च धृतस्कन्धाद्युद्देशसमुद्देशानुद्यासु उद्दिह २ इति शिष्योक्तं
गुरु उरि० सुमासमयाणं० सम्मं बोगां कायब्बो, समुद्दिह इत्युक्तं धिरपरिधिपं करिज्जा, अणुआओ २ उमासमयाणं०
पुपेसं धरयेसं तट्टमएणं सम्मं धरिज्जा अयेसि पि पेवेइसा इति वासाभिधिपन् त्रिवेकिं । तदनु नित्यारग० । शिष्य
इच्छं इति पित्तेपः । एवमन्या अपि योगनंदयोऽन्येव रीत्याऽङ्गथृतस्कन्धाद्यालापेन कार्याः । अथ योगानुष्ठानविधिः—इह

पोर्णं वहाद्भिः प्रातः। प्रतिप्रमद्यानन्तरं नमस्कारसहितप्रत्याख्यानं ग्रामातिवयाः त्रिग्राहस्त्रिग्राह्यं प्रतिवेखनाया भयानानन्तरं
 हृद्यपश्चिम्नं प्रतिनिरूप्य घमा० इच्छा० अंगपटिलेहण्य संदिसावतं, इच्छं घमा० अंगपटिलेहण्य करिसतं, इच्छं, घमा० इच्छा०
 वमति सदिसावतं, इच्छं घमा० इच्छा० वसाति पटिलेहिसतं जावटु इति सर्वदा कार्यं अनुष्ठाने च वंदनकं दत्त्वा इच्छा० पाउंसण्डं
 संदिसावतं, इच्छं, घमा० इच्छा० पाउण्डर टासतं, इच्छं, घमा० इच्छा० पवयण्ड पवेयतं, इच्छं, घमा० इच्छा० अमुकश्रुत-
 संदिसावतं, इच्छं, घमा० इच्छा० अणुजापावण्यत्वं वा निरुद्ध करिसतं, इच्छं, अन्यच्च आचामाम्लदिने पाढीवारण्डं करि-
 संदिसावतं, इच्छं, घमा० इच्छा० द्वितीयवंदनकं दत्त्वा प्रत्याख्यानं करोति। ततः कालिकानागाढयोगेषु
 सतं, निविकृतिदिने पाढीगारण्डं करिसतं इत्युक्त्वा द्वितीयवंदनकं दत्त्वा प्रत्याख्यानं करोति। ततः कालिकानागाढयोगेषु
 घमा० इच्छा० संपट्टं सदिसावतं, घमा० संपट्टं लेसितं, इच्छं, संपट्टालिगामयी करेभि काउस्सगं नमस्कारचित्तनं
 पारिपित्वा तद्भजनं। अथ संपट्टं २ इति मण्ठा दधिणहस्तेन रजोहरणदशिकानां च त्रिः स्पर्शनम्, भक्तपानग्रहणकाले
 च एवमेव संपट्टग्रहणकायोत्सर्गः कार्यः संप्रयां च संपट्टमोचणकायोत्सर्गश्च। आगाढयोगे तु संदिसावण्यंतरं
 व्यापुक्तभूमौ रित्त्वा घमा इच्छा० आउतवाण्ड संदिसावतं, इच्छं, घमा० इच्छा० आउतवाण्ड लेसितं, इच्छं, आउतवा-
 ण्यातिगामयी करेभि वाउस्सगं प्रकृष्यायात्रां वा कांसासीसालोहदुचामनरवंतवालरुधिरसुकीसानसुकीछोहीसुकीलादीधिर-
 वट्टपाठउद्गावयी करेभि काउस्सगं अन्तर्य ऊससिण्णं नमस्कारचित्तनं पारयित्वा तद्भजनं। अथ आउतवाण्ड २ इति
 मण्ठा दधिणकरेण रजोहरणदशिकानां त्रिः स्पर्शनं भक्तपानग्रहणकाले च संपट्टग्रहणकायोत्सर्गः आउतवाणाग्रहणकायो-
 त्सर्गयेति प्रयं कार्यं, विफालानुष्ठाने च प्रथमवंदनके प्रत्याख्यानं द्वितीयवंदनके इच्छा० पाउंछण संदिसावतं, इच्छं, घमा०

इच्छा० क० पाठ्यपुस्तकं शास्त्रं । कालिके तु इतोऽन्तरं चमा० इच्छा० संपद्यते मेन्द्रिसुं, इच्छां, चमा० इच्छा० संपद्यते-
मेन्द्रावणी काउस्सगु करिसुं । आगाढयोगे तु संपद्यते खमासमणायन्तम् चमा० इच्छा० आउतवाणं मेन्द्रिसुं इच्छं, चमा०
आउतवाणा मेन्द्रावणी कासु, गुरु करिसुं, इच्छं । ततः संस्थायां द्वयोरपि मोक्षकायोत्सर्गः कार्यः । भगवत्संशानुष्ठानन्तरं
योगतं यावत् भक्तपात्रादानकाले आउतवाण य ग्रहणकायोत्सर्गश्च न कार्योपि, केवलं आगाढ-
न्यस्तर्कस्मिन् दिने श्रुतस्कंधस्य समुद्देशो द्वितीयस्मिन्ननुष्ठा । यत्र तु द्वौ तर्कस्मिन्नेव दिने श्रुतस्कंधस्य समुद्देशोऽनुष्ठा
च । अंगानां च सर्वेषामप्येकस्मिन् दिने समुद्देशो द्वितीयस्मिन्ननुष्ठा । तथा श्रुतस्कन्धानामंगानां च उद्देशसमुद्देशानुष्ठा-
स्यापामान्त्रमेव, शेषदिनेषु चैकान्तरितमाचाम्लं निर्विकृतिकं च । कदाचित् स्वशिष्यादेः तपःशक्तिं दुर्बलां ज्ञात्वा गुरु-
मुग्रं कृत्वा तृतीयं पंचमे सप्तमे वा दिने आचामाम्लदिने निर्विकृतिकं ददाति । तथा श्रुतस्कन्धानामंगानां च उद्देशोऽनुष्ठायां
व नदिर्मवति । ये चागिष्यस्येनतरश्रुतस्कन्धाः तेषामंगोद्देशनं चतुर्थं तस्याद्यदिने उद्देशः क्रियते, अनुष्ठायां तु
तस्यापि नदिः । इहावरयके एकः श्रुतस्कंधः पठध्ययनानि तस्याद्यदिने उद्देशनंदिः । तथा आद्याध्ययनस्य उद्देशसमुद्देशा-
नुष्ठा द्वित्रिचतुर्पंचषष्ठ्यु दिनेषु तत्तत्संख्यस्याध्ययनस्य समेऽहि श्रुतस्कंधसमुद्देशोऽष्टमे तदनुष्ठा । दशैकालिकेऽप्येकः
श्रुतस्कन्धो दद्याध्ययनानि द्वे चूलिके च, आद्यदिने श्रुतस्कंधोद्देशनंदिः, तथाद्याध्ययनस्योद्देशसमुद्देशानुष्ठा, पंचमाध्ययने
श्राव्येराश्वी, नवमे चत्वारः, ततो नवमवर्जेश्याध्ययनानां चूलिकयोश्च एकैकस्मिन् दिने उद्देशादयः, नवमस्य तु दिनत्रयेन-

एष दिनाग्रयोदय, चतुर्दशे भुवस्कंधसमरेणः, पंचदशेऽनुशा । अथवा आबस्यकदशवेकालिकयोराचाम्लेनोद्देशनंदि विषाय इतिरसाभ्ययनोद्देशनां त्रयैवादि शेषादिषमाभयानि दापयित्वा आचामाम्लेन श्रुत- स्कंध समुद्दिश्य तृतीयं गच्छादि शेषाद्याऽचामाम्लेन भुवस्कंधमनुष्ठाप्य चतुर्थेऽदि उचारयितुं कल्पते । तथा कालिकेवपि स्कंध समुद्दिश्य तृतीयं गच्छादि नदि कृत्वाऽचामाम्लेन भुवस्कंधमनुष्ठाप्य चतुर्थेऽदि उचारयितुं कल्पते । पश्चादादि चतुर्दशानि प्रिकानि वा यथाशुद्धि शुभमिः स्तोत्रैरपि दिनैः समर्थितेषु तत्तद्वर्ग्यकां. पु उत्तरीतुं कल्पते । उत्तराभ्ययनाचारंग- आरंभदिनात्प्रतिपन्मास्या अयोक्ते न द्वे किंतु त्रयादीनि संपट्टकानि कृत्वा तपः पूर्यते, न दोषः । उत्तराभ्ययनाचारंग- सारमसुप्तं कृत्वा भ्ययनमगवत्यंगभक्ष्यारणांगमहानिशीथानां तु सपदि समर्थितेष्वपि कालेषु तपसि संपूर्णे कृते एवोचरीतुं सभ्यते, नान्यथा, उत्तराभ्ययनग्रंथे एका भुवस्कंधः पदत्रिशदभ्ययनानि तस्याप्याद्यादिने आद्यकालेन भुवस्कंधस्योद्देशनंदिः, तथाप्राभ्ययनस्याद्देशानुशा, शेषाद्यां तु चतुर्दशाभ्ययनं यावत् एकैकेन कालेन च, नवरं चतुर्थमभ्ययनमसंख्यं तदेकेनाह्वा- यामाम्लेनोद्दिश्य समुद्दिश्य च तस्मिन्नेव दिने द्वितीयेन कालेनानुष्ठाप्यते । यदि कश्चित्प्रथमप्रहरमध्ये तदभ्येति द्वितीयदिने च द्वितीयकालसत्कनिर्विकृतिकसंपट्टकं सर्वेषां योगिनां दीयते, नो चेत् द्वितीयदिने द्वितीयकालेन द्वितीयाचामाम्लेन तदनु- शाप्यते, एवं दिनाः पंचदश, शेषायास्तु अभ्ययनद्वाविंशतोरैकदिने द्वयोर्द्वयोरित्येकादश द्वाभ्यां भुवस्कंधसमृद्देशानुष्ठे, यथे भीतिहा भयाविशतिदिनाः कालाद्य । असंकुताभ्ययनं चैतत् —

असंख्यं जीविय मा पमायए, जरोवणीयस्स हु नत्थि ताणं ।
एवं वियाणाहि जणे पमत्ते, किं तुं बिहिंसा अजया गिहिंति ॥ ३ ॥

जे पावकम्मेहि धनं मणूसा, समाययेती अमहं गंहायं ।
 पहाय ते पासपयट्टियं नरो, वेराणुवद्धा नरयं उर्विति ॥ २ ॥
 तेणे जहा संधिमुहे गहीए, सकम्मुणा कळवइ पावकारी ।
 एवं पया पिच्चं इहं च लोए, कडाए कम्माए न मोक्खु अत्थि ॥ ३ ॥
 संसारमावन्न परस्स अट्ठा, साधारणं जं च करेइ कम्मं ।
 कम्मस्स ते तस्स उ वेयकाले, न बंधवा बंधवयं उर्विति ॥ ४ ॥
 विचेण ताणं न जमते पमत्ते, इमम्मि लोए अदुवा परत्थ ।
 दीवे पणट्ठे ष अणंतमोहं, नेयाउयं दट्ठमदट्ठमेव ॥ ५ ॥
 सुत्तेसु आवी पडिबुद्धजीवी, न वीससे पंडिए आसुपत्ते ।
 घोरा मुट्ठत्ता अवनं सरीरं, भाण्डपक्खीव चरप्पमत्तो ॥ ६ ॥
 चरे पयाइं परिसंकमाणो, जं किंचि पासं इह मच्चमाणो ।
 स्थाभंतरे जीविय वूहइत्ता, पच्छा परिन्नाय मलावधंती ॥ ७ ॥

छंदं निरोद्धेण उयंइ मोक्खं, आसे जहा सिक्खिय वम्मधारी ।
 पुब्बाइ घासाइ चर प्पमत्तो, तम्हा मुणी खिप्पमुवेइ मुक्खं ॥ ८ ॥
 सपुब्बमेवं न लभिज्ज पच्छा, एसोवमा तासयवाइयाणं ।
 विसीयइं सिद्धिंले आउयंमि, कालोवणीय सरीरस्स भेष ॥ ९ ॥
 रिप्पं न सक्केइ विवेगमेउं, तम्हा समुट्ठाय पहाय कामे ।
 समिच्च लोपं समया महेत्ती, अप्पाण रक्खी चरं अप्पमत्तो ॥ १० ॥
 मुट्ठं मुट्ठं मोहगुणे जयंतं, अणेगरूवा समयं चरंतं ।
 फुत्ता फुत्तंती असमंजसं च, न तेसु भिक्खू मणसा पउस्से ॥ ११ ॥
 मंदा य फासा धट्ठु लोभाणिज्जा, तहप्पगारेसु मणं न कुज्जा ।
 रक्खिज्ज कोहं विणइज्ज माणं, मायं न सेवे पयहिज्ज जोहं ॥ १२ ॥

जे संखया तुच्छ परप्पवाइं, ते पेमदोसाणुगया परज्जा ।
एए अहम्मसि दुगंछमाणो, कंखे गुणे जाव सरीरभेओ ॥ १३ ॥ ति वेमि

॥ असंखयं सम्मत्तं ॥

आचारः प्रथममंगं, तत्र द्वौ श्रुतस्कंधौ, प्रथमेऽष्टाध्ययनानि, तेषु च—

सत्त य छच्चउरो छ पंच अढ चउ कमेण उदेसा ।

चउ तिसि य दु दु तिसि य तिसि य चउ दुसि कालो य ॥१॥

तथाद्यदिने आद्येनैव कालेन आचारगोदेशानंदिः आद्यश्रुतस्कंधोदेशः तदाद्याध्ययनोदेशः तदाद्योदेशकद्वयस्योदेश-
सहस्रेणानुष्ठा । शेषोदेशनके द्रयोर्द्वयोरेकैकेन कालेनोदेशादयः, अंत्योदेशकस्य सप्तदेशानंतरं चाध्ययनसप्तदेशः तदनुष्ठा-
नंतरं च तदीयकालेनैव च तस्यानुष्ठापयक्रमः सर्वत्र ज्ञेयः । अनेनैव क्रमेण सर्वाध्ययनानुष्ठासनंतरं चतुर्विंशे दिने एकेनैव
कालेन प्रथमभुतस्कंधं समुद्दिश्य नदिनाऽनुष्ठाप्यते, एवं दिनाः कालाश्च चतुर्विंशतिः । द्वितीयश्रुतस्कंधे षोडशाध्ययनानि,
तथाऽष्टाध्ययनसप्तके—

कमसो एगारसति ति दु दु दु उदेसग तिसु य काला । छद्दोदो अह तेरस अज्झयणेसुं च इक्किओ ॥१॥

ततः सप्तसप्तिकास्यनानि निरुद्देशकानि आयुक्तपानकेन षोडश्यानि, अग्रेतने अपि द्वे अध्ययने निरुद्देशके, द्विती-
यधुतस्फन्धोऽपि एकस्मिन्नेव दिने समुद्दिश्य दिने समुद्दिश्य द्वितीयेऽनुज्ञाप्यते, एवं दिनाः
कालाश्च षड्विंशतिः, मिलिताः पंचाशत् । आचारांगं समाप्तं ॥ उत्तराध्ययनस्याष्टाविंशतिः काला, आचारांगस्य पंचाशत्
काला निर्गम्य दश काला एवं अष्टाशीतौ कालेषु व्युद्गेषु आचारकल्पिकः साधुर्गणियोगवहनयोग्यो भवति, द्विती-
यमंगं वृत्तकृतं, तथापि द्वां धुतस्कंधौ, प्रथमे धुतस्कंधे षोडशाध्ययनपंचके—

स्युधत्तुत्रिचतुर्द्विद्वि-मिता उद्देशकाः क्रमात् । द्वौ द्वावायात्रिके काला—वैकैकोऽन्योऽलिलेऽत्रपि ॥१॥

प्रथमधुतस्कंधे एकस्मिन्नेव दिने समुद्दिश्यानुज्ञाप्यते । अंगं वैकत्र दिने समुद्दिश्य द्वितीयदिनेऽनुज्ञाप्यते, एवं दिनाः
कालाश्च दश, मिलिताश्चिंशत् । वृत्तकृतं समाप्तम् ॥ स्थानांगं तृतीयं, तत्रैकः धुतस्कंधः दश स्थानानि, प्रथमं निरुद्देशकं,
चतुर्ध्वज्यादिपूरेयाद्यतुल्यः कालद्वयं, तेष्वनुद्देशं स्थानपंचकं दिनद्वयेन धुतस्कंधस्य समुद्देशानुज्ञे, अंगस्यापि च दिनद्वयेन,
एवं दिनाः कालाष्टादश । स्थानांगं समाप्तं ॥ समवायांगं चतुर्थं, तत्र न धुतस्कंधो नाप्यध्ययनानि, तत्र एकस्मिन्
दिने अंगोद्देशः, द्वितीये समुद्देशः, तृतीयेऽनुज्ञा, एवं दिनाः कालाश्च त्रयः । समवायांगं समाप्तं ॥ व्याख्याप्रज्ञप्तिः पंचममंगं,
तथापि न धुतस्कंधो नाप्यध्ययनानि, किंत्वेकचत्वारिंशच्चतानि, तत्र कालसंख्या—

पण सग दो पण पण, पण पण अट्टसु दुपभनर से काला । सेसेसु एक्केको, तहंगसमुद्देसणुन्नाए ॥१॥

सर्वाप्र सप्ततिः कालाः । तत्र शुभे दिने नचत्रे आद्ये काले ममवत्यंगोद्देशानंदि दशोद्देशकवतः प्रथमशतस्योद्देशः । तथा तदीयायोद्देशकद्वयोद्देशसमुद्देशावुताः, तदपरोद्देशकानां च प्रतिकालं द्वयोर्दशदयः, प्रथमशतमेकान्तराचाम्लयति, च । स च योर्दशकानां प्रथमोद्देशकः स्कन्दकः स एकेन कालेन एकेन चाचाम्लेनोद्दिश्यते समुद्दिश्यते योनिना निर्विकृतिक दीयते । नो चेत् द्वितीयदिने द्वितीयेनाचाम्लेनानुज्ञाप्यते, द्वितीयदिने च सर्वेषां मोक्षनाः एव, शोषोद्देशकानां च द्वयोर्दशोः प्रतिकालसमुद्देशादयः । एवं तृतीयशतमपि, तस्याद्यकालेनाद्योद्देशको याति । आदिमाद्यत्वार, पञ्चादंतिमाद्यत्वारः उद्दि० समु० अनु० । द्वितीये काले पूर्वं नवमः पञ्चादशमः, पंचमपष्टसप्तमाष्टमशतेषु दश दशोद्देशकाः, काले काले द्वयोर्दशोर्दशदयः, विंशत्या कालैश्चत्वार्यपि शतानि याति । नवमशते चतुर्विंशदुद्देशाः सप्तस्य, तदपि स्कन्दकोद्देशकवत् कालद्वयेन याति, परमत्र सप्तानमोजनान्तिस्तो दचयः । यदि वाऽत्र योगवाही शुद्धोत्त- विष्टपद्मन्यते तदोपहत एव, तस्योपरसो भवति । अथान्ययोगिनां दचय उद्भवा भवति, तदा स तदीया दत्तोर्गृह्णाति । १६ च योगारमदिनमादौ कृत्वा पचदशसु दिनेषु गतेषु पष्टयोगो लगति पदस्यः पदस्यो निर्विकृतिक आचाम्ल क्रियते

इत्यर्थः । तस्मिन् लगे बहुव्रीह्यादिना नि यावत् पद पद दिनान्यनुष्ठानकाले पवयणं पवेयं इति वचनानन्तरं छट्-
 जोगिं पारणं करिसं इति वाच्यं । सप्तमे तु दिवसे छट्जोगपारणं करिसं इति । तत्र च षोडशदिनानुष्ठानवन्दनके
 एव, छट्जोगी च षोडशदिनानुष्ठाननन्दनके एव छट् जोगि पारणं करिसं इति वचनानन्तरं चमाश्रमणपूर्वकं विकृति-
 बर्जनार्थः बापोत्सर्गः कार्यः, नमस्कारस्तत्र वित्यः, पारिते च मखनीयः । अथारंभदिनादेकोनपंचाशदिनानन्तरं अष्ट-
 मयोगो सगति, तत्र च लग्ने गणियोगसमाप्तिं यावत् अष्टाष्ट दिनानि अनुष्ठाने अष्टमयोगिं पारणं करिसं । नवमदिने
 तु अष्टमयोग पारणं करिसं इति । केचित् संघट्टकेष्वपरितेष्वापि कालेषु गृहीतेषु चमरेऽनुज्ञाते षष्ठयोगं गोशालेऽनु-
 स्तातेऽष्टमयोगमनुजानन्ति, एवं तदपि बहुभिः सांप्रतं समाचर्यमाणत्वात्प्रमाणमेव । अथ षोडशशते चतुर्दशोद्देशकाः ।
 सप्तदशशते सप्तदश । अष्टादशशते दश । एकोनविंशे विंशे च दश दश । एकविंशेऽशीतिः । द्वाविंशे पष्टिः । त्रयोविंशे
 पंचाशत् । चतुर्विंशे चतुर्विंशतिः । पंचविंशे द्वादश । षड्विंशसप्तविंशोद्देशाविंशेकोनविंशत्रिंशेषु एकादशैकादश । एकत्रिंशे
 द्वात्रिंशे चाष्टाविंशतिः । त्रयस्त्रिंशे चतुस्त्रिंशे च चतुर्विंशत्पञ्चत्रिंशसप्तत्रिंशोद्देशाविंशैकोनचत्वारिंशेषु
 शतेषु द्वात्रिंशदुत्तरमुद्देशकशतं । चत्वारिंशे शते एकत्रिंशदुत्तरमुद्देशकशतद्वयं । एकचत्वारिंशे शते षण्णवत्यधिकमुद्देशक-
 शतं । सर्वेऽपि आदिमाः कृत्वा एकैककालेनोद्दिश्यन्ते सप्तदशशतेऽनुज्ञाप्यंते च । एकेन कालेनागं सप्तदशशते एकेन
 चानुज्ञाप्यंते । सप्तसप्ततितमे दिवसेऽथवा चतुर्थे पंचमे वा मासे लग्ने सत्यनुज्ञानंदिपूर्वकं तत्र गणोतिनामस्थापनं च
 क्रियते । अत एव भगवत्यंगयोगस्य गणियोग इत्यभिधानं तथा भगवत्यंगानुज्ञानंदिदिनेऽनुष्ठानंति न्धनुयोगद्वारादिप्रकी-

शकानां सर्वेषामेकवारमेवोद्देशादयः क्रियन्ते, यदि चानूढगणियोगैर्वाव्यन्ते । तत्र त्रीणि निर्विकृतिकानि उत्संघट्टानि प्रतिप्रकीर्णकं विधीयन्ते । भगवत्पंगस्य प्रायेण यत्रैव क्षेत्रे उत्त्वेपस्तत्रैव निक्षेपोऽपि । इदं षड्भिर्मार्गैः षड्भिर्दिनैश्च व्यापुष्कपानकैर्याति । भगवत्पंगं समाप्तम् ॥ गणियोगेषूद्दामानेषु पाण्मासिककन्ये समायान्ते पूर्वं गच्छरीत्या कन्योत्तारः पश्चादापुष्कपादकेन पानीयमानीय कन्यः कार्यः । द्वाताधर्मकर्यांगं पण्ड । तत्र द्वौ श्रुतस्कंधौ । प्रथमे एकोनविंशतिर्होतानि निरुद्देशकानि एकैकेन कालेन याति, विंशतितमे काले प्रथमश्रुतस्कंधस्य समुद्देशानुष्ठा । द्वितीयश्रुतस्कंधे दश वर्गाः । तेषु कमेणुद्देशा, दस दस चउप्पन्न तह य चउप्पन्ना । वत्तीसा वत्तीसा, चउरो य अट्टुट्ट ॥ १ ॥

द्वितीयश्रुतस्कंधोद्देशनंदिदिने एवाधवर्गस्य सादिमांतिमोद्देशकस्याधकालेनैवोद्देशादयः ३ । तद्वज्जवानां वर्गाणां नवभिः कालैः द्वितीयश्रुतस्कंधस्याप्येकेन कालेन समुद्देशानुष्ठे । अंगस्य च द्व्येहेन द्वाभ्यां कालाभ्यां, एवं दिनाः कालाश्च त्रयस्त्रिंशत् । उपासकदशांगं सप्तमं । तत्रैकः श्रुतस्कंधः दशाध्ययनानि निरुद्देशकानि एकैकेन कालेनांगस्योद्देशनंदिः श्रुतस्कंधस्योद्देशः आधाध्ययनोद्देशादयश्च नवभिर्नवानामध्ययनानां श्रुतस्कंधस्यांगस्य द्व्येहेन २ समुद्देशानुष्ठे । एवं दिनाः कालाश्च चतुर्दश । अंतकृद्देशांगमष्टमं, तत्रैकः श्रुतस्कंधः, अष्टौ वर्गाः ।

दस अट्ठ तेरिक्कारस दस सोलस दसेसु उद्देशा ।

अथाप्येकेनैव कालेनांगोद्देशनंदिः श्रुतस्कंधोद्देशः आधवर्गस्य सादिमांतिमोद्देशकस्योद्देशादयः आधवर्गवत् सप्तभिः

कालेः सप्तानां वर्गाणां भुतस्कंधागयोगश्च द्वाद्दश दिनाः कालाश्च ॥ अनुत्तरोपपातिकदशांगं
 नरमं, त्रैकः भुतस्कंधः त्रयो वर्गाः, प्रथमे दश द्वितीये त्रयोदश तृतीये दशोद्देशकाः प्राग्वत् ॥ त्रिभिः कालैर्याति ।
 चतुर्भिः कालैः भुतस्कंधागसमुद्देशानुज्ञा, एवं सप्त दिनाः कालाश्च ॥ प्रश्नव्याकरणं दशममंगं, तत्रैकः भुतस्कंधः, दशा-
 व्ययनानि निर्देशकानि दशभिः कालैः भुतस्कंधागसमुद्देशानुज्ञे, एवं दिनाः कालाश्च चतुर्दश मंगवत्यंगवदायुक्तपानके-
 नेतद्वोटम्बं । दशायुक्तपानकानि दशस्तमिका इति नामचि तदीयानि चतुर्दशापि संघट्टकान्युच्यन्ते । गणियोगिभिः स्वार्थ-
 मानीतं मक्तपानादि एतद्वाप्तानां न कल्पते, एतदानीतं तु गणियोगिनां कल्पते । विपाकश्रुतमेकादशमंगं, तत्र द्वौ
 भुतस्कंधौ, द्वयोर्दश दशाभ्ययनानि निर्देशकानि विशत्या कालैर्याति । भुतस्कंधयोर्द्वयोरेकैकं कालेन समुद्देशानुज्ञे ।
 मंगस्य तु द्वाभ्यां । एवं चतुर्विंशतिदिनाः कालाश्च । निरयावलिकाभुतस्कंधे पंच वर्गाः, सर्वेष्वपि दश दशोद्देशकाः
 प्राग्वत् पंचभिः कालैर्याति । द्वाभ्यां कालाभ्यां भुतस्कंधस्योद्देशानुज्ञे, एवं दिनाः कालाश्च सप्त । अथोत्सारकग्रंथयोगो
 निशीथाभ्ययने विंशतिर्दशकाः काले काले द्वयोर्द्वयोरुद्देशादयः । दशभिः कालैरिदं याति । कल्पाभ्ययने षडुद्देशका-
 शिभिः कालैर्याति । व्यवहाराभ्ययने दशोद्देशकाः पंचभिः कालैर्याति । दशाभुतस्कंधे दशोद्देशका दशभिः कालैर्याति ।
 भुतस्कंधस्य द्वाभ्यां कालाभ्यां द्व्येह न समुद्देशानुज्ञे । एवं द्वादश काला दिनाश्च । निशीथकल्पव्यवहारेषु नंदिनं भवति
 अभ्ययनरूपत्वात् मंगभुतस्कंधयोरेव नंदिविधानात् ।

एगो य सुयक्खंधो, पणयालीसं हवंति कालाओ । अट्टउ अज्झयणाइ, उद्देशा हुंति तेसी य ॥१॥

पढमं एगसरं चिय नवं ६ सोलस सोलसेव १६ बारसय १२ ।

चत्तारि ४ छच्च ६ वीसा २०, अज्झयणुदेसगा कमसो ॥ २ ॥

पणयालीसं दिवसा, पणयालीसं निरंतरायामा । आउत्तवाणएणं, महानिसीहस्त जोगविही ॥ ३ ॥

उपपातिकराजप्रश्रीयजीवाभिगमप्रज्ञापनानां चतुर्णांशुपांगानां श्रीणि श्रीण्याचामाभ्यान्नुत्संधट्टानियोगः । जंबूद्वीप-
मद्विष्टिमिराचाम्भैरायुक्तपानकेनोद्यते । पंचाप्येतानि आचारंगदीनां पंचानामुपांगानि । स्थाताधर्मकथांगगम्यचव्रक्ष्य-
प्रक्ष्यो उपनि । उपासकदशादीनां पंचाना निरयावलिकाश्रुतस्कंधपंचवर्गाः—निरयावलिका १ कथ्यवडिसिया २ पुष्कलिया ३
पुष्कलिया ४ पन्दिदशारुया ५ उपांगानि ।

॥ समाप्तः सर्वोऽपि योगतपोविधिः ॥

यदि उत्संधट्टमुपहतं वा भक्तं भवति तदा तदन्यसाधुभ्यो दत्त्वाऽन्यदानीय योगवाहिनो भुञ्जते । अथा-
न्यं न सन्ति न गृह्णाति वा ततः स्वयमुत्संधट्टमुपहतं वा यावति दिनान्यश्रंति तावति दिनानि तत्तपोवृद्धिः कार्येति
प्रायश्चित्तं । कालक्षमाधमणविधिः—वाचनाचार्यसमीपे शिष्यः क्षमाश्रमणपूर्वकं मुखवस्त्रिकां प्रतिनिलित्य क्षमां इच्छाका-
रेण तुग्मे अम्ह अमुगु अज्झयणाह उदिसह । वा० उदि० । शिष्य इच्छं, क्षमा० संदिसह किं भणामो वाच० वंदित्वा
पवेयह । शिष्य इच्छं क्षमा० इच्छा० अमुगु अज्झयणाह उदिहं । वा उदिहं २ क्षमासमखाणं गोयमारुणं महामुणीयं हत्थेणं
समं जोगो पायध्या० । शिष्य इच्छं, क्षमा० तुम्हाणं पवेयहं संदिसह साहूणं पवेयहं । वा० पवेयह । शिष्य इच्छं, क्षमा०

रुक्मिणीयं पंचनमस्कारं भवति, घमा० तुम्हाणं पवेइयं साहूणं पवेइयं संदिसह कासु गु० करहं वारह । शिष्य घमा० अमुग
 भन्मपणाइ उदिसणत्तं करंमि काउत्सगं अथत्थ ऊससिएणं० कायोत्सगं करोति, तत्र सागरवरगंभीरातं चतुर्विंशतिस्त्वं
 धियपति । पारयित्वा सक्त्वं तं भणति । एव समुदेशकचमाभमणानि । ततो वंदनकं दस्वा वायणा संदिसावउं वायणा
 संसउं याउंछणउं संदिसावउं पाउंछणइं ठाइसउं कालमंडल पहिलेहिंसउं सज्झाउ संदिसावउं सज्झाउ पाठविसउं जाव सुहु
 प्राग्बदनुमाघामणानि वंदनकं च दस्वा ततो वाचनासंदेशनादीनि अष्टौ क्षमाभमणानि दस्वा कालु पडिकमिसउं काल-
 पडिकमणत्तं कासु गु० करिसउं इति क्षमाभमणद्वयं देयमिति । तथा एकैकस्य कालस्य द्वे २ कालमंडले द्वौ द्वौ च स्वा-
 भ्यायौ भवतः, ततश्च यावन्तः काला एकस्मिन् दिवसे गृह्यन्ते तावतां कालानां द्विगुणानि कालमंडलानि कालचमाभमणा-
 नुष्ठानानंतरं प्रथमप्रहरमग्ये एव कर्तव्यानि, द्वयोर्द्वयोः कालमंडलयोरनंतरं प्रादोयिकार्धरात्रिकैवरात्रिकाः कालाः प्रतिक्रम्यन्ते ।
 कायोत्सर्गे च नमस्कारविवर्तनं । पारयित्वा च तज्जननं । यदि च तदा सर्वाणि कर्तुं न पार्यन्ते ततः पाश्चात्ये ग्रहरे प्रतिलेखना-
 नुष्ठानानंतरं दालिकं स्थापनाचार्यं प्रतिलिख्य स्थापयित्वा वसतिं प्रवेष्ट्वा स्वाध्यायभेकं प्रस्थाप्य शेषाणि कालमंडलानि
 अस्मिन्नेव दिने कृत्वा प्रामातृकः कालः प्रतिक्रम्यते, स्वाध्यायाद्यावशिष्टा द्वितीयस्मिन्नापि दिने क्रियन्ते, न दोषः । तत-
 स्त्वेष्टे द्वितीयदिनगृहीतकालसत्कालमंडलस्वाध्यायेषु कृतेषु प्रामातृककालप्रतिक्रमणमिति । तथा अतस्कंधसमुद्देशेऽनुज्ञायां
 च अर्धकाल एव उपकुरुते अत्रैकं कालमंडलं एकश्च स्वाध्यायः क्रियते, परं तदर्थमपि प्रादोयिकप्रामातृकौ द्वौ द्वौ कालौ
 गृह्येते, प्रामातृककालशुद्धौ हि सत्यां कालमंडलस्वाध्यायौ कथमपि प्राप्तावपि पुनः क्रियेते । प्रामातृककालाशुद्धौ तु

शेऽपि नोपहतिः । निश्चलायां च उघ्रिपुटिकायां अघःस्थितघृतदुग्धदधिभाजनोपरिस्थं भाजनद्वयं विमुच्य चतुर्थं भाजनमनु-
पहतं । उपहतया दात्र्या द्वितीयः स्पृष्टः तेनान्यः तेनाप्यपरः स च नोपहन्यते । द्विपदादेः पंचेद्रियस्य तद्वस्त्राचलादेः
तदुद्गायितरेणोः सत्प्रेरितवृणलेष्टदकंपकच्छटादेः स्नाननीरार्द्रस्रवश्च स्पर्शे योगी उपहन्यते । आर्द्रेलुत्वक्चर्मस्थिरुधिराणि
मयूरमाज्जारिदुग्धरत्नरत्नरत्नगमृगालाभिपमक्षिपक्षिसंघाश्चस्पृष्टा उपघ्नन्ति । आगाढयोगेषु च मृतकमक्तं न कल्पते । तथा कृतसंघटं
सर्वमपि वस्तु सर्वयोगेषु प्रत्येकं समाधमणेन मुच्यते । अन्यच्च हस्तपादवस्त्रप्रचालनं सीवनं तूणनं अप्रतिलेखित-
वस्त्रकृत्वासनपट्टकादेः परिमोगश्च सर्वयोगिनां न कल्पते । नवमध्येतन्त्र्यं पूर्वाचीनं गुणनीयं कर्कशं न आपणीयं प्रमादो न
कार्यः सर्वस्यां साधुसामाचारिकायां विशेषेणोद्यमः कायेः ।

अनघ्याये काला न गृध्रंतेऽतोऽनघ्यायविधिरुच्यते-धूमर्यो उत्पातरजोपृष्ठां च पतंत्यां शीतोष्णकालयोर्यावद्विद्युल्ल-
पति गजितं च यावत् वर्षाशीतोष्णेषु कणकैः सप्तपंचत्रिभिः प्रहरं यावत् चैत्रत्रयोदशीचतुर्दशीपूर्णिमासु च संध्यायां
अविचरज्जट्टावणी करेमि काउस्सगमिति कायोत्सर्गः कार्यः, तत्रोद्योतचतुष्कं चित्यं, पारयित्वा उद्योतमणनं । यदि वा
सृत्वा न कायोत्सर्गः कृतस्ततो वर्षं यावत् अचिचरज्जसि पतति आपाटीकार्तिव्योः चतुर्दशीप्रहरद्वयादारभ्य प्रतिपदं
सकलां यावत्, आश्विनचैत्रयोः शुक्लपचमीप्रहरद्वयादारभ्य प्रतिपदं संपूर्णां यावत्, द्वयोर्दृष्टयोः फलेहे प्रदीपनके
वर्तमाने उपाधयासमे ग्रीपुरुषयोः फलेहे घृलिखेलिकाया यावध्यूलिरुहीयते दंडिके मृते यावदन्यो न भवति, जातेऽप्यन्य-
स्मिन् असप्तमं व्रतं यावत् नगरप्रधाने मृतेश्वराग्रं उपाधयासप्तमं गृहमन्ये प्रसिद्धमानुषे चतुष्पदे वा हस्तयतांतमृते निर्गते

पट्टिहस्तान्तस्तिर्यगुरुधिरे पतिते अङ्के स्फुटिते गवि च प्रसृतायां प्रहरत्रयं यावत्, हस्तशतार्तमनुष्यरुधिरे पतितेऽहोरात्रं सुते प्रसृते सप्त दिनानि सुतायां त्वष्टौ यदि नान्तः शकटमार्गः । महावृष्टिघौते तु रुधिरादौ तत्कालमेव शुद्धिः । घटिकाशेषायामपि रात्रौ रुधिरे पतिते उत्सारिते सूर्योद्रेमे शुद्धिः । मनुष्यास्थीनि द्वादशाङ्गानि दंतो दाढा वा पतिता यदि न लब्धा ततस्तस्य उड्ढावणिकायोत्सर्गः क्रियते, नमस्कारार्थित्यते, पारथित्वा भण्यते च, ततः शुध्यति । सशब्दे घडहडे अशब्दे न भूकंषे जाते प्रहराष्टकं । रात्रौ गृहीते रात्रावेव मुक्ते चंद्रे रात्रिशेषं, संग्रहे त्वस्तमितेऽहोरात्रं संग्रहे त्वस्तमिते सा रात्रिरन्यदहोरात्रं च । वर्षास्मापि यत्र वृष्टौ बुद्बुदा भवति तत्र संततायां वृष्टौ सत्यां अहोरात्रद्वयादनंतरं सूक्ष्मायां तुषारवृष्टौ संततायां सप्तरात्रादनंतरं अनध्यायः । पाक्षिकचातुर्मासकपर्युषणासु च प्रादोषिकः कालो न गृह्यते । इत्थनव्यायविधिः ।

तथा योगवहनार्थं कालप्रहरणदिने प्रथमं गोमयोपलेपनेन पोतकदानेन वा वसतिं कालभूमींश्च पवित्रीकृत्य पात्रबंधान् तुंबकानि तद्वरकान् पात्रकरुचयकानि गलादनानि दंडकान् प्रक्षान्य कापत्रेपविधिना सर्वेऽपि कल्पसुतारयंति, न पुनरत्रागमस्त्राध्ययनपरावर्तनार्थकालप्रहरणे एवं कुर्वति । अथ योगवाहिनो गुरूणां क्षमाभ्रमणं दद्याद् भणंति-प्रसादं कृत्वाऽस्मान् योगान् वाहयतेति । अथ गुर्वनुज्ञाता वृद्धसाधूनां क्षमाभ्रमणेन लघुसाधूनामिच्छाकारेण योगान् वाहयतेति भणंति । ततस्त्रिप्रहरिकायां प्रतिलेखनायां कालप्रादौ कालिकं स्थापनाचार्यं तदाधारभूतं त्रिपादकं कालदंडिकां च प्रतिलिख्य कालभूमिं प्रमार्ज्य कार्यकस्योद्धरणं विशोधनं परित्यजनं च कारयित्वा तदनु दंडिकाधरः स्वयं च सर्वाण्यप्या-

शेऽपि नोपहतिः । निधलायां च उग्निरुटिकायां अधःस्थितघृतदुग्धदधिभाजनोपरिस्थं भाजनद्वयं विमुच्य चतुर्थं भाजनमनु-
 पहतं । उपहतया दात्र्या द्वितीयः स्पृष्टः तेनान्यः तेनाप्यपरः स च नोपहन्यते । द्विपदादेः पंचेन्द्रियस्य तद्वस्त्राचलादेः
 तद्वस्त्रापितरयोः तत्प्रेरितवृणलेष्टदकंपकच्छटादेः स्नाननीरार्द्रसुवक्ष्य स्पर्शो योगी उपहन्यते । आर्द्रेच्छुत्वक्चर्मस्थिरुधिराणि
 मयूरमात्राद्बृहत्खरखरतुरगमृगालाभिषमक्षिपचिसंज्ञाभ्यस्पृष्टा उपप्लवति । आगाढयोगेषु च मृतकमक्तं न कल्पते । तथा कृतसंघट्टं
 सर्वमपि वस्तु सर्वयोगेषु प्रत्येकं समाधमणेन मुच्यते । अन्यच्च हस्तपादवस्त्रप्रचालनं सीवनं तूणनं अप्रतिलेखित-
 वस्त्ररुलासनपट्टकादेः परिमोगद्य सर्वयोगिनां न कल्पते । नवमध्येतन्त्र्यं पूर्वाधीनं गुणनीयं कर्कशं न मापणीयं प्रमादो न
 कार्यः सर्वस्या साधुसामाचारिकायां विशेषेणोद्यमः कायः ।

अनस्याप्ये काला न गृह्येतेऽतोऽनघ्यायविधिरुच्यते-धूमर्या उत्पातरज्जोघृष्ठां च पतंत्यां शीतोष्णकालयोर्यावद्विद्युल्ल-
 पति गर्जितं च यावत् वर्षाशीतोष्णेषु कणकैः समपंचत्रिभिः प्रहरं यावत् चैत्रत्रयोदशीचतुर्दशीपूर्णिमासु च संध्यायां
 अविषरत्नउद्गायणी करेभि काउस्सभगमिति कार्यात्सर्गः कार्यः, तत्रोद्योतचतुष्कं चित्यं, पारयित्वा उद्योतमणनं । यदि वा
 स्पृष्ट्या न कार्यात्सर्गः कृतस्ततो वर्ष यावत् अविचरजसि पतति आपाटीकार्तिकयोः चतुर्दशीप्रहरद्वयादारभ्य प्रतिपदं
 सप्तमीं यावत्, आश्विनचैत्रयोः शुक्लपंचमीप्रहरद्वयादारभ्य प्रतिपदं संपूर्णां यावत्, द्रयोर्दृश्योः कलह प्रदीपनके
 वर्तमाने उपाधयासमे स्त्रीपुरुषयोः कलहे घूलिखेलिकाया यावच्छूलिरुह्नीयते दंडिके मृते यावदन्यो न भवति, जातेऽप्यन्य
 स्मिन् असमवसं यावत् नगरप्रधाने मृतेऽहोरात्रं उपाधयासभससगृहमध्ये प्रसिद्धमानुषे चतुष्पदे वा हस्तशतार्तमृते निर्गते

पटिहस्तान्तस्तिर्यग्रुधारे पतिते अंठके स्फुटिते गवि च प्रसृतायां प्रहरत्रयं यावत्, हस्तशर्तार्तमनुष्यरुधारे पतितेऽहोरात्रं
 मुते प्रसृते सप्त दिनानि सुतायां त्वष्टौ यदि नान्तः शकटमार्गः । महाधृष्टिघोते तु रुधिरादौ तत्कालमेव शुद्धिः । घटि-
 काशेषायामपि रात्रौ रुधिरं पतिते उत्सारिते स्रयोद्रेमे शुद्धिः । मनुष्यास्थानि द्वादशाहानि दंतो दाढा वा पतिता यदि
 न लग्ना ततस्तस्य उद्गावणिकायोत्सर्गः क्रियते, नमस्कारार्थित्ये, पारयेत्वा मण्यते च, ततः शुष्यति । सशब्दे धडहडे
 अशब्दे न भूकंषे जाते प्रहराष्टकं । रात्रौ गृहीते रात्रावेव मुक्ते चंद्रे रात्रिशेषं, संग्रहे त्वस्तमितेऽहोरात्रं संग्रहे त्वस्तमिते
 सा रात्रिरन्यदहोरात्रं च । वर्षास्त्रापि यत्र घृष्टौ घृष्टौ संततायां घृष्टौ सत्यां अहोरात्रद्वयादनंतरं सूक्ष्मायां
 तुषारघृष्टौ संततायां सप्तरात्रादनंतरं अनध्यायः । पाक्षिकचातुर्मासकपर्षुण्यासु च प्रादोपिकः कालो न गृह्यते ।

इत्थनस्यायमविधिः ।

तथा योगवहनार्थं कालग्रहणदिने प्रथमं गोमयोपलेपनेन पोतकदानेन वा वसति कालभूमीश्च पवित्रीकृत्य पात्रयंधान्
 तुषकानि तद्वचरकान् पात्रकरूढयकानि गलांदनानि दंडकान् प्रक्षाल्य कापत्रेपविधिना सर्वेऽपि कल्पमुतारयंति, न
 पुनरत्रागमस्त्राभ्यनपरावर्तनाद्यर्थकालग्रहणे एवं कुर्वति । अथ योगवाहिनो गुरूणां क्षमाभरणं दत्त्वा भयंति-प्रसादं
 कृत्वाऽस्मान् योगान् वाहयेति । अथ गुर्वनुज्ञाता दृढसाधूनां क्षमाथमणेन लघुमाधूनामिच्छाकारेण योगान् वाहयेति
 भयंति । ततस्त्रिप्रहरिकायां प्रतिलेखनायां कालग्राहो कालिकं स्थापनाचार्यं तदाधारभूतं त्रिपादकं कालदंडिकां च
 प्रतिलिख्य कालभूमिं प्रमार्ज्य कार्यकस्योद्धरणं विशेषजनं परित्यजनं च कारयित्वा तदनु दंडिकाघरः स्वयं च सर्वाण्यप्या-

स्त्रीयात्मीयप्रतिलेखनानि प्रतिलिख्य कालग्रहणाय प्रयुगीभूय द्वावपि तिष्ठतः । तदनन्तरं च समारभ्यते कालग्रहणविधिः ।

पियथम्नो दढधम्नो, संविगो तह अवज्जभीरु य । खेयसहो निब्भीओ, कालं परिगिण्हए साहु ॥१॥

उत्पदं पढमा विन्नि काला मेहब्बजे वि गयणे जइ विन्नि तारया दीसंति तो न विप्पंति पाभाइओ य कालो एगम्मि वि तारए मेहेहि अदीसंते विप्पइ, तथा चउरो वि काला चउसु वि दिसासु आलोए सते घेप्पंति, वासासु पुण एक्कम्मि वि तारए असंदीसंते चतारि वि काला घिप्पंति, तहा पाभाइय कालो तिण्ह पि दिसाणं आलोए विप्पइ, ससा उ विन्नि वि काला चउणं पि दिसाणं आलोए घेप्पंति, कालो अघिप्पंतो विद्धिविब्बुअगिगफुसणकविहसियउक्कवाय-सुयदिसामोइखलणमुहपत्तियारयहरणपढणआलोवयविम्हरणअत्तहाभयणसोयरुअमज्जारियाहुज्जरउइइयस्सरअसज्जाइयमू-सगाइ दिइयाईहि उवहम्मइ । तथा अमुकु कालु पढियरं संदिसावउं लिउं इति भयतां अमुककालं लियावणी करेमि काउस्मगं इत्पारम्भ अमुकु कालु सूस्सइ, अजे भयंति सूस्सइ इति यावत् । तथा कालप्रवेदनद्वितीयवदनके अम्ह अमुकु कालु मुट्टु इति यावत् । नंदिट्टं न सुअ इति च चदता चुतेन कालो हन्यते, नान्यत्र । तहा—

कण्णा हयंति कालं, ति पंच सग गिम्हसिसिरवासासु । उक्का उ सरे गाहा, रेहेरहिं उ भवे कण्णो ॥१॥

वापाइय कालगहणयेलाए कालगगाही कालमढलं पयस्सइ, दहिंयाषरो कज्जयं उट्टरेइ, तयो विन्नि साहुणो चायणाय-

रिपसमीने भागम आउचभूमीए ठिया एमासमणं दाऊण इच्छाकारेण संदिसह वाघाइउ कालु लियहं, इच्छं, खमा-
 आवसीठ इति मयिचा गंतूण एगो कालमंढलीए चाहि दिसालोयं करितो चिट्ठइ दुबि मन्ने गच्छंति, कालग्राही काल-
 मइत्तं एपरसेय संपट्टिचा ठवणायरियं पटिलेहिय दाहियदिसाए उत्तराभिमुखारेण ठवितां दंडियं चउरदिसाए भूमिं
 पटिलेहिय मंडिसा दोयि साहुया। येरितियं आसज ३ निसीही नमो खमासमणणां ति भयिचा ठवणायरियस्त खमासमणं
 दाऊण मयंति-इच्छाकारेण संदिसह वाघाइउ कालु पटियरउं । गुरुत्ते-पटिअरउं, इच्छं, खमासमणं दाऊण आवसीठ
 इच्छं आसज ३ भयिचा कालग्राही उदट्टिमो दंडियासमीने चिट्ठइ । दंडधारी कालमंढलीए अंते आ ठाऊण दिसालोय-
 गसाहुं पुच्छइ-इच्छकारं तपसिहु वाघाइम काल वार स मूते-वार । तमो दंडधारी आसज निसीही नमो खमासमणणां
 ति मयिचा ठवणायरियामिमुहं गंतूण खमासमणं दाउं भयइ-इच्छकारइ तपसिहुं वाघाइय काल वार तो एमासमणं
 दाउ आसिमो इच्छं आसज ३ मयंतो दंडियापरमाणे गंतूण चिट्ठइ, तो कालग्राही आसज ३ निसीही नमो खमासमणणां
 ति मयंतो ठवणायरियामिमुहं गच्छइ । तो खमासमणं दाउं इच्छाकारेण संदिसह वाघाइउ कालु लियहं, इच्छं, तो
 एमासमणं दाउं इरियावहियं पटिकमइ, नमोकारं चितेह, पारिचा नमोकारं भयइ । तो खमासमणेण मुहपत्तियं पटिलेहिय
 पंदयणं दाउं इच्छाकारेण संदिसह वाघाइउ कालु संदिसावउं, इच्छं, खमासमणं दाउं इच्छाकारेण संदिसह वाघाइउ
 कालु लियहं, इच्छं, एमासमणं दाउं आवसिउं, इच्छं, दंडियाभिमुहं गच्छंतो आसज ३ निसीही मयंतो उत्तराभिमुहो
 दोऊणं उन्मोति एमासमण विणा वि इरियावहियं पटिकमइ, नमोकारं चितेह, पारिचा नमोकारं भयइ, तो संदंसए

पहिलेहिचा उवसिऊण कालमंडलं पहिलेहेह, दंडियाधरो कालगाहिसंमृहसुवविसिऊण हत्या संघट्टिता चिट्ठइ, कालमंड-
रपंजते य दंडियाधरस्स दो वि हत्ये रयहरणेण पहिलेहिचाऊण दंडियाखंघयसुहपुत्तियापंजतं दाहिणहत्येण गहाय
सुहं पिदिचा नमुकारं मणिचा दंडियं समप्पेइ । तो दक्खिणहत्यं संघट्टिऊण रयहरणं गिन्हइ । तो वामं हत्यं भूमिं वाम
बाणुं वारत्तियं रयहरणेण पहिलेहिचा तं चिय संफुसंतं वामकरं भूमीण, निसइ । तच्चो भूमितलाच्चो वामं जाणुं उप्पाहेइ ।
ता अहोमुहे वामहत्ये कुतांगुसुखंघदाहिणहत्यं अहोमुहं ठविऊण निसीही नमो खमासमणाणं भंते दर्दुरंडपया उच्चलिऊण
हत्याणमुवरि पाए ठावेइ । तो दो वि ह अ उग्घाहिऊण रयहरणे संघट्टेइ । तो चोलपट्टयं पहिलेहिय संघट्टिता उच्चो
होऊण वामहत्यगएण चोलपट्टेण दाहिणकडियलं दाहिणहत्यगएण रयहरणेण वामकडियलं संघट्टिता रयहरणं वामक-
डियाए खिविचा चोलपट्टयं परिहेइ । तो उद्धट्टिच्चो चंब गहियरयहरणसुहपुत्तियं जोडिय करजुयं सुहग्गे काऊण भणइ-
इच्छकारं तपसिहु उवउत्त होइऊठ । तो दंडियाधरो इच्छं ति भणिचा उच्चो वि खमासमणं दाउं भणइ-इच्छकारं
तपसि हु उवउत्तो होइऊठ । तो उत्तराभिमुहो कालगाही वाघाय काललियावणी करेमि काउस्सगं इठाइ भणिचा नमो-
कार चितेइ । तो सुहग्गे करे जोडेऊण मूणेणं लोगस्स उल्लोयगरं धम्मो मंगलं कहं कज्जं चेति अज्झयणदुगं चितेइ । तो
एव चंब अणुप्पाडियपाएहि भूमिं फुसंतो एव पुब्बाए दक्खिणाए पच्छिमाए य दंडियाधरो वि पुरच्चो ठिच्चो वामकर-
धरियंदंडिच्चो दाहिणकरिड्डयरयहरणेण कालगाहियस्स पाए पायकमणिज्जभूमिं च पमंजतो ममइ । तो पुणो वि काल-
गाही उत्तराए गंतुं अहोकरो नमुकारं चितेइ, तो पारिचा नमुकारं भणिचा मणइ । तो पुणो वि कालगाही उत्तराए

यंतुं अहोक्रो नमुकारं चितेह, तो पारिषा नमुकारं मणिचा मणह-इच्छकारं तपसिहु वाघाहउ कालु सुजसह । तो दंढियाघरो अणे वि य भणंति-सुजसह । तो दंढियाघरो नमुकारं मणिचा दंढियं तत्थेव सुंचह । तो कालगगाही असज्ज ३ निसीही नमो रुमासमणायं भणंते ठवणारियसमीवे गच्छह । तो खमासमणाय इरियावहियं पूर्ववत् पठिकमिच्ता खमासमणाय मुहसुत्तियं पढिलेहिय वंदणयं दाउं मणह-इच्छाकारेण संदिसह वाघाहय कालु पवेयहं, इच्छं, खमा० इच्छाकारं तपसिहु वाघाहउ कालु सुजसह । तो दंढियाघरो अणे वि य भणंति-सुजसह । तो कालगगाही मणह-इच्छकारं भरुवा अणह वाघाहउ कालु सुहु । तो तिन्नि वि मुणी खमासमणायुव्वं इच्छाकारेण भवन् ! सज्जाउं करउं, इच्छं इति मणिचा नमोकारं धम्मो मंगल कहं न कुज्जा संजमे सुट्टियप्पाणं ति गाहापज्जंत सज्जायं करंति । तो कालगगाही खमासमणं दाउं मणह इच्छकारं तपसिहु दिहं सुयं व किंचि । अणे भणंति-न दिहं न सुयं । ततो गुरुणं समीवे आगत्य रुमासमणं दाउं वाघाहउ कालु लिखउं इति निवेदयति । अर्धरात्रिकवैरात्रिकप्राभातिककालानामप्येष एव ग्रहणाविधिः, केवलं प्रथममेवा कालानां गुरुपार्श्वे ग्रहणादेशो गृहीता च निवेदनं न भवति, किं तु द्वावेव दंढिकाघरकालप्राहिणी इर्या प्रतिक्रम्य प्राहरिकमेव दिगवलोककं कृत्वा कालभूमौ गत्वा यथोक्तकालविधिनाऽर्धरात्रिकादीन् कालान् गृह्णीतः । तथाऽर्धरात्रिको द्वियामति तदनंतरमेव वैरात्रिकः, प्राभातिकस्तु पश्चिमे यामे, नवरमेषु वंदनके राहं चहंक्ता इति वान्यं । तथा प्रादोपिकार्धरात्रिकयोर्दक्षिणस्यां स्थाप्यते, वैरात्रिकेषु दक्षिणस्यां पश्चिमायां वा, प्राभातिके पुनः पश्चिमा-

यामेव संदिसावयवेत्ताए य पाभाइत कालु लियउ जाव सुहु इति मण्यते । तथा प्रामातिककालग्रहणकायोत्सर्गे यदि
 कस्यांचिरिदिगि व्याघातो भवति तदा तैरेव पादैर्वलित्वा पूर्वाभिमुखो भूत्वा ऊर्ध्व एव इच्छकारिं तपसिहु उवउत्त होइअउ
 इति मयित्वा यपोक्तविधिना कालप्राप्ती कालं गृह्णाति, अन्यत्र व्याघाते जाते मूलाद् प्रामातिककालं गृह्णाति प्रथम-
 कालभूमौ ग्रीन् वारान्, एवं द्वितीयस्यां तृतीयस्यां च सर्वा नव वारान् । प्रामातिकः कालो व्याघाते गृह्यते, शेषास्तु
 काला व्याहताभ्याहता एव प्रामातिककालाशुद्धौ कालत्रयं शुद्धमेव ।

एगस्स दुन्दु वा सं-कियम्मि कीरई तिन्हं ।

सगणम्मि संकिए पर-गणम्मि गंतुं न पुच्छंति ॥ १ ॥

इति कालप्रहणविधिः ॥ अथ वसतिकालयोः प्रवेदनविधिः-प्रभाते समस्तां वसतिं प्रमुञ्ज्य आसनादिकं प्रतिलिख्य
 वसन्तो बह्वर्दने कृते कालभूमावुपविष्टस्य गुरोरेव योगवाहिषु यामिकेषु च समीपस्थेषु दंडिकाधरकालप्राप्तियौ वंदित्वा
 सुतबसिकां प्रतिस्तिष्य वंदनं दत्त्वा दण्डकारो मण्यति-इच्छाकारेण सदिसह वसति पवेयंहुं, इच्छ वमा० इच्छकारं
 तपसिहु वसति घग्गह इति यामिकाद्युक्तं भूत्वा इच्छकारं भरता अमहवसति शुद्ध इति मण्यति । गुरुर्वक्ति-सुब्धु ।
 अथ कालप्राप्ती कालप्रवेदनार्थं वक्ति-इच्छाकारेण सदिसह पाभाइत कालु सुब्धु इति मण्यति । अत्रापि सुब्धु इति गुरुक्तिः ।
 एव सर्वेऽपि कालाः प्रवेपते ॥ अथ स्वाभ्यासप्रस्थापनविधिः-वायणापरिमो जागवाहिण्यो य ठवणापरिय टविषा खमास-

मण्येयं मुहपक्षिपं पटिलेहिचा वदण्यं वाऊण मण्यंति-इच्छाकारेण भगवन् । सदिसह सज्ज्ञाभ्यो संदिसावर्त, इच्छं, चमा०
 इच्छा० सज्ज्ञाभ्यो पाठवाउ जाव सुभ्यु, इच्छं, सज्ज्ञायस्स पट्टवावणी करेमि काउस्सग्गमित्यादि नमुकार चित्तिता तभ्यो
 करे लोदिऊण मोण्येयं चउवीसत्थयं धम्मो मंगलं कहेनु कज्जं संजमे सुट्ठिय घाण्यंति गाथातं चित्तिय पुणो वि पलं वियपाणी
 नमुकारं चित्तिता पारिऊण नमुकारं भणइ । तभ्यो इच्छकारं तपसिउं सज्ज्ञाभ्यो सुज्झइ, सुज्झइ इति साधूवंतं श्रुत्वा वंदणं
 दाऊण वसहिपेयणविहीए सज्ज्ञायं पवेयइ । तभ्यो सज्ज्ञायं करेइ संजमे सुट्ठियपाणं जाव तभ्यो पुणो वि वंदणं देइ ।
 इति स्वाभ्यापविधिः ॥ अथ कालमंदलप्रतिलेखनविधिः-योगवाहो उव्वगुदः पुरो भूमिं दंढिकां च रजोहरणेन प्रतिलिख्य
 पुरो निधलां दंढिकां मुक्त्वा रजोहरणं च पादांगुष्ठयोरुपरि मुखवास्त्रिकां प्रतिलिख्य दक्षिणस्कंधे न्यस्यति । ततः पादौ
 रजोहरणेन प्रमृज्य प्रसृत्याकार वामकरं करमेण सकनिष्ठिकेन पुरो भुवि विन्यस्य पौरस्त्यभूतभूभागसहितं तदवस्थमेव तं हस्तं
 दक्षिणकरगृहीतरजोहरणांप्रेण वारप्रय प्रमार्जयति । ततो दक्षिणकुक्षेरधो दक्षिणोरुमूले चोलपट्टस्योपरिभागं त्रिः प्रतिलिख्य
 रजोहरणं संचति, दक्षिणहस्तं च रजोहरणोपरि त्रिः संपट्टयति । ततो वामहस्ते दक्षिणहस्तं संमीन्य वामदक्षिणांगुष्ठयोर्मि-
 लितयोरूर्ध्वीकृतयोरुपरि नासिकां, ततो दक्षिणकर्णं, ततो वामकर्णं किञ्चिन्मेलयति । ततोऽधोमुख्याभ्यां हस्ताभ्यां वारप्रयं
 कुडाकारेण भूकर्षणं करोति, ततस्तथैव विपरीताभ्यां ततः पुनरधोमुख्याभ्यां एवंभूतः पुनरधोमुख्याभ्यां एवं, ततो वामहस्ता-
 गुन्यप्राणि भूमौ निवेश्य वामांगुष्ठाधो रजोहरणदंढिकां प्रचिप्य अंगुष्ठं भूमौ न्यस्यति । ततोऽहुलीर्ध्वमेरुत्सार्य वामहस्तस्य-
 वोपरि पश्चान्मुखं रजोहरणमानयि अंगुष्ठाधो रजोहरणदंढिकां करोति । ततोऽहुलं भूमौ न्यस्यति । ततोऽहुलीर्ध्वमेरुत्सार्य

यामेव संदिशावयवेलाय य पामाहउ कालु लियउ जाव सुहु इति मण्यते । तथा प्राभाविककालग्रहणकायोत्सर्गे यदि कस्यांचिरिणि व्याघातो भवति तदा तैरेव पादैर्वलित्वा पूर्वाममुखो भूत्वा ऊर्ध्व एव इच्छकारिं तपसिहु उवउत्त होइलउ इति मणित्वा ययोक्तविधिना कालप्राप्ती कालं गृह्णाति, अन्यत्र व्याघाते जाते मूलात् प्राभाविककालं गृह्णाति प्रथम-कालभूमौ श्रीन् शरान्, एवं द्वितीयस्यां तृतीयस्यां च सर्वा नव वारान् । प्राभाविकः कालो व्याघाते गृह्यते, शेषास्तु शराना व्याघाद्व्याहवा एव प्राभाविककालाशुद्धौ कालत्रयं शुद्धमेव ।

एगस्स दुन्ह वा सं-कियम्मि कीरई तिन्ह ।

सगणम्मि संकिण्ण पर-गणम्मि गंतुं न पुच्छंति ॥ १ ॥

इति कालग्रहणविधिः ॥ अथ वसतिकालयोः प्रवेदनविधिः-प्रभाते समस्तां वसतिं प्रमृज्य आसनादिकं प्रतिलिख्य वसतो बह्वर्दने कृते कालभूमायुषविष्टस्य गुरोरे योगवादिषु यामिकेषु च समीपस्थेषु दंडिकाधरकालप्राप्तिर्यौ वंदित्वा हस्तबन्धिकां प्रतिलिख्य वंदनकं दत्त्वा दंडिकारो मण्यति-इच्छाकारेण संदिसह वसति पवेयहुं, इच्छं क्षमा० इच्छकारं तपसिहु वसति घृग्गह, घृग्गह इति यामिकाद्युक्तं भूत्वा इच्छकारं भरटा अम्ह वसति शुद्ध इति मण्यति । गुरुर्वक्ति-सुब्धु । अथ काटप्राप्ती कालप्रवेदनार्थं वक्ति-इच्छाकारेण संदिसह पामाहउ कालु सुब्धु इति मण्यति । अत्रापि सुब्धु इति गुरुक्तिः । एवं सर्वेऽपि कालाः प्रवेद्यंते ॥ अथ स्वाभ्यासप्रस्थापनविधिः-वायणापरिभो जोगवाहिण्यो य उवणापरिय ठविवा अमास-

तथैव करोति, प्राग्बद्धमहस्तस्थाने वामजानुमोचनं कृत्वा तथैव ऊरुमूलादङ्गिकां प्रगृह्य रजोहरणेन त्रिः प्रत्युपेक्ष्य दंडिका-
मोचनस्थानं च त्रिः प्रमाज्यं दक्षिणोरुमूलं च त्रिः प्रतिलेख्य रजोहरणं तत्रैव मुक्त्वा रजोहृतौ दक्षिणहस्तं त्रिः संघट्टनेन
दक्षिणासतः मृदुवद्विकृतं गृहीत्वा मुखं पिधाय नमस्कारं भणित्वा दंडिकामुमाभ्यां कराभ्यां मोचस्थाने निश्चलां मुंचति ।
इति कालमहलप्रतिलेहनविधिः ।

अथ वाचनाचार्यस्यापनाविधिः—शुभतिथिचारनचत्रमुहर्तेषु गुरुशिष्ययोश्चंद्रबले निर्मले शिष्यो वंदित्वा भणति—इच्छा-
कारेण तुग्मे प्राग् वाचनाचार्यपदु अणुजाणहु, इच्छं, क्षमा० इच्छा० वाचनाचार्यपद अणुजाणावणस्थं नंदि करुं, इच्छं,
क्षमा० इच्छा० यासं निखिववह । ततोऽभिर्मंत्रितवासांस्तच्छिरसि निक्षिपति । ततः प्राग्निदिवत् क्षमा० ३ चैत्यवंदनकचा-
चनाचार्यपदानुवाकायोस्तर्गाणि कृत्वा शिष्यो वंदित्वा वक्ति—इच्छाकारेण तुग्मे अमृद कंचलकु अणुजाणउ, इच्छं,
क्षमा० इच्छा० कंचलकु समर्थउ । ततो गुरुः सांतरपटं कंचलमभिर्मंड्य शिष्यकरावतंसमर्पयति संति शिरस्यारोप्य गृह-
णाति । ततः कंचलासीनस्य दक्षिणकर्णे वासाद्यधियासिते गुरुर्वर्धमानविद्यां निवेशयति, सा चैयं—ॐ नमो भगवद्भ्यो
बद्धमायसामिस्त जस्सेयं चक्र जलंतं गच्छइ आयासं पायालं लोयाणं भूयाणं जूए वा रणे वा रायंगणे वा जाणे वा
वाहणे वा बंधणे मोहणे धंभणेउं सब्बजीवसत्ताणं अपराजिओ भवामि स्वाहा । एतद्यंत्रं चार्पयति, तच्चैवं लिख्यते—चतुर-
स्रवहिकापट्टस्य विचाले पूर्णचंद्राकारं स्थानकं विमुच्य अष्टमवल्लयकाद्वाहिरकारायाम-

वामहस्तोपरि यद्यान्मुखं रजोहरणमानीय शृंगुष्ठाघो रजोहरणदंडिकां करोति ३ । ततो वामहस्तस्थाने हस्तसंघट्टं कुर्वाणं रजो-
हरणेन प्रत्युपोषितं वामं जानुं संचति । ततोऽग्रे स्थितां कालदंडिकां मध्यभागे रजोहरणेन प्रमृज्य वामहस्तं च, ततस्तेन दंडिकां
गृहीत्वा ऊर्ध्वोक्त्य वारत्रयं दंडिकां प्रतिलेखयति, तां दक्षिणकुक्षेरघो दक्षिणोरुमूले चोलपट्टस्योपरिमागं त्रिः प्रतिलिख्य
संचति, सा च तथा घराणीया यथा भूमौ न लगति नापि पतति, तत्रस्थां दंडिकां त्रीन् वारान् उपरि संघट्ट्य रजोहरणं
न्यस्यति । ततो द्वावपि करो रजोहरणोपरि त्रिः संघट्टयति । ततो मुखवास्त्रिकां दक्षिणस्कंधात् गृहीत्वा भूमिस्थितवाम-
जानुरेव द्वितीयवेलां प्रत्युपेक्षयति । ततो मुखवास्त्रिकां दक्षिणस्कंधे न्यस्यति । ततः संघटितवामोरुकरो वामजानुस्थाने
संघट्टितान् वामहस्तांगुण्यग्रान् भूमौ संचति, वामं जानुं चोत्पाटयति । ततो दक्षिणहस्तेन पादौ प्रमृज्य दंडिकोपरिमागं
त्रिः संघट्ट्य तत्र रजोदृष्टिं संचति । तत्रैव दक्षिणहस्तं त्रिः संघट्टयति । ततो भून्यस्तहस्तांगुण्योरुपरि पूर्ववद्धारत्रयं नासि-
कादधिपक्ष्मकर्मवामकर्णानां मीलनं पूर्ववद्धारत्रयं भूधर्पणं पूर्ववद्धारत्रयं पूर्ववद्धारत्रयं नासि-
वामजानुमाचनं । तत ऊरुमूलोपरिमागादंडिकां त्रिः प्रमृज्य गृहीत्वा पूर्ववत्प्रतिलिख्य च ऊरोरुपरि दंडिकां ओघकं च
तपेन न्यस्यति । ततो द्वावपि करो रजोहरणोपरि त्रिः संघट्टयति । ततः पुनरपि दक्षिणस्कंधात् मुखवास्त्रिकामादाय भूमि-
स्थितवामजानुरेव तृतीयवारं प्रत्युपेक्ष्य संघट्टितवामोरुकरो वामजानुस्थाने जानुं स्पृशतं वामहस्तं संचति, वामं जानुं
चोत्पाटयति, दक्षिणहस्तेन पादौ प्रमार्जयति, दंडिकोपरिमागं त्रिः संघट्ट्य तत्र रजोहरणं संचति, तत्र दक्षिणहस्तं त्रिः
संघट्टयति । ततो भून्यस्तहस्तांगुण्योरुपरि पूर्ववद्धारत्रयं नासिकादक्षिणकर्णवामकर्णानां मेलनं भूधर्पणं ओघट्टमणं च

तथैव कर्तव्यं, प्राग्ब्रह्महस्तस्याने वागजानुमोचनं कृत्वा तथैव ऊरुमूलादङ्घ्रिकां प्रशुद्धा रजोहरयेन त्रिः प्रत्युपेक्ष्य दंष्ट्रिका-
मोचनस्यान च त्रिः प्रमाज्यं दक्षिणोरुमूलं च त्रिः प्रतिलेख्य रजोहरणं तथैव मुक्त्वा रजोहृती दक्षिणहस्तं त्रिः संघट्टनेन
दक्षिणोस्रतः सुपुण्ड्रिकातं गृहीत्वा मुखं पिषाय नमस्कारं भणित्वा दंष्ट्रिकामुभाभ्यां कराम्भ्यां मोचस्थाने निश्चलां मुंचति ।
इति कात्तमहलप्रतिवेदनविधिः ।

अथ वाचनाचार्यस्यापनाविधिः-शुभविधिवारनक्षत्रमहर्षेण गुरुशिष्ययोश्चंद्रबले निर्मले शिष्यो वंदित्वा भणति-इच्छा-
कारं तुभ्यं अग्रे वाचनाचार्यपदं अणुजाणु, इच्छं, क्षमा० इच्छा० वाचनाचार्यपदं अणुजाणावणार्थं नंदि करं, इच्छं,
क्षमा० इच्छा० दासं निखिलवह । ततोऽभिमुखितवासांस्तच्छिरसि निक्षिपति । ततः प्राग्नांदिवत् क्षमा० ३ चैत्यवंदनकवा-
चनाचार्यपदानुज्ञाकायोत्सर्गाणि कृत्वा शिष्यो वंदित्वा वक्ति-इच्छाकारेण तुभ्यं अग्रे अणुजाणु, इच्छं,
क्षमा० इच्छा० कंपलकु समर्थत । ततो गुरुः सातरपटं कंपलमभिमंड्य शिष्यकरावतंसमर्पयति संति शिरस्यारोप्य गृह-
णाति । ततः कंपलासीनस्य दक्षिणकर्णे वासाद्यधियासिते गुरुर्वर्धमानविद्यां निवेशयति, सा चैयं-३० नमो भगवन्नो
वदमाणासामिस्त जस्सेयं चक्रं जलंतं गच्छइ आयासं पायालं लोयाणं भूयाणं जए वा रणे वा रायंगणे वा जाणे वा
याहणे वा संघणे मोहणे थंभणेतं सन्न्यजीवसत्ताणं अपराजिन्नो भवामि स्वाहा । एतद्यंत्रं चार्पयति, तच्चैवं लिख्यते-चतुर-
स्रवहिकापट्टस्य विचाले पूर्णचंद्राकारं स्थानकं विमुच्य अष्टारमष्टवलं वर्तुलं यंत्रं स्याप्यते, अष्टमवलकद्वाहिरकाराणाम-

एष्वपि विचालेषु द्वे द्वे पद्यपत्रिके स्थाप्ये । समुत्पद्य प्रथमारकोपरि ह्रींकारः, तदधोमुखकुण्डलिकानिर्गतगोमूत्रिकाकार-
रेखाशयेण सकलपत्रं परिवेष्ट्य तदंते कौंकारो न्यस्यः, उपर्युर्ध्वमुखाधःपतद्ब्रह्मिककलशाकृतिरेख्या वेष्टनं मुखे पतद्ब्राह्मिकायां च
पनारचतुर्भुजं पार्श्वयोश्च चकारचतुर्भुजं अभितः कंठस्य चक्षुर्द्वयं चहिक्ष्य बहिर्मुखांतर्मुखवज्रद्वयंकितकोणरेखाचतुष्टयं बहि-
स्तादुपर्यधः पार्श्वयोः सविसर्गैकैकः चिकारः, भ्रंतश्चतुर्षु कोणेषु सानुनासिकानुस्वारो लेंकारः स्थाप्यः, विचालवृत्ते अर्द्धहका-
रमप्ये व्यातुनमि तत्र च स्वसंमुखे वृत्ते उपरितनवामदक्षिणाधस्तनदक्षिणाधस्तनदक्षिणवामकोणेषु औं क्रीं ह्रीं भीं
इत्यक्षराणि स्वसंमुखे प्रथमारके ॐ नमो अरिहंतायं द्वितीये ॐ नमो सिद्धायं तृतीये ॐ नमो आयरियायं चतुर्थे ॐ नमो
उवग्ग्यायाणं एवमेव पंचमपष्टसप्तमाष्टमारकेष्वप्येतान्येव चत्वारि पदानि, प्रथमवलके ॐ नमो लोए सखसाहूणं द्वितीयवलके
ॐ नमो चत्वारि मगलं स्वाहातं तृतीयवलके ॐ नमो भगवन्मो इत्यादि सर्वकामिको मंत्रस्तंभनमोहनशान्तिकपौष्टिकवशी-
कारणेषु अन्येष्वप्युत्सर्गेषु अयं निस्तारकः अयं मंत्रोऽष्टोत्तरं शतं अर्पितः सर्वकर्माणि करोति, चतुर्थवलके नमो—
“ धंभेइ जलं जलणं, चित्तियमित्तो वि पंचनमुक्कारो ।
अरिमारिघोरराउल-घोरुवसगं पण्णासेइ ॥ १ ॥ स्वाहा । ”

पंचमवलके—ॐ नमो ।

“ अट्टेव य अट्टसयं, अट्टसहस्सं च अट्टकोलीओ ।

रखंवतु मे सरीरं, देवाधुरपणमिया सिद्धा ॥ २ ॥ स्वाहा ॥ ”

एषा सर्वरक्षा । षष्ठे बलके-ॐ नमो ।

“ अट्टविहकम्ममुक्खो, तिलोयपुज्जो य संथुओ भयत्तं ।
अमरनररायगहिओ, अणाइनिहणो सिवं दिसउ ॥ १ ॥ स्वाहा ॥ ”

एषा सिद्धविद्या । सप्तमबलके-ॐ नमो ।

“ तवनियमसंजमरहो, पंचनमोकारसारहिनिउज्जो ।
नाणतुरंगमजुत्तो, नेइ परं परमनिब्बाणं ॥ १ ॥ स्वाहा ॥ ”

अष्टमबलके-ॐ नमो षष्ठु महाप्रतु २ स्वाहा ॥ एषा धनुर्विद्या प्रवि धनुरातित्य वामपादेनावष्टभ्य गच्छतः
चौराद्यायुधं स्तंभयति । इयं चतुरो वारान् बलकबहिः पद्मपत्रिकाणां च मध्ये अकारान् षोडश स्वरान् स्वरोपरि च
पद्मपत्रिकाणां च मध्ये रोहिणी १ प्रवक्षी २ वज्रगुंथला ३ वज्राकुलशी ४ अप्रतिचक्रा ५ पुरुषदत्ता ६ काली ७ महा-
काली ८ गौरी ९ गांधारी १० सर्वायुधा ११ ज्वालागालिनी १२ वैरोद्या १३ अञ्जुता १४ मानसी १५ महामानसी
१६ विद्यादेवतानामपि षोडशानामपि पद्मपत्रिकाणां शिखासु औं क्रौं ह्रीं श्रीं चतस्रो वाराः तत्पार्श्वयोश्च कादयः सर्वा

द्वात्रिंशद्वर्णाः, ओं क्रौ प्रमुखाणां चोपरि इति षोडशाचराणि प्रथमषोडशदलयोरुपरि विचाले ॐ नमो सिद्धायं, चतुर्थ-
पंचमयोः ॐ नमो आयरियाणं, अष्टमनवमयोः ॐ नमो उवज्झायाणं, द्वादशत्रयोदशयोः ॐ नमो सन्वसाहणं लिखेत् । इति
यंत्रलिखनविधिः ॥ ततो वासार्पणप्रदक्षिणात्रयदानकायोत्सर्गकरणानुशास्तिदानरूपो विधिविशेषः प्राग्वत् कार्यः । अथवा—

वाणायरियपयाणु—अवणुत्वमासमणवासनिक्खेवो ।

नंदिं विणा वि दिज्जइ, कंबलउ वद्धमाणविजा य ॥ १ ॥

अह दिति वंदणं से, परियायलहू मुणी य सदाया ।

वाणायरियस्स विही, वाणायरिणीइ वि तहेस्सो ॥ २ ॥

केवलं साध्याः सर्वालापेषु स्त्रीलिङ्गेन निर्देशः कार्यः । तथा—

आसादयति निषद्यां, समवस्यति वा न वाचनाचार्यः ।

मालारोपं न करोति, नैव बालोचनां दत्ते ॥ १ ॥

निचिपन् विद्यति वाचनाचार्यो अपराविभो भवाहि स्वाहेति वक्ति । तथा वाचनाचार्योपाध्यायौ

द्वात्रिंशद्वर्णाः, आँ क्रो प्रमुखाणां चोपरि इति षोडशाचराणि प्रथमषोडशदलयोरुपरि विचाले ॐ नमो सिद्धाणं, चतुर्थ-
पंचमयोः ॐ नमो आयरियाणं, अष्टमनवमयोः ॐ नमो उवज्झायाणं, द्वादशत्रयोदशयोः ॐ नमो सव्वसाहूणं लिखेत् । इति
यंत्रलिखनविधिः ॥ ततो वासार्पणप्रदक्षिणात्रयदानकायोत्सर्गकरणानुशास्तिदानरूपो विधिविशेषः प्राग्वत् कार्यः । अथवा-

वाणायरियपयाणु-झवणखमासमणवासनिक्खेवो ।

नंदिं विणा वि दिज्झइ, कंबलउ वद्धमाणविज्जा य ॥ १ ॥

अह दिंति वंदणं से, परियायलहू मुणी य सदाया ।

वाणायरियस्स विही, वाणायरिणीइ वि तहेसो ॥ २ ॥

केवलं साध्याः सर्वालापेषु स्त्रीलिङ्गेन निर्देशः कार्यः । तथा—

आसादयति निषथां, समवसूतिं वा न वाचनाचार्यः ।

मालारोपं न करोति, नैव त्रालोचनां दत्ते ॥ १ ॥

वासार्पणं शिष्यादेर्निक्षिपन् विधाति वाचनाचार्यो अपराब्धिश्चो भवाहि स्वाहेति वक्ति । तथा वाचनाचार्योपाध्यायौ

प्रतिमामयमयसरणाभावे सिद्धांतपुस्तकसमन्वितां कपरिक्तां मंडयित्वा योगनंदिं कुरुतः । शेषास्तु नंदीः प्रातिमामयसमव-
 सरणे एव मंडिते विधत्तः । आचार्यः पुनरक्षसमवसरणमपि स्थापयित्वा सर्वा नंदीः करोति ॥ अथाचार्यप्रतिष्ठाविधिः—
 शुभतिथिवाररक्षणचक्रयोगमुहूर्तलभनवति सुनिश्चिते आचार्यपदस्थापनदिने संप्राप्ते रात्रिपाश्चात्यप्रहरे प्राभातिककालो-
 प्रादयते । ततः प्रभाते जाते प्रतिलेखनीयेषु प्रतिलेखितेषु वसंतौ प्रमार्जितायां कार्यके उद्भूते दंडिकाधरो वसति कालग्राही
 च फालं प्रवेदयति, ततो वाचनाचार्येण मात्र जिनगृहे गत्वा तत्प्रवेदयति । ततो गुरुः तथाप्रत्यासन्नदिने विहितलोचः
 सुरिपदस्थापनयोग्य शिष्यो द्वावपि यथोक्तविधिना स्वाध्यायं प्रस्थापयतः । तसौ भक्तिभरतिभरार्पणमाणहृदयसहृदयभ-
 विकजनजनितानुत्तमसमयसरणविरचने श्रीजिनभवने अभिनवाचार्याणां अद्यानां च योग्ये द्वे निपद्ये सह ग्राहयित्वा सकल-
 गणगच्छसंगतः समस्तसंघान्वितो निजासनादिसामग्र्या गुरुगच्छति, संधेपचैत्यवंदनां च कृत्वा समवसरणसमीपे सुखा-
 सनासीनो वर्धमानविधया वासानभिमंत्रयति, ततः छरिपदयोग्यं शिष्यं क्षमाभरणं दापयित्वा माणयति—इच्छाकारेण
 तुभ्ये अमह दण्डगुणपञ्चवेदि अणुभोगु अणुजाणह, इच्छं, पुनः क्षमा० इच्छा० दण्डगुणपञ्चवेदि अणुभोगअणुजाणायण-
 तयं नंदि करह, इच्छं, क्षमा० इच्छाका० अणुभोगु अणुजाणायणतयं वासे निविस्ववह सि भाणयित्वा तच्छिगसि वासा-
 क्षिप्तिपति । ततः अणुभोगअणुजाणायणतयं नंदि करह, नंदिकरणतयं चेहयाइ वंदावह, इति क्षमाभरणानि दापयित्वा
 नंदिविधिना चैत्यवंदनां कृत्वा वंदनके दापयित्वा प्राग्वत् क्षमाभरणत्रयेणानुयोगानुज्ञापननिमित्तं समविशत्पुच्छबासं कायो-
 त्सर्गे कारयित्वा पारयित्वा चतुर्विंशतिस्तवं भणित्वा ऊर्ध्वस्थित एव गुरुन्यो वा श्रीप्रशुद्धपाठकः साधुर्नमस्कारप्रयो-

धारणपूर्वकं सप्तविंशतिकां नंदिं वाचयति । शिष्योऽप्यूर्ध्वस्थितस्तदर्थपरिभावनपरो मुखवाक्त्रिकालंकृतमुखकमलस्तदेकमनाः
मृणोति, नंदिसमाप्तौ च इमं पुण पट्टवयं पडुच्च इमस्स साहुस्स सव्वगुणपज्जेहिं अणुओभअणुओ नंदी पयडुइ इति
त्रिर्मणन् शिष्यशिरसि वासाभिचिपति । ततो गुरुः संघस्य वासानर्पयति प्रदक्षिणात्रयं श्रुतानुष्ठानंदिविधिना अनुयोगा-
नुष्ठालापैर्दर्शयति । ततो गुरुरुपविश्य अनुज्ञाकायोत्सर्गं कारयति । ततः शिष्यः क्षमाश्रमणं दत्त्वा भणति-इच्छाकारेण
तुक्मे अम्ह गोयमाइगणहरसमज्झासियं निसिञ्जं समप्पेह । ततो गुरुर्निपद्यां तरुणाभिमंत्रितां समर्पयति । शिष्यस्तां
शिरस्यारोप्य गृह्णाति । ततः संघस्य गुरुः पुनर्वासानर्पयति । तत्र शिष्यो निपद्याहस्तः समवसरणं गुरुं च त्रिः प्रदक्षिण-
यति । सर्वेऽपि तच्छिरसि वासाभिचिपन्ति ततः शिष्यो गुरुं वंदित्वा गुरोर्दक्षिणमुखासन्ने स्वनिपद्यायां निपीदति । ततः
प्राप्तायां लग्नवेलायां सुरभिचंदनघनसारादिचार्विते शिष्यस्य दक्षिणकर्णे गुरुपरंपरागतानि मंत्रपदानि गुरुस्त्रीन् वारान्
परिकथयति । ततो गुरुः स्मरिमंत्रेण सप्तकुत्वोऽभिमंत्र्य सुरभिचंदनघनसारसंबंधसंगंधमाधुर्याणामद्याणां वर्धमानास्तिप्तो
मुष्टीर्देदाति, शिष्योऽपि विनयावनतः स्वकीयकरकमलोपरि कुतचतुरस्रविमलवद्वशकलेन गृह्णाति । ततो गुरुराभिनवाचार्यस्य
नामस्यापनं करोति । ततो गुरुस्तथाय स्वनिपद्यायामभिनवाचार्यमुपवेश्य संनिहितसाधुसाध्व्यादिसहितो द्वादशावर्चवंदनं
ददाति । इदं च तुल्यगुणताख्यापनाय क्रियमाणमुभयोरपि न दोषाय । यदुक्तम्—

आयरियनिसिज्जाए, उवविसणं वंदणं च तह गुरुणो । तुल्लगुणत्तावणट्ठा, न तथा दुट्ठं दुवेन्हं पि ॥१॥

ततोऽनुयोगं प्रवर्तयेति गुरुणोक्तस्तत्रस्थ एव यथाशक्त्या नंधनुयोगमन्यं वा समानुरूपं करोति, तत्समाप्तौ तं साधवो वंदेत् । ततो गुरुनिपद्याया अभिनवाचार्य उचिष्टति, गुरुवस्तत्र निपीदंति । ततो गुरुवस्तस्याचार्यस्योपबृंहो

कुर्वति, तद्यथा—

धन्यस्त्वं येन विज्ञातः, संसारगिरिदारकः । वज्रवद्भुभिर्दध्नायं, महाभाग जिनागमः ॥ १ ॥

इदं चारोपितं यत्ते, पदं तत्संपदां पदम् । श्रीगौतमसुधर्मोदि-मुनिसिंहनिषेचितम् ॥ २ ॥

धन्येभ्यो दीयते भद्र, धन्या एवास्य पारगाः । धन्या गत्वाऽस्य पारं च, पारं गच्छन्ति संसृतेः ॥ ३ ॥

त्वामाक्षितं सदा भद्र, सुसार्थाधिपतिभ्रमात् । भीतं संसारकांतारात्, साधुबृन्दमिदं मुदा ॥ ४ ॥

अतो विधेयं यत्नेन, सारणावारणादिना । अपायपरिहारेण, संसाररण्यपारगं ॥ ५ ॥

संप्राप्य गुणसंदोहं, निर्मलं पारमेश्वरम् । त्राणं संसारभीतानां, धन्याः कुर्वन्ति देहिनाम् ॥ ६ ॥

एते हि भावरोगार्त्ता-स्त्वं च भावभिषग्वरः । अतस्त्वयाऽमी यत्नेन, मोचनीयास्ततोऽनिशम् ॥ ७ ॥

कल्पोऽयमिति कुल्लेहं, मया तव निवेदितम् । ईदृशस्य तु ते वत्स, कथनीयं न विद्यते ॥ ८ ॥

एवं तमुपपृष्ट विनियजनोपदेशो दातव्यः—

युष्माभिरपि नैवैष, सुस्थवोधिस्थसन्निभः । संसारसागरोच्चारी, विमोक्तव्यः कदाचन ॥ ६ ॥

प्रतिकूलं न कर्तव्य—मनुकूलरतैः सदा । भाव्यमस्य गृहत्यागो, येन वः सफलो भवेत् ॥ १० ॥

अन्यथा जंतुबंधूना—माज्ञालोपः कृतो भवेत् । ततो विडंवना घोरा, जायंतां न परत्र च ॥ ११ ॥

ततः कुलबंधून्यायात्, कार्यनिर्भासितैरपि । यावज्जीवं न मोक्तव्यं, पादमूलममुष्य भोः ॥ १२ ॥

ते ज्ञानभाजनं धन्या—स्ते हि निर्मलदर्शनाः । ते निःप्रकंपचारित्रा, ये सदा गुरुसेविनः ॥ १३ ॥

तथा—प्रोत्सर्पन्मद्वारणं शुभसमाचारप्रवाहाद्भुतं, ज्ञानानन्तशतांगदर्शनजयं सुज्ञानसंपत्तिकं । भव्यार्थोपचयं सुशुद्धिसचिवं स्याद्यन्महानन्दकृत्, राज्यं सूरिपदं च तत्त्वयि मया न्यस्तं सुपाल्यं त्वया

तथा—भूले यथाऽल्पा अपि मुख्यनयो, विशन्ति वार्धौ बहुवर्धमानाः । सज्ज्ञानचारित्र्यगुणैस्तथा त्वं, गणेन गच्छेन च वर्धिषीष्टाः ॥ १५ ॥

ततो मृगप्रक्रां प्रतिलिख्यानुयोगविसर्जनार्थकायोत्सर्गो नमस्कारचित्तनं मणनं च । ततोऽनुच्चातानुयोगः सूरिर्वदनकं

द्वराऽऽचामासं करोति । पश्चिमग्रहरप्रतिलेखनानंतरं च कृतावुष्टेयानुष्ठानः स्वाध्यायं प्रस्थाप्य कालमंबलमेकं प्रतिलिख्य
प्रामातृकालप्रतिक्रमणकायोत्सर्गं करोति । इत्याचार्यप्रतिष्ठाविधिः ॥ अत्रार्थे संग्रहगाथा(ये) —

जिणगिहप्वेसवासा-भिमंतानिक्खेवचीइवंदणयं । वंदणउस्सगनंदी-सुत्तं वासप्पणं पयाहिणया ॥१॥

निसिजावासपयाहिण-तिगमंतक्खरनामदराणइं । गुरुणो ससीसवंदण-वक्खाणस्सवणामणुसिट्ठी ॥२॥

३६ अथोपाध्यायपदस्यापनाविधिः-तथा कस्यापि शिष्यस्यासन्नप्रतिमत्वादигुणसहितस्य समग्रवृत्तार्थवदुभयग्रहण-
धारणाप्रतिपादनगुणमत एवोपाध्यायपदस्यापना विधीयते । सा चैवमेव, केवलं उपाध्यायपदु अणुजाणह इत्येवालापः
कार्यः । किंच अचमुष्ठीः स्वयं च गुरुवंदनकं तस्य न दत्ते । द्रव्यगुणपर्यवैरनुयोगं च नावुजानाति' । लग्नवेलायां तु ॐ
नमो अरिहंताणमित्यादिवर्षमानविद्यां चंदनादिचिंतिते तस्य दक्षिणकर्णे निवेशयति । सवास्याश्चतुर्थेन सहस्रजापं कृत्वाऽऽ-
राधितविघ्नोन्नया विधया वासानभिर्मंत्रयति, वासनिवेपं च शिष्यादीनां करोति, मात्तारोपणं च न करोति,

इत्युपाध्यायविधिः ॥

३७ अथ महत्तरास्यापनाविधिः-प्रशस्ते दिवसेऽधीतश्रुता शिष्या जिनभवेने गत्वा समवसरणसमीपे गुरुं वंदित्वा
वक्ति-इच्छाकारेण यूपमस्माकमार्याचंदनवालादिनिषेवितं महत्तरापदमनुजानीत । तदनुज्ञार्थं वासान्निधिपत । ततो
गुरुर्वासनिवेपं करोति । क्षमाश्रमणत्रयेण नंदिविधिना चेत्यवंदनं । ततो वंदनकदापनं । ततः क्षमाश्रमणत्रयेण महत्तरापदा-

नुद्या क्रायोत्सर्गः । ततो लघुनेदिमूत्रार्कपणं । तदंते इमं पुण पट्टवणं पडुच्च इमाए साहुणीए महात्तरापद अनानंदीपयडुप इति तच्छिरसि चासाक्षिधिपंस्त्रिभेणति प्राग्वत् प्रदक्षिणात्रयदापनं । अथ चमाश्रमणं दत्त्वाऽनुज्ञातमहत्तरापदसम्यग्धरणार्थं क्रायोत्सर्गः उद्योतस्य चित्तनं सदने च ततो गुरुं वंदित्वा उपविशति । प्राप्त्यायां च लग्नवेलायां स्कंधकरणीयपदं स्कंधे निषिद्या हस्ते वर्षमानविद्यां च चंदनादिचर्चिते कर्णे गुरुद्वीन् वारान् ददाति, नामस्थापनं करोति, अनुशास्ति च ददाति—
धन्नाए निवेसिज्जइ, धन्ना गच्छंति पोरमयस्स । गंतुं इमस्स पारं, पारं दुक्खाए गच्छंति ॥ १ ॥

इत्यादि.

उत्तममिमं पयं ते, सुमहुरवयणेहि साहुणीओ इमा । आवज्जेयव्वाओ, सुईभारोवमाउ सया ॥२॥
कुलवहुयव्व तुमेहि, कजे निव्वत्थियाहि वि कहिं पि । एईए पायमूलं, आमरणंतं न मेत्तव्व ॥३॥
गुरुणीए चोइयाए, मन्नावंतीए पायपडियाए । पत्तं मिगावईए, केवलनाणं च किं भणिमो ॥ ४ ॥

ततोऽमिनवमहत्तरा वंदनकं दत्त्वाऽऽचामाग्लं प्रत्याख्याति । ततः साध्व्यः श्राविकाश्च सर्वास्तस्या वंदनकं ददति । इति महत्तरापदस्यापनविधिः ॥

साध्व्या महत्तराया अपि अनुज्ञालोपे सम्भं धरिज्जा इत्येव वाच्यं, न पुनरत्रेसि पि एवेइज्जा इति, तासां नंदिकरणानधिकरणात् । यदुक्तम्—

पन्वाविडं सुहृत्थी, अज्जाए जक्खादिन्ननामाए । पन्वावणा निसिद्धा, अज्जसपक्खे वि अज्जाणं ॥१॥
 अरेणरज्जरविवय, कालाणुद्गाउ नच्छि अज्जाणं । पन्वावण वयमारो-वणं च पच्छित्तदाणाइं ॥२॥

तथा साध्या सिद्धांतव्याख्यारंभे गुरुणामपि पार्श्वे वंदनकं दत्त्वा अणुभोगसदिसावडं इच्छं, क्षमा० इच्छा० अणुभोग
 आढवडं, गुरु आढवडं, इच्छं, अणुभोग आढवावणीं करोमि काउस्सग्ग इत्यादि न वाच्यं, किंतु वायणा संदिसावडं
 वायणा लेसडं पाउंछणुं संदिसावडं पाउंछणउ वासिडं इत्येवं वाच्यं । तथा साधुभिराचारैरपि आचार्योन्मुक्त्वा उपाध्या-
 यवाचनाचार्यसामान्यसाधूनामग्रे सिद्धांतव्याख्यापनाय वंदनं दत्त्वा अनुयोगसंदेशनादिकं न कार्यं, वाचनासंदेशना-
 दिकमेव कार्यं ॥

॥ इति श्रीतिलकाचार्यवियेचिता सामाचारी समाप्ता ॥

श्रीचंद्रप्रभसूरिवंशविलसन्मुक्ताफलश्रीभृतः, सिद्धेशार्चितधर्मघोषगणभृद्गच्छाश्वि(अ)पूर्णेन्दवः ।
 श्रीचक्रेश्वरसूरिपट्टकमलालंकारहारश्रियः, श्रीमत्पूज्यशिवप्रभाख्यगुरवः ख्याता बभूवुर्भुवि ॥ १ ॥
 वृत्तिः सम्यक्त्वशास्त्रस्य, येनेह विहिता हिता । प्रत्येकबुद्धचरितं, निर्ममे निर्ममेन च ॥ २ ॥
 यश्चेत्यवंदना(म)य वंदनकं च प्रतिक्रमणसूत्रे । प्रत्याख्यानानि तथा, विवृणोति स्माल्पबुद्धिविदे ॥३॥

येनावयकनिर्युक्ते-दर्शवैकालिकस्य च । स्फुटार्था वृत्तिरत्यल्प-मतीनां(कृते) विहिता ॥ ४ ॥
यः शुद्धागमशैलमूलविवरे जंघाललीलायितं, कर्तुं वद्धाधियां प्रदीपकलिकाप्रायां महायोगिनाम् ।
अंहःस्वल्पकजीतकल्पविद्युतिं सर्वेष्टसिद्धौ व्यधात्, सश्रीश्रीतिलकाख्यया विजयते शिष्यस्तदीयोऽधुना
स्मारं स्मारमियं तेन, सामाचारी विवेचिता । आनन्दयति सूरीणां, चित्तमाचन्द्रभास्करम् ॥ ६ ॥
ग्रंथप्रमाणं-प्रत्यचरेण संख्यातं, ग्रंथमानमनुष्ठुभाम् । एकविंशतियुक्तानि, शतान्यत्र चतुर्दश ॥ ७ ॥ इति ॥

